

Europski parlament

2019 - 2024

POSLOVNIK

Deveti parlamentarni saziv

Srpnja 2019.

Napomena:

U skladu s odlukama Parlamenta da u svojim dokumentima koristi rodno neutralni jezik, Poslovnik je prilagođen tako da uzima u obzir odgovarajuće smjernice koje je 11. travnja 2018. prihvatila skupina na visokoj razini o jednakosti spolova i raznolikosti..

Tumačenja članaka (u skladu s člankom 236.) označena su *kurzivom*.

Kompendij glavnih pravnih akata povezanih s Poslovnikom dostupan je i može se preuzeti na internetskoj stranici Europskog parlamenta:

http://www.europarl.europa.eu/sipade/rules/compendium/Compendium_HR.pdf

SADRŽAJ

GLAVA I. ZASTUPNICI, PARLAMENTARNA TIJELA I KLUBOVI ZASTUPNIKA

POGLAVLJE 1.

ZASTUPNICI U EUROPSKOM PARLAMENTU

- Članak 1. Europski parlament
- Članak 2. Nezavisnost mandata
- Članak 3. Provjera valjanosti mandata
- Članak 4. Trajanje mandata zastupnika
- Članak 5. Povlastice i imuniteti
- Članak 6. Ukidanje imuniteta
- Članak 7. Zaštita povlastica i imuniteta
- Članak 8. Hitno djelovanje predsjednika u svrhu potvrde imuniteta
- Članak 9. Postupci u vezi s imunitetom
- Članak 10. Pravila ponašanja
- Članak 11. Financijski interesi zastupnika i registar transparentnosti
- Članak 12. Unutarnje istrage koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF)
- Članak 13. Promatrači

POGLAVLJE 2.

OBNAŠATELJI DUŽNOSTI U PARLAMENTU

- Članak 14. Privremeni predsjedatelj
- Članak 15. Kandidature i opće odredbe
- Članak 16. Izbor predsjednika – uvodni govor
- Članak 17. Izbor potpredsjednika
- Članak 18. Izbor kvestora
- Članak 19. Trajanje mandata obnašatelja dužnosti u Parlamentu
- Članak 20. Slobodna mjesta
- Članak 21. Prijevremeni prestanak mandata

POGLAVLJE 3.

TIJELA I DUŽNOSTI

- Članak 22. Dužnosti predsjednika
- Članak 23. Dužnosti potpredsjednika
- Članak 24. Sastav Predsjedništva
- Članak 25. Dužnosti Predsjedništva
- Članak 26. Sastav Konferencije predsjednika
- Članak 27. Dužnosti Konferencije predsjednika
- Članak 28. Dužnosti kvestora
- Članak 29. Konferencija predsjednika odbora
- Članak 30. Konferencija predsjednika izaslanstava
- Članak 31. Nastavak obnašanja dužnosti tijekom održavanja izbora
- Članak 32. Javnost rada Predsjedništva i Konferencije predsjednika

POGLAVLJE 4.

KLUBOVI ZASTUPNIKA

- Članak 33. Osnivanje i raspuštanje klubova zastupnika
- Članak 34. Aktivnosti i pravni položaj klubova zastupnika
- Članak 35. Međuklubovi
- Članak 36. Nezavisni zastupnici
- Članak 37. Raspodjela mjesta u vijećnici

GLAVA II. ZAKONODAVNI POSTUPCI, PRORAČUNSKI POSTUPCI, POSTUPCI DAVANJA RAZRJEŠNICE I DRUGI POSTUPCI

POGLAVLJE 1. ZAKONODAVNI POSTUPCI – OPĆE ODREDBE

Članak 38.	Godišnje planiranje programa
Članak 39.	Poštovanje temeljnih prava
Članak 40.	Provjera pravne osnove
Članak 41.	Delegiranje zakonodavnih ovlasti i dodjela provedbenih ovlasti
Članak 42.	Provjera financijske usklađenosti
Članak 43.	Provjera poštovanja načela supsidijarnosti i proporcionalnosti
Članak 44.	Pristup dokumentima i davanje informacija Parlamentu
Članak 45.	Predstavljanje Parlamenta na sjednicama Vijeća
Članak 46.	Pravo Parlamenta da podnosi prijedloge
Članak 47.	Zahtjevi za podnošenje prijedloga upućeni Komisiji
Članak 48.	Razmatranje pravno obvezujućih akata
Članak 49.	Ubrzavanje zakonodavnih postupaka
Članak 50.	Zakonodavni postupci u vezi s inicijativama institucija koje nisu Komisija ili s inicijativama država članica

POGLAVLJE 2. POSTUPAK U ODBORU

Članak 51.	Zakonodavna izvješća
Članak 52.	Pojednostavljeni postupak
Članak 53.	Nezakonodavna izvješća
Članak 54.	Izvješća o vlastitoj inicijativi
Članak 55.	Izrada izvješća
Članak 56.	Mišljenja odbora
Članak 57.	Postupak u pridruženom odboru
Članak 58.	Postupak u zajedničkom odboru

POGLAVLJE 3. REDOVNI ZAKONODAVNI POSTUPAK

ODJELJAK 1. - PRVO ČITANJE

Članak 59.	Glasovanje u Parlamentu – prvo čitanje
Članak 60.	Vraćanje nadležnom odboru
Članak 61.	Ponovno upućivanje Parlamentu
Članak 62.	Sporazum u prvom čitanju

ODJELJAK 2. - DRUGO ČITANJE

Članak 63.	Dostavljanje stajališta Vijeća
Članak 64.	Produljenje rokova
Članak 65.	Postupak u nadležnom odboru
Članak 66.	Podnošenje Parlamentu
Članak 67.	Glasovanje u Parlamentu – drugo čitanje
Članak 68.	Dopuštenost amandmana na stajalište Vijeća
Članak 69.	Sporazum u drugom čitanju

ODJELJAK 3. - MEĐUINSTITUCIJSKI PREGOVORI TIJEKOM REDOVNOG ZAKONODAVNOG POSTUPKA

Članak 70.	Opće odredbe
Članak 71.	Pregovori prije prvog čitanja u Parlamentu
Članak 72.	Pregovori prije prvog čitanja u Vijeću
Članak 73.	Pregovori prije drugog čitanja u Parlamentu
Članak 74.	Vođenje pregovora

ODJELJAK 4. - MIRENJE I TREĆE ČITANJE

Članak 75.	Produljenje rokova
Članak 76.	Sazivanje Odbora za mirenje
Članak 77.	Izaslanstvo u Odboru za mirenje
Članak 78.	Zajednički tekst

ODJELJAK 5. - ZAKLJUČENJE POSTUPKA

Članak 79.	Potpisivanje i objavljivanje donesenih akata
------------	--

POGLAVLJE 4. POSEBNE ODREDBE ZA POSTUPAK SAVJETOVANJA

Članak 80.	Izmijenjeni prijedlog pravno obvezujućeg akta
Članak 81.	Stajalište Komisije o amandanima
Članak 82.	Glasovanje u Parlamentu
Članak 83.	Daljnji postupak nakon usvajanja stajališta Parlamenta
Članak 84.	Ponovno upućivanje Parlamentu

POGLAVLJE 5. USTAVNA PITANJA

Članak 85.	Redovna revizija Ugovora
Članak 86.	Pojednostavljena revizija Ugovora
Članak 87.	Ugovori o pristupanju
Članak 88.	Istupanje iz Unije
Članak 89.	Kršenje temeljnih načela i vrijednosti od strane države članice
Članak 90.	Sastav Parlamenta
Članak 91.	Pojačana suradnja između država članica

POGLAVLJE 6. PRORAČUNSKI POSTUPCI

Članak 92.	Višegodišnji financijski okvir
Članak 93.	Godišnji proračunski postupak
Članak 94.	Stajalište Parlamenta o nacrtu proračuna
Članak 95.	Mirenje u proračunskom postupku
Članak 96.	Konačno donošenje proračuna
Članak 97.	Sustav privremenih dvanaestina
Članak 98.	Izvršenje proračuna
Članak 99.	Davanje razrješnice Komisiji u vezi s izvršenjem proračuna
Članak 100.	Drugi postupci davanja razrješnice
Članak 101.	Međuinstitucijska suradnja

POGLAVLJE 7. UNUTARNJI PRORAČUNSKI POSTUPCI

Članak 102.	Projekcija proračuna Parlamenta
Članak 103.	Postupak pri sastavljanju nacrtu projekcije proračuna Parlamenta
Članak 104.	Ovlast preuzimanja obveza i podmirivanja rashoda, odobravanja financijskih izvještaja i davanja razrješnice

POGLAVLJE 8. POSTUPAK SUGLASNOSTI

Članak 105.	Postupak suglasnosti
-------------	----------------------

POGLAVLJE 9. DRUGI POSTUPCI

Članak 106.	Postupak davanja mišljenja o odstupanjima od uvođenja eura
Članak 107.	Postupci koji se odnose na socijalni dijalog
Članak 108.	Postupci nadzora predviđenih dobrovoljnih sporazuma
Članak 109.	Kodifikacija
Članak 110.	Preinake

POGLAVLJE 10.**DELEGIRANI I PROVEDBENI AKTI**

Članak 111.

Delegirani akti

Članak 112.

Provedbeni akti i mjere

Članak 113.

Razmatranje u skladu s postupkom s pridruženim odborima ili postupkom sa zajedničkim odborima

GLAVA III. VANJSKI ODNOSI**POGLAVLJE 1.****MEĐUNARODNI SPORAZUMI**

Članak 114.

Međunarodni sporazumi

Članak 115.

Privremene primjene ili odgode primjene međunarodnih sporazuma ili utvrđivanja stajališta Unije u tijelu osnovanom međunarodnim sporazumom

POGLAVLJE 2.**VANJSKO ZASTUPANJE UNIJE I ZAJEDNIČKA VANJSKA I SIGURNOSNA POLITIKA**

Članak 116.

Posebni predstavnici

Članak 117.

Međunarodno zastupanje

POGLAVLJE 3.**PREPORUKE O VANJSKOM DJELOVANJU UNIJE**

Članak 118.

Preporuke o vanjskim politikama Europske unije

Članak 119.

Savjetovanje s Parlamentom i izvještavanje Parlamenta u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike

Članak 120.

Kršenje ljudskih prava

GLAVA IV. TRANSPARENTNOST RADA

Članak 121.

Transparentnost aktivnosti Parlamenta

Članak 122.

Javni pristup dokumentima

Članak 123.

Pristup Parlamentu

GLAVA V. ODNOSI S DRUGIM INSTITUCIJAMA I TIJELIMA**POGLAVLJE 1.****IMENOVANJA**

Članak 124.

Izbor predsjednika Komisije

Članak 125.

Izbor Komisije

Članak 126.

Višegodišnje planiranje programa

Članak 127.

Prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Komisiji

Članak 128.

Imenovanje sudaca i nezavisnih odvjetnika Suda Europske unije

Članak 129.

Imenovanje članova Revizorskog suda

Članak 130.

Imenovanje članova izvršnog odbora Europske središnje banke

Članak 131.

Imenovanja u tijela za gospodarsko upravljanje

POGLAVLJE 2.**IZJAVE**

Članak 132.

Izjave Komisije, Vijeća i Europskog vijeća

Članak 133.

Objašnjenja odluka Komisije

Članak 134.

Izjave Revizorskog suda

Članak 135.

Izjave Europske središnje banke

POGLAVLJE 3.**PARLAMENTARNA PITANJA**

Članak 136.

Pitanja za usmeni odgovor s raspravom

Članak 137.

Vrijeme za pitanja

Članak 138.

Pitanja za pisani odgovor

Članak 139.

Dulja zastupnička pitanja za pisani odgovor

Članak 140.

Pitanja za pisani odgovor upućena Europskoj središnjoj banci

Članak 141. Pitanja za pisani odgovor u vezi s jedinstvenim nadzornim mehanizmom i jedinstvenim sanacijskim mehanizmom

POGLAVLJE 4. IZVJEŠĆA DRUGIH INSTITUCIJA I TIJELA

Članak 142. Godišnja i ostala izvješća drugih institucija ili tijela

POGLAVLJE 5. REZOLUCIJE I PREPORUKE

Članak 143. Prijedlozi rezolucija

Članak 144. Rasprave o slučajevima kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava

POGLAVLJE 6. SAVJETOVANJE S DRUGIM INSTITUCIJAMA I TIJELIMA

Članak 145. Savjetovanje s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom

Članak 146. Savjetovanje s Odborom regija

Članak 147. Zahtjevi upućeni europskim agencijama

POGLAVLJE 7. MEĐUINSTITUCIJSKI SPORAZUMI

Članak 148. Međuinstitucijski sporazumi

POGLAVLJE 8. UPUĆIVANJA NA SUD EUROPSKE UNIJE

Članak 149. Postupak pred Sudom Europske unije

GLAVA VI. ODNOSI S NACIONALNIM PARLAMENTIMA

Članak 150. Razmjena informacija, kontakti i uzajamno ustupanje prostora i opreme

Članak 151. Konferencija parlamentarnih odbora za poslove Unije (COSAC)

Članak 152. Konferencija parlamenata

GLAVA VII. ZASJEDANJA

POGLAVLJE 1. ZASJEDANJA PARLAMENTA

Članak 153. Parlamentarni saziv, zasjedanja, sjednice, dnevne sjednice

Članak 154. Sazivanje Parlamenta

Članak 155. Mjesto održavanja sjednica

Članak 156. Nazočnost zastupnika na dnevnim sjednicama

POGLAVLJE 2. PLAN RADA PARLAMENTA

Članak 157. Prijedlog dnevnog reda

Članak 158. Usvajanje i izmjena dnevnog reda

Članak 159. Postupak na plenarnoj sjednici bez amandmana i rasprave

Članak 160. Kratko predstavljanje

Članak 161. Izvanredna rasprava

Članak 162. Tematska rasprava na zahtjev kluba zastupnika

Članak 163. Hitni postupak

Članak 164. Zajednička rasprava

Članak 165. Rokovi

POGLAVLJE 3. OPĆA PRAVILA O ODVIJANJU SJEDNICA

Članak 166. Pristup vijećnici

Članak 167. Jezici

Članak 168. Prijelazna odredba

Članak 169. Distribucija dokumenata

Članak 170. Elektroničko postupanje s dokumentima

Članak 171. Raspodjela vremena za izlaganje i popis govornika

Članak 172.	Jednominutni govori
Članak 173.	Osobne izjave
Članak 174.	Sprečavanje ometanja
POGLAVLJE 4.	MJERE U SLUČAJU NEPRIDRŽAVANJA PRAVILA PONAŠANJA ZASTUPNIKA
Članak 175.	Trenutačne mjere
Članak 176.	Sankcije
Članak 177.	Unutarnji žalbeni postupak
POGLAVLJE 5.	KVORUM I GLASOVANJE
Članak 178.	Kvorum
Članak 179.	Pragovi
Članak 180.	Podnošenje i obrazlaganje amandmana
Članak 181.	Dopuštenost amandmana
Članak 182.	Postupak glasovanja
Članak 183.	Redoslijed glasovanja o amandmanima
Članak 184.	Odabir u odboru amandmana za plenarnu sjednicu
Članak 185.	Glasovanje po dijelovima
Članak 186.	Pravo glasa
Članak 187.	Glasovanje
Članak 188.	Konačno glasovanje
Članak 189.	Izjednačen broj glasova
Članak 190.	Poimenično glasovanje
Članak 191.	Tajno glasovanje
Članak 192.	Upotreba sustava elektroničkog glasovanja
Članak 193.	Sporovi oko glasovanja
Članak 194.	Obrazloženja glasovanja
POGLAVLJE 6.	PITANJA O PRIDRŽAVANJU POSLOVNIKA I POSTUPOVNI PRIJEDLOZI
Članak 195.	Pitanja o pridržavanju Poslovnika
Članak 196.	Postupovni prijedlozi
Članak 197.	Prijedlog za proglašavanje predmeta nedopuštenim
Članak 198.	Vraćanje predmeta odboru
Članak 199.	Zaključenje rasprave
Članak 200.	Odgoda rasprave ili glasovanja
Članak 201.	Prekid ili zaključenje dnevne sjednice
POGLAVLJE 7.	JAVNOST RADA PARLAMENTA
Članak 202.	Zapisnik
Članak 203.	Usvojeni tekstovi
Članak 204.	Doslovno izvješće
Članak 205.	Audiovizualna snimka sjednice

GLAVA VIII. ODBORI I IZASLANSTVA

POGLAVLJE 1.	Odbori
Članak 206.	Osnivanje stalnih odbora
Članak 207.	Posebni odbori
Članak 208.	Istražni odbori
Članak 209.	Sastav odbora
Članak 210.	Dužnosti odbora
Članak 211.	Pitanja nadležnosti

Članak 212.	Pododbori
Članak 213.	Predsjedništvo odbora
Članak 214.	Koordinatori odbora
Članak 215.	Izjestitelji u sjeni
Članak 216.	Sjednice odbora
Članak 217.	Zapisnik sa sjednice odbora
Članak 218.	Glasovanje u odboru
Članak 219.	Odredbe u vezi s plenarnim sjednicama koje se primjenjuju na odbore
Članak 220.	Vrijeme za pitanja u odboru
Članak 221.	Postupak za rad odbora s povjerljivim informacijama na sjednici odbora koja je zatvorena za javnost
Članak 222.	Javna saslušanja i rasprave o inicijativama građana
POGLAVLJE 2.	MEĐUPARLAMENTARNA IZASLANSTVA
Članak 223.	Osnivanje i dužnosti međuparlamentarnih izaslanstava
Članak 224.	Zajednički parlamentarni odbori
Članak 225.	Suradnja s Parlamentarnom skupštinom Vijeća Europe

GLAVA IX. PREDSTAVKE

Članak 226.	Pravo na predstavke
Članak 227.	Razmatranje predstavki
Članak 228.	Posjeti u svrhu utvrđivanja činjenica
Članak 229.	Obavijest o predstavkama
Članak 230.	Inicijativa građana

GLAVA X. EUROPSKI OMBUDSMAN

Članak 231.	Izbor Europskog ombudsmana
Članak 232.	Djelokrug rada Europskog ombudsmana
Članak 233.	Razrješenje Europskog ombudsmana

GLAVA XI. GLAVNO TAJNIŠTVO PARLAMENTA

Članak 234.	Glavno tajništvo Parlamenta
-------------	-----------------------------

GLAVA XII. OVLASTI U VEZI S POLITIČKIM STRANKAMA NA EUROPSKOJ RAZINI

Članak 235.	Ovlasti u vezi s europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama
-------------	--

GLAVA XIII. PRIMJENA I IZMJENE POSLOVNIKA

Članak 236.	Primjena Poslovnika
Članak 237.	Izmjene Poslovnika

GLAVA XIV. RAZNO

Članak 238.	Simboli Unije
Članak 239.	Rodno osviještena politika
Članak 240.	Nedovršeni poslovi
Članak 241.	Ispravci

PRILOG I. KODEKS PONAŠANJA ZASTUPNIKA U EUROPSKOM PARLAMENTU U VEZI S FINANCIJSKIM INTERESIMA I SUKOBOM INTERESA

PRILOG II. KODEKS PRIMJERENOG PONAŠANJA ZASTUPNIKA U EUROPSKOM PARLAMENTU PRILIKOM OBNAŠANJA NJIHOVIH DUŽNOSTI

PRILOG III.	KRITERIJI U VEZI S PITANJIMA ZA PISANI ODGOVOR U SKLADU S ČLANCIMA 138., 140. i 141.
PRILOG IV.	SMJERNICE I OPĆA NAČELA ZA ODABIR TEMA KOJE SE UVRŠTAVAJU U DNEVNI RED RASPRAVE O SLUČAJEVIMA KRŠENJA LJUDSKIH PRAVA, DEMOKRATSKIH NAČELA I VLADAVINE PRAVA, PREDVIĐENI ČLANKOM 144.
PRILOG V.	POSTUPAK RAZMATRANJA I DONOŠENJA ODLUKA O DAVANJU RAZRJEŠNICE
PRILOG VI.	OVLASTI I NADLEŽNOSTI STALNIH ODBORA
PRILOG VII.	ODOBRENJE KOMISIJE I NADZOR OBVEZA PREUZETIH TIJEKOM SASLUŠANJA
PRILOG VIII.	ZAHTJEVI ZA IZRADU AKATA KOJI SE DONOSE U SKLADU S REDOVNIM ZAKONODAVNIM POSTUPKOM

GLAVA I.

ZASTUPNICI, PARLAMENTARNA TIJELA I KLUBOVI ZASTUPNIKA

POGLAVLJE 1.

ZASTUPNICI U EUROPSKOM PARLAMENTU

Članak 1.

Europski parlament

1. Europski parlament je skupština koja se izabire u skladu s Ugovorima, Aktom od 20. rujna 1976. o izboru zastupnika u Europski parlament neposrednim općim izborima te nacionalnim zakonodavstvom koje proizlazi iz Ugovora.

2. Osobe izabrane u Europski parlament nazivaju se:

"Членове на Европейския парламент" na bugarskom jeziku,

"Diputados al Parlamento Europeo" na španjolskom jeziku,

"Poslanci Evropského parlamentu" na češkom jeziku,

"Medlemmer af Europa-Parlamentet" na danskom jeziku,

"Mitglieder des Europäischen Parlaments" na njemačkom jeziku,

"Euroopa Parlamendi liikmed" na estonskom jeziku,

"Βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου" na grčkom jeziku,

"Members of the European Parliament" na engleskom jeziku,

"Députés au Parlement européen" na francuskom jeziku,

"Feisirí de Pharlaimint na hEorpa" na irskom jeziku,

"Zastupnici u Europskom parlamentu" na hrvatskom jeziku,

"Deputati al Parlamento europeo" na talijanskom jeziku,

"Eiropas Parlamenta deputāti" na latvijskom jeziku,

"Europos Parlamento nariai" na litvanskom jeziku,

"Európai Parlamenti Képviselők" na mađarskom jeziku,

"Membri tal-Parlament Ewropew" na malteškom jeziku,

"Leden van het Europees Parlement" na nizozemskom jeziku,

"Posłowie do Parlamentu Europejskiego" na poljskom jeziku,

"Deputados ao Parlamento Europeu" na portugalskom jeziku,

GLAVA I. Članak 2.

"Deputați în Parlamentul European" na rumunjskom jeziku,

"Poslanci Európskeho parlamentu" na slovačkom jeziku,

"Poslanci Evropskega parlamenta" na slovenskom jeziku,

"Euroopan parlamentin jäsenet" na finskom jeziku,

"Ledamöter av Europaparlamentet" na švedskom jeziku.

Članak 2.

Nezavisnost mandata

U skladu s člankom 6. stavkom 1. Akta od 20. rujna 1976. te s člankom 2. stavkom 1. i člankom 3. stavkom 1. Statuta zastupnika u Europskom parlamentu, zastupnici svoj mandat obnašaju slobodno i nezavisno, ne obvezuju ih nikakve upute i nemaju obvezujući mandat.

Članak 3.

Provjera valjanosti mandata

1. Nakon općih izbora za Europski parlament predsjednik poziva nadležna tijela država članica da bez odgode obavijeste Parlament o imenima izabranih zastupnika kako bi mandati svih zastupnika u Parlamentu mogli započeti kada i prva sjednica nakon izbora.

Predsjednik istovremeno upozorava ta nadležna tijela na odgovarajuće odredbe Akta od 20. rujna 1976. i poziva ih da poduzmu potrebne mjere kako bi se izbjegla nespojivost s dužnosti zastupnika u Europskom parlamentu.

2. Zastupnici o čijem je izboru Parlament obaviješten, prije početka mandata u Parlamentu pisanim putem izjavljuju da ne obnašaju dužnost nespojivu s onom zastupnika u Europskom parlamentu u smislu članka 7. stavaka 1. i 2. Akta od 20. rujna 1976. Ta se izjava podnosi nakon općih izbora, ako je moguće, najkasnije šest dana prije prve sjednice Parlamenta nakon izbora. Dok se ne provjeri valjanost zastupničkog mandata ili donese odluka o mogućem sporu, zastupnici sudjeluju na sjednicama Parlamenta i njegovih tijela sa svim pravima koja im uz to pripadaju pod uvjetom da su potpisali gore navedenu pisanu izjavu.

Ako se na osnovi činjenica koje je moguće provjeriti u javno dostupnim izvorima ustanovi da zastupnik obnaša dužnost nespojivu s onom zastupnika u Europskom parlamentu u smislu članka 7. stavaka 1. ili 2. Akta od 20. rujna 1976., Parlament na temelju informacija koje mu je dao predsjednik utvrđuje slobodno zastupničko mjesto.

3. Parlament na temelju izvješća nadležnog odbora bez odgode pristupa provjeri valjanosti mandata i odlučuje o valjanosti mandata svakog novoizabranog zastupnika, te o svim sporovima koji su mu upućeni u skladu s odredbama Akta od 20. rujna 1976. osim onih koji su, prema tom Aktu, obuhvaćeni isključivo nacionalnim odredbama na koje taj Akt upućuje.

Izvješće odbora temelji se na službenoj obavijesti svake države članice o konačnim rezultatima izbora, u kojoj su navedena imena izabranih kandidata i mogućih zamjenika te njihov poredak u skladu s rezultatima glasovanja.

Valjanost mandata zastupnika ne može se potvrditi ako zastupnik nije podnio pisane izjave propisane ovim člankom i Prilogom I. Poslovniku.

4. Parlament na temelju prijedloga nadležnog odbora bez odgode provjerava valjanosti mandata pojedinih zastupnika koji zamjenjuju zastupnike na odlasku i može u bilo kojem trenutku donijeti odluku o sporu koji se tiče valjanosti mandata zastupnika.

5. Ako imenovanje zastupnika nastupi kao posljedica odustanka kandidata koji se nalazi na istoj listi, nadležni odbor osigurava da je navedeni odustanak nastupio u skladu s duhom i slovom Akta od 20. rujna 1976. i članka 4. stavka 2. ovog Poslovnika.

6. Nadležni odbor osigurava da tijela država članica ili Unije bez odgode Parlamentu pošalju sve informacije koje mogu utjecati na ispunjavanje uvjeta za potvrdu valjanosti mandata zastupnika ili na ispunjavanje uvjeta ili poredak zamjenika, te da u slučaju imenovanja zastupnika naznače datum od kojega ono proizvodi učinke.

Ako nadležna tijela država članica pokrenu postupak koji može dovesti do prestanka dužnosti zastupnika, predsjednik od njih traži da ga redovito obavještavaju o tijeku postupka te upućuje predmet nadležnom odboru. Na prijedlog nadležnog odbora Parlament može donijeti stajalište o navedenom predmetu.

Članak 4.

Trajanje mandata zastupnika

1. Mandat zastupnika započinje i završava u skladu s člancima 5. i 13. Akta od 20. rujna 1976.

2. Zastupnici koji podnesu ostavku obavještavaju predsjednika Parlamenta o svojoj ostavci i o danu od kojega ona proizvodi učinke, koji može biti najkasnije tri mjeseca nakon dana te obavijesti. Ova se obavijest sastavlja u obliku službene zabilješke u nazočnosti glavnog tajnika ili njegovog predstavnika, koji je potpisuje zajedno sa dotičnim zastupnikom te se zabilješka odmah podnosi nadležnom odboru, koji je uvrštava u dnevni red svojeg prvog sastanka nakon primitka zabilješke.

Ako nadležni odbor smatra da je ostavka u skladu s Aktom od 20. rujna 1976., objavljuje se slobodno zastupničko mjesto od dana koji u službenoj zabilješci navede zastupnik u ostavci, a predsjednik o tome obavještava Parlament.

Ako nadležni odbor smatra da ostavka nije u skladu s Aktom od 20. rujna 1976., predlaže Parlamentu da ne objavljuje slobodno zastupničko mjesto.

3. Ako prije sljedeće sjednice Parlamenta nije zakazan sastanak nadležnog odbora, izvjestitelj nadležnog odbora bez odgode proučava svaku ostavku koja je propisno dostavljena. Ako bi odgoda razmatranja obavijesti mogla imati štetne posljedice, izvjestitelj upućuje predmet predsjedniku odbora i u skladu sa stavkom 2. zahtijeva sljedeće:

- da se predsjednika Parlamenta u ime odbora obavijesti da se može objaviti slobodno zastupničko mjesto ili
- da se sazove izvanredna sjednica odbora radi razmatranja posebnih poteškoća koje je izvjestitelj utvrdio.

4. Ako nadležna tijela bilo država članica bilo Unije ili sam zastupnik obavijeste predsjednika o imenovanju ili izboru na dužnost nespojivu s onom zastupnika u Europskom parlamentu u smislu članka 7. stavka 1. ili 2. Akta od 20. rujna 1976., predsjednik o tome obavještava Parlament, koji objavljuje slobodno zastupničko mjesto od dana pojave nespojivosti.

GLAVA I. Članak 5.

Ako nadležna tijela država članica obavijeste predsjednika o prestanku mandata zastupnika u Europskom parlamentu bilo zbog dodatne nespojivosti utvrđene zakonom te države članice u skladu s člankom 7. stavkom 3. Akta od 20. rujna 1976. bilo zbog povlačenja mandata tog zastupnika u skladu s člankom 13. stavkom 3. tog Akta, predsjednik obavještava Parlament da je mandat zastupnika prestao s danom navedenim u obavijesti nadležnog tijela države članice. Ako u obavijesti nije naveden datum, datum prestanka mandata je datum priopćenja od strane države članice.

5. Kada tijela država članica ili Unije obavijeste predsjednika o zadaći koju namjeravaju povjeriti zastupniku, predsjednik nadležnom odboru upućuje pitanje o spojivosti predložene zadaće s Aktom od 20. rujna 1976. te obavještava Parlament, zastupnika i dotična tijela o zaključcima nadležnog odbora.

6. Kada Parlament utvrdi slobodno zastupničko mjesto, predsjednik o tome obavještava državu članicu i poziva je da ga bez odgode popuni.

7. U slučajevima kada je prihvaćanje ili prestanak mandata utemeljen na sadržajnoj netočnosti ili manama volje, Parlament može imenovanje proglasiti nevažećim ili može odbiti utvrditi slobodno zastupničko mjesto.

Članak 5.

Povlastice i imuniteti

1. Zastupnici uživaju povlastice i imunitete utvrđene u Protokolu br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije.

2. Izvršavajući svoje ovlasti u vezi s povlasticama i imunitetima Parlament djeluje tako da očuva svoj integritet kao demokratska zakonodavna skupština i osigurava nezavisnost zastupnika u obnašanju njihovih dužnosti. Parlamentarni imunitet nije osobna povlastica zastupnika već jamstvo neovisnosti Parlamenta kao cjeline i njegovih zastupnika.

3. Europska unija na zahtjev zastupnika i pod uvjetom da predsjednik Parlamenta da odobrenje izdaje zastupnicima propusnicu Europske unije, koja im omogućuje slobodno kretanje u državama članicama i drugim zemljama koje je priznaju kao važeću putnu ispravu..

4. U svrhu obnašanja svojih zastupničkih dužnosti svaki zastupnik ima pravo aktivno sudjelovati u radu parlamentarnih odbora i izaslanstava u skladu s odredbama ovog Poslovnika.

5. Zastupnici imaju pravo uvida u sve dokumente Parlamenta ili nekog odbora osim u osobne dokumente i račune, koje smiju pregledati isključivo zastupnici na koje se oni odnose. Iznimke od ovog pravila postupanja s dokumentima za koje se može odbiti javni pristup u skladu s Uredbom (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća¹ utvrđene su u članku 221.

Zastupniku se na temelju obrazložene odluke može uz odobrenje Predsjedništva osporiti pravo uvida u dokument Parlamenta ako nakon saslušanja dotičnog zastupnika Predsjedništvo zaključi da bi spomenuti uvid uzrokovao neprihvatljivu štetu institucionalnim interesima Parlamenta ili javnim interesima te da dotični zastupnik traži uvid u dokument zbog privatnih i osobnih razloga. Zastupnik može protiv takve odluke podnijeti pisanu žalbu u roku od mjesec dana od primitka obavijesti. Da bi bila prihvatljiva, u pisanoj žalbi moraju se navesti razlozi. O žalbi odlučuje

¹ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog Parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.).Insert footnote here...

Parlament bez rasprave na sjednici koja slijedi nakon podnošenja žalbe.

Pristup povjerljivim informacijama podložen je pravilima utvrđenima međuinstitucijskim sporazumima koje je sklopio Parlament, a koji su vezani za postupanje s povjerljivim informacijama², i unutarnjim pravilima za njihovu primjenu koja su usvojila nadležna tijela Parlamenta³.

Članak 6.

Ukidanje imuniteta

1. Svi zahtjevi za ukidanje imuniteta ocjenjuju se u skladu s člancima 7., 8. i 9. Protokola br. 7. o povlasticama i imunitetima Europske unije i s načelima na koja se upućuje u članku 5. stavku 2. Poslovnika.

2. Ako su zastupnici pozvani u svojstvu svjedoka ili vještaka, nije potrebno zahtijevati ukidanje imuniteta, pod uvjetom:

- da neće morati svjedočiti u vrijeme koji im onemogućuje ili otežava izvršavanje parlamentarnih dužnosti, ili da će moći dati izjavu u pisanom ili bilo kojem drugom obliku kojim im se ne otežava izvršavanje njihovih parlamentarnih dužnosti i
- da neće morati svjedočiti o povjerljivim informacijama koje su dobili pri obnašanju svoje zastupničke dužnosti za koje smatraju da ih ne trebaju otkriti.

Članak 7.

Zaštita povlastica i imuniteta

1. U slučajevima kad se tvrdi da je došlo ili će doći do povreda povlastica i imuniteta zastupnika ili bivšeg zastupnika od strane tijela države članice, može se u skladu s člankom 9. stavkom 1. podnijeti zahtjev da Parlament donese odluku o tome je li doista došlo ili bi moglo doći do povrede tih povlastica i imuniteta.

2. Posebice, takav zahtjev za zaštitu povlastica i imuniteta može se podnijeti ako se smatra da bi okolnosti predstavljale administrativna ili druga ograničenja slobodnog kretanja zastupnikâ pri putovanju na mjesto zasjedanja Parlamenta ili povratku s njega, ili administrativna ili druga ograničenja slobodnog izražavanja mišljenja ili glasovanja tijekom obnašanja njihovih

² Međuinstitucionalni sporazum od 20. studenoga 2002. između Europskog parlamenta i Vijeća o pristupu Europskog parlamenta informacijama osjetljive prirode Vijeća iz područja sigurnosne i obrambene politike (SL C 298, 30.11.2002., str.1.).

Okvirni sporazum o odnosima između Europskog parlamenta i Europske komisije od 20. listopada 2010. (SL L 304, 20.11.2010., str. 47.).

Međuinstitucionalni sporazum od 12. ožujka 2014. između Europskog parlamenta i Vijeća o slanju Europskom parlamentu klasificiranih podataka Vijeća, a koji se odnose na predmete koji nisu iz područja zajedničke vanjske i sigurnosne politike, i o postupanju Europskog parlamenta s njima (SL C 95, 1.4.2014., str. 1.).

³ Odluka Europskog parlamenta od 23. listopada 2002. o provedbi međuinstitucionalnog sporazuma o pristupu Europskog parlamenta informacijama osjetljive prirode Vijeća iz područja sigurnosne i obrambene politike (SL C 298, 30.11.2002., str. 4.).

Odluka Predsjedništva Europskog parlamenta od 15. travnja 2013. o pravilima o postupanju Europskog parlamenta s povjerljivim informacijama (SL C 96, 1.4.2014., str. 1.).”

GLAVA I. Članak 8.

dužnosti, ili da bi te okolnosti potpadale pod okvir članka 9. Protokola br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije.

3. Zahtjev za zaštitu povlastica i imuniteta zastupnika nije dopušten ako je u vezi s istim činjenicama već primljen zahtjev za ukidanje ili zaštitu imuniteta tog zastupnika, bez obzira na to je li taj raniji zahtjev doveo do odluke.

4. Zahtjev za zaštitu povlastica i imuniteta zastupnika ne razmatra se ako je u vezi s istim činjenicama već primljen zahtjev za ukidanje imuniteta tog zastupnika.

5. U slučajevima u kojima je donesena odluka da se ne zaštite povlastice i imunitet zastupnika, zastupnik iznimno može uz podnošenje novih dokaza u skladu s člankom 9. stavkom 1. podnijeti zahtjev za ponovno razmatranje odluke. Zahtjev za ponovno razmatranje nije dopušten ako je postupak pokrenut protiv odluke na osnovi članka 263. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ili ako predsjednik smatra da su novopodneseni dokazi nedovoljno utemeljeni da opravdaju ponovno razmatranje.

Članak 8.

Hitno djelovanje predsjednika u svrhu potvrde imuniteta

1. U slučajevima kad je zastupnik uhićen ili mu je ograničena sloboda kretanja, čime je počinjena očita povreda njegovih povlastica i imuniteta, predsjednik Parlamenta može nakon savjetovanja s predsjednikom i izvjestiteljem nadležnog odbora hitno pokrenuti inicijativu da se potvrde povlastice i imuniteti dotičnog zastupnika. O toj inicijativi predsjednik obavještava odbor i Parlament.

2. Ako se predsjednik koristi ovlastima koje su mu dodijeljene stavkom 1., odbor predsjednikovu inicijativu prima na znanje na svojoj sljedećoj sjednici. Ako odbor to smatra potrebnim, može pripremiti izvješće i podnijeti ga Parlamentu.

Članak 9.

Postupci u vezi s imunitetom

1. Svaki zahtjev za ukidanje imuniteta zastupnika koji nadležno tijelo države članice uputi predsjedniku, ili zahtjev za zaštitu povlastica i imuniteta koji zastupnik ili bivši zastupnik uputi predsjedniku, objavljuje se u Parlamentu i upućuje nadležnom odboru.

2. Uz suglasnost dotičnog zastupnika ili bivšeg zastupnika zahtjev može uputiti drugi zastupnik kojem se dozvoljava predstavljanje zastupnika ili bivšeg zastupnika u svim fazama postupka.

Zastupnik koji predstavlja dotičnog zastupnika ili bivšeg zastupnika nije uključen u odluke koje donosi odbor.

3. Odbor razmatra zahtjeve za ukidanje imuniteta ili zahtjeve za zaštitu povlastica i imuniteta i imuniteta bez odgode, ali uzimajući u obzir njihovu relativnu složenost.

4. Nadležni odbor podnosi prijedlog obrazložene odluke u kojem preporučuje prihvatanje ili odbijanje zahtjeva za ukidanje imuniteta ili zahtjeva za zaštitu imuniteta i povlastica. Amandmani nisu dopušteni. Ako se prijedlog odbije, smatra se da je donesena suprotna odluka.

5. Odbor može tražiti da mu nadležno tijelo pruži informacije ili objašnjenja koje smatra neophodnim za stvaranje mišljenja o tome treba li imunitet oduzeti ili zaštititi.

6. Dotični zastupnik ima mogućnost da bude saslušan i može priložiti dokumente ili druge pisane dokaze koje smatra relevantnima.

Dotični zastupnik neće biti prisutan za vrijeme rasprave o zahtjevu za ukidanje ili zaštitu svog imuniteta, osim na samom saslušanju.

Predsjednik odbora poziva zastupnika na saslušanje i pritom navodi datum i vrijeme. Dotični zastupnik se može odreći prava da bude saslušan.

Ako se dotični zastupnik ne odazove saslušanju na koje je pozvan, smatrat će se da se odrekao prava da bude saslušan, osim ako se nije ispričao zbog nemogućnosti saslušanja u predloženo vrijeme i pritom za to naveo razloge. Predsjednik odbora donosi odluku o tome može li se isprika prihvatiti u svjetlu danih razloga. Dotični zastupnik ne može uložiti žalbu na tu odluku.

Ako predsjednik odbora odobri ispriku, poziva dotičnog zastupnika na saslušanje u nekom drugom terminu. Ako zastupnik ne postupi u skladu s drugim pozivom na saslušanje, postupak se nastavlja bez saslušanja zastupnika. Nije dopušteno podnošenje novih isprika ili novih zahtjeva za saslušanje.

7. Ako zahtjev za ukidanje ili zaštitu imuniteta sadrži više točaka, o svakoj točki može se donijeti odvojena odluka. U iznimnim slučajevima u izvješću odbora moguće je predložiti da se ukidanje ili zaštita imuniteta primijeni isključivo u postupku kaznenog progona i da do pravomoćnosti presude zastupnik zadržava imunitet od bilo kojeg oblika uhićenja ili zatvaranja te od bilo koje druge mjere koja bi mu onemogućila izvršavanje dužnosti koje proizlaze iz mandata.

8. Odbor može dati obrazloženo mišljenje o nadležnosti dotičnog tijela i o dopuštenosti zahtjeva, ali se ni pod kojim uvjetima ne može izjasniti o zastupnikovoj krivnji niti se izjasniti o tome opravdavaju li mišljenja ili postupci zastupnika koji mu se pripisuju kazneni progon, čak ni u slučaju da odbor prilikom razmatranja zahtjeva stekne podrobna saznanja o činjenicama slučaja.

9. Prijedlog odluke odbora uvrštava se na dnevni red prve dnevne sjednice nakon dana njegova podnošenja. Na taj prijedlog nije moguće podnositi amandmane.

Rasprava se ograničava na razmatranje razloga za prihvaćanje ili odbijanje prijedloga za ukidanje ili zadržavanje imuniteta, ili prijedloga za zaštitu povlastica ili imuniteta.

Ne dovodeći u pitanje članak 173., zastupnik čije se povlastice ili imuniteti razmatraju ne može govoriti u raspravi.

Prijedlog ili prijedlozi odluke u izvješću stavljaju se na glasovanje se na prvom glasovanju nakon rasprave.

Nakon što Parlament razmotri predmet, o svakom se prijedlogu u izvješću glasuje odvojeno. Ako se prijedlog odbije, smatra se da je donesena suprotna odluka.

10. Predsjednik odmah priopćava odluku Parlamenta dotičnom zastupniku i nadležnom tijelu dotične države članice te traži da ga obavještavaju o razvoju događaja u postupku i sudskim odlukama koje iz njega proizlaze. Kad predsjednik primi informaciju o tome, prenosi je Parlamentu na način koji smatra najprimjerenijim, po potrebi nakon što se savjetuje s nadležnim odborom.

11. Odbor s navedenim predmetima i zaprimljenim dokumentima postupi strogo povjerljivo. Zahtjeve koji se odnose na postupke povezane s imunitetom odbor uvijek razmatra na sjednici zatvorenoj za javnost.

GLAVA I. Članak 10.

12. Parlament ispituje samo zahtjeve za ukidanje imuniteta zastupnika koje su mu prosljedila pravosudna tijela ili stalna predstavništva država članica.

13. Odbor utvrđuje načela za primjenu ovog članka.

14. Svaki upit o opsegu povlastica i imuniteta zastupnika koji podnese nadležno tijelo razmatra se u skladu s gore navedenim odredbama.

Članak 10.

Pravila ponašanja

1. Ponašanju zastupnika svojstveno je međusobno poštovanje i to se ponašanje temelji na vrijednostima i načelima utvrđenima u Ugovorima, a naročito u Povelji o temeljnim pravima. Zastupnici poštuju dostojanstvo Parlamenta i ne narušavaju njegov ugled.

2. Zastupnici ne smiju ugroziti neometani rad Parlamenta, održavanje sigurnosti i reda u prostorima Parlamenta ni funkcioniranje opreme Parlamenta.

3. Zastupnici ne smiju narušavati red u vijećnici i suzdržavaju se od neprimjerenog ponašanja. Zastupnici ne smiju isticati natpise.

4. Zastupnici tijekom parlamentarnih rasprava u vijećnici ne smiju koristiti uvrede.

Pri ocjenjivanju je li jezik kojim se zastupnik koristi u parlamentarnoj raspravi uvredljiv trebalo bi uzeti u obzir, između ostalog, prepoznatljive namjere govornika, percepciju izjave u javnosti, mjeru u kojoj ona šteti dostojanstvu i ugledu Parlamenta te slobodu govora dotičnog zastupnika. Na primjer, klevetnički jezik, „govor mržnje”, a posebno poticanje na diskriminaciju po bilo kojoj osnovi iz članka 21. Povelje o temeljnim pravima, uobičajeno će se smatrati „uvredljivim jezikom” u smislu ovog članka.

5. Zastupnici su dužni pridržavati se pravila Parlamenta o postupanju s povjerljivim informacijama.

6. Zastupnici se suzdržavaju od svake vrste psihološkog i spolnog uznemiravanja i pridržavaju se Kodeksa primjerenog ponašanja zastupnika u Europskom parlamentu prilikom obnašanja njihovih dužnosti, koji se prilaže ovom Poslovniku⁴.

Zastupnik ne može biti izabran za obnašanje dužnosti u Parlamentu ili njegovim tijelima, biti imenovan izvjestiteljem ili sudjelovati u službenom izaslanstvu ili međuinstitucijskim pregovorima ako nije potpisao izjavu koja se odnosi na navedeni Kodeks.

7. Ako osoba koja radi za zastupnika ili druga osoba kojoj je zastupnik omogućio pristup prostorima ili opremi Parlamenta prekrši pravila ponašanja utvrđena u ovom članku, navedeno ponašanje može se, kad je to primjereno, pripisati dotičnom zastupniku.

8. Primjena ovog članka ne utječe ni na koji drugi način na dinamičnost parlamentarnih rasprava niti umanjuje slobodu govora zastupnika.

9. Ovaj se članak primjenjuje, *mutatis mutandis*, na tijela, odbore i izaslanstva Parlamenta.

⁴ Vidi Prilog II.

Članak 11**Financijski interesi zastupnika i registar transparentnosti**

1. Pravila kojima se uređuje transparentnost financijskih interesa njegovih zastupnika Parlament utvrđuje u obliku Kodeksa ponašanja koji donosi većinom glasova svojih zastupnika i koji se prilaže ovom Poslovniku kao prilog⁵.

Ta pravila ne utječu ni na koji drugi način na obnašanje zastupničke dužnosti ili bilo koje s njim povezane političke ili druge aktivnosti niti ih ograničavaju.

2. Zastupnici bi trebali usvojiti sustavnu praksu sastajanja isključivo s predstavnicima interesnih skupina koji su službeno registrirani u Registru transparentnosti uspostavljenim Sporazumom Europskog parlamenta i Europske komisije⁶.

3. Zastupnici bi na internetu trebali objavljivati sve dogovorene sastanke s predstavnicima interesnih skupina obuhvaćenima registrom transparentnosti. Ne dovodeći u pitanje članak 4. stavak 6. Priloga I., izvjestitelji, izvjestitelji u sjeni i predsjednici odbora za svako izvješće objavljuju na internetu sve sjednice s predstavnicima interesnih skupina iz područja primjene registra transparentnosti. Predsjedništvo pruža potrebnu infrastrukturu na internetskim stranicama Parlamenta.

4. Predsjedništvo je dužno pobrinuti se za potrebnu infrastrukturu na stranici za zastupnike u okviru internetske stranice Parlamenta za one zastupnike koji žele objaviti dobrovoljnu reviziju ili potvrdu, kako je predviđeno mjerodavnim člancima Statuta zastupnika i njegovim provedbenim mjerama, da je korištenje naknade za opće troškove u skladu s mjerodavnim člancima Statuta zastupnika i njegovim provedbenim mjerama.

5. Ta pravila ne utječu ni na koji drugi način na obnašanje zastupničke dužnosti ili bilo koje s njim povezane političke ili druge aktivnosti niti ih ograničavaju.

6. Kodeks ponašanja te prava i povlastice bivših zastupnika utvrđuju se odlukom Predsjedništva. Nema razlike u postupanju s bivšim zastupnicima.

Članak 12.**Unutarnje istrage koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF)**

Zajednička pravila utvrđena Međuinstitucijskim sporazumom o unutarnjim istragama Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF-a)⁷ koja sadrže neophodne mjere za neometano provođenje tih istraga primjenjuju se unutar Parlamenta u skladu s Odlukom Parlamenta od 18. studenoga 1999.⁸.

⁵ Vidi Prilog I.

⁶ Sporazum od 16. travnja 2014. između Europskog parlamenta i Europske komisije o osnivanju registra transparentnosti za organizacije i samozaposlene osobe koje sudjeluju u oblikovanju i provedbi politike Europske unije (SL L 277, 19.9.2014., str. 11.).

⁷ Međuinstitucionalni sporazum od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica u vezi s internim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) (SL L 136, 31.5.1999., str. 15.).

⁸ Odluka Parlamenta od 18. studenoga 1999. o uvjetima unutarnjih istraga koje se odnose na sprečavanje prijevара, korupcije i svih nezakonitih radnji koje štete interesima Zajednica.

Članak 13.

Promatrači

1. Nakon potpisivanja ugovora o pristupanju države Europskoj uniji, predsjednik može, nakon pristanka Konferencije predsjednika, pozvati parlament države pristupnice da između svojih zastupnika imenuje onoliko promatrača koliko će zastupničkih mjesta u Europskom parlamentu nakon pristupanja pripadati toj državi članici.
2. Promatrači sudjeluju u radu Parlamenta prije stupanja na snagu Ugovora o pristupanju te imaju pravo govoriti u odborima i klubovima zastupnika. Oni nemaju pravo glasa niti kandidature na izborima za položaje u Parlamentu niti predstavljaju Parlament izvan njega. Njihovo sudjelovanje nema nikakav pravni učinak na rad Parlamenta.
3. Pri korištenju prostora Parlamenta i povratu putnih troškova i dnevnica nastalih tijekom obavljanja poslova promatrača, s njima se postupa jednako kao i sa zastupnicima.

POGLAVLJE 2.

OBNAŠATELJI DUŽNOSTI U PARLAMENTU

Članak 14.

Privremeni predsjedatelj⁹

1. Na dnevnoj sjednici predviđenoj člankom 154. stavkom 2. i na bilo kojoj drugoj dnevnoj sjednici koja se održava radi izbora predsjednika i Predsjedništva, odlazeći predsjednik, ili u njegovoj odsutnosti jedan od odlazećih potpredsjednika određen po redu prvenstva, ili u njihovoj odsutnosti zastupnik s najdužim stažem, preuzima predsjedanje do izbora novog predsjednika.
2. Za vrijeme predsjedanja privremenog predsjedatelja na temelju stavka 1. ne odvijaju se parlamentarne aktivnosti osim onih koje se tiču izbora predsjednika i provjere valjanosti mandata u skladu s člankom 3. stavkom 2. drugim podstavkom. Sva ostala pitanja koja se tiču provjere mandata pokrenuta tijekom njegova predsjedanja upućuju se nadležnom odboru.

Članak 15.

Kandidature i opće odredbe¹⁰

1. Predsjednik, a zatim potpredsjednici i kvestori biraju se tajnim glasovanjem u skladu s člankom 191.

Kandidature se predlažu uz suglasnost kandidata i može ih predložiti isključivo klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag. Nove candidature mogu se predati prije svakog glasovanja.

Ako broj kandidatura ne prelazi broj mjesta koje treba popuniti, kandidate se izabire aklamacijom osim ako zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem visoki prag zahtijevaju tajno glasovanje.

Ako se u jednom glasovanju bira više od jednog obnašatelja dužnosti, glasački listić važeći je samo ako je dano više od polovine raspoloživih glasova.

⁹ Članak 14. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 213. stavak 3).

¹⁰ Članak 15. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 213. stavak 3.).

2. Prilikom izbora predsjednika, potpredsjednika i kvestora treba voditi računa o tome da se osigura pravedna zastupljenost političkih stajališta te rodna i geografska ravnoteža.

Članak 16.

Izbor predsjednika – uvodni govor¹¹

1. Kandidature za izbor predsjednika predaju se zastupniku koji privremeno predsjedava na temelju članka 14. te ih on objavljuje u Parlamentu. Ako nakon tri kruga glasovanja nijedan kandidat ne dobije apsolutnu većinu danih glasova, u četvrtom krugu odstupajući od članka 15. stavka 1. sudjeluju samo dva zastupnika koja su ostvarila najveći broj glasova u trećem krugu. U slučaju neodlučenog rezultata glasovanja izabranim se proglašava stariji kandidat.
2. Čim se izabere predsjednik, zastupnik koji privremeno predsjedava na temelju članka 14. napušta mjesto predsjedavajućeg. Jedino izabrani predsjednik može održati uvodni govor.

Članak 17.

Izbor potpredsjednika

1. Potpredsjednici se zatim biraju u jednom krugu glasovanja. Zastupnici koji u prvom krugu dobiju apsolutnu većinu danih glasova, njih najviše četrnaest, proglašavaju se izabranima po redoslijedu ostvarenih glasova. Ako je broj izabranih kandidata manji od broja raspoloživih mjesta, pod istim se uvjetima održava drugi krug radi popunjavanja preostalih mjesta. Ako je potreban treći krug, za izbor na preostala mjesta dovoljna je relativna većina. U slučaju neodlučenog rezultata glasovanja izabranim se proglašavaju najstariji kandidati.
2. U skladu s odredbama članka 20. stavka 1. red prvenstva potpredsjednika određen je prema redoslijedu kojim su izabrani i, u slučaju neodlučenog rezultata, prema dobi.

Ako su potpredsjednici izabrani aklamacijom, red prvenstva određuje se tajnim glasovanjem.

Članak 18.

Izbor kvestora

Parlament bira pet kvestora istim postupkom kojim se koristi za izbor potpredsjednika.

Članak 19.

Trajanje mandata obnašatelja dužnosti u Parlamentu¹²

1. Mandat predsjednika, potpredsjednika i kvestora traje dvije i pol godine.

Ako zastupnik promijeni klub, do kraja dvoipolgodšnjeg mandata zadržava svoje mjesto u Predsjedništvu ili kao kvestor.

2. Ako se prije isteka tog mandata pojavi slobodno mjesto za jedan od navedenih položaja, zastupnik izabran na to mjesto obnaša dužnost samo u preostalom razdoblju mandata svog prethodnika.

¹¹ Članak 16. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 213. stavak 3.).

¹² Članak 19. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 213. stavak 3.).

Članak 20.

Slobodna mjesta¹³

1. Ako je potrebno zamijeniti predsjednika, potpredsjednika ili kvestora, nasljednik se izabire u skladu s mjerodavnim pravilima za izbor na predmetno mjesto.

Novoizabrani potpredsjednik zauzima mjesto svog prethodnika u redu prvenstva.

2. Ako se oslobodi dužnost predsjednika, do izbora novog predsjednika njegovu funkciju obnaša potpredsjednik prema redu prvenstva.

Članak 21.

Prijevreteni prestanak mandata

Konferencija predsjednika može tropetinskom većinom danih glasova koja predstavlja najmanje tri kluba zastupnika predložiti Parlamentu da razriješi predsjednika, potpredsjednika, kvestora, predsjednika ili potpredsjednika odbora, predsjednika ili potpredsjednika međuparlamentarnog izaslanstva ili bilo kojeg drugog nositelja dužnosti izabranog u Parlamentu, ako smatra da je dotični zastupnik počinio ozbiljnu povredu dužnosti. Parlament o tom prijedlogu odlučuje dvotrećinskom većinom danih glasova koji predstavljaju većinu zastupnika u Parlamentu.

Kada izvjestitelj prekrši odredbe Kodeksa ponašanja zastupnika u Europskom parlamentu u vezi financijskih interesa i sukoba interesa, odbor koji ga je izabrao može ga na inicijativu predsjednika i na prijedlog Konferencije predsjednika razriješiti dužnosti. Većine utvrđene u prvom stavku primjenjuju se na odgovarajući način u svakoj fazi postupka.¹⁴

POGLAVLJE 3.

TIJELA I DUŽNOSTI

Članak 22.

Dužnosti predsjednika

1. Predsjednik upravlja svim aktivnostima Parlamenta i njegovih tijela u skladu s ovim Poslovníkom i ima sve ovlasti potrebne za vođenje parlamentarnih postupaka i osiguravanje njihovog pravilnog vođenja.

2. Dužnosti predsjednika su otvaranje, prekidanje i zaključivanje sjednice; odlučivanje o dopuštenosti amandmana i drugih tekstova koji se stavljaju na glasovanje te o dopuštenosti parlamentarnih pitanja; osiguravanje pridržavanja Poslovnika, održavanje reda, davanje riječi govornicima, zaključivanje rasprave, stavljanje prijedloga na glasovanje, objavljivanje rezultata glasovanja i upućivanje odborima obavijesti koje ih se tiču.

3. Predsjednik može govoriti u raspravi samo da je sažme ili vrati na temu. Ako želi sudjelovati u raspravi, predsjednik mora napustiti predsjedateljsko mjesto i smije se na njega vratiti tek po završetku rasprave.

4. Predsjednik predstavlja Parlament u međunarodnim odnosima, svečanim prigodama i

¹³ Članak 20. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 213. stavak 3.).

¹⁴ Vidi Prilog I.

administrativnim, pravnim i financijskim pitanjima te može navedene ovlasti delegirati.

5. Predsjednik je odgovoran za sigurnost i nepovredivost prostora Europskog parlamenta.

Članak 23.

Dužnosti potpredsjednika

1. Ako je predsjednik odsutan ili nije u mogućnosti obnašati svoje dužnosti, ili ako želi sudjelovati u raspravi u skladu s člankom 22. stavkom 3., zamjenjuje ga jedan od potpredsjednika u skladu s redom prvenstva.

2. Potpredsjednici također obnašaju dužnosti koje su im dodijeljene na temelju članka 25., članka 27. stavaka 3. i 5. i članka 77. stavka 3.

3. Predsjednik može potpredsjednicima delegirati bilo koje dužnosti kao što su predstavljanje Parlamenta na određenim svečanostima ili u određenim prilikama. Predsjednik posebno može odrediti potpredsjednika koji će preuzeti nadležnosti koje su dodijeljene predsjedniku u članku 137. i članku 138. stavku 2.

Članak 24.

Sastav Predsjedništva

1. Predsjedništvo se sastoji od predsjednika i 14 potpredsjednika Parlamenta.

2. Kvestori su članovi Predsjedništva sa savjetodavnom funkcijom.

3. Ako je rezultat glasovanja u Predsjedništvu izjednačen, predsjednik ima odlučujući glas.

Članak 25.

Dužnosti Predsjedništva

1. Predsjedništvo obavlja dužnosti koje su mu dodijeljene na temelju Poslovnika.

2. Predsjedništvo donosi financijske, organizacijske i administrativne odluke o pitanjima koja se tiču unutarnje organizacije Parlamenta, njegovog tajništva i tijela.

3. Predsjedništvo donosi financijske, organizacijske i administrativne odluke o pitanjima koja se tiču zastupnikâ na prijedlog glavnog tajnika ili kluba zastupnika.

4. Predsjedništvo donosi odluke o pitanjima vezanima uz odvijanje dnevnih sjednica.

5. Predsjedništvo donosi odredbe iz članka 36. koje se tiču nezavisnih zastupnika.

6. Predsjedništvo odlučuje o planu radnih mjesta Tajništva i utvrđuje propise koji se tiču administrativnog i financijskog položaja dužnosnika i ostalih službenika.

7. Predsjedništvo sastavlja prednacrt projekcije proračuna Parlamenta.

8. Predsjedništvo donosi smjernice za kvestore i može od njih zahtijevati da izvršavaju određene zadaće.

9. Predsjedništvo je tijelo nadležno za odobravanje sastanaka ili službenih putovanja odbora izvan uobičajenih mjesta rada i saslušanja te studijskih i informativnih putovanja izvijestitelja.

GLAVA I. Članak 26.

Kad se takvi sastanci ili službena putovanja odobre, pitanje jezične organizacije određuje se na temelju Kodeksa o višejezičnosti, koji je donijelo Predsjedništvo. Isto se pravilo primjenjuje na izaslanstva.

10. Predsjedništvo imenuje glavnog tajnika u skladu s člankom 234.

11. Predsjedništvo utvrđuje provedbena pravila koja se odnose na propise za političke stranke i zaklade na europskoj razini i pravila o njihovom financiranju.

12. Predsjedništvo utvrđuje pravila o postupanju Parlamenta i njegovih tijela, obnašatelja dužnosti i drugih zastupnika s povjerljivim informacijama, uzimajući u obzir sve u vezi s tim sklopljene međuinstitucijske sporazume. Ta se pravila objavljuju u *Službenom listu Europske unije*.

13. Predsjednik i/ili Predsjedništvo mogu povjeriti jednom ili više članova Predsjedništva opće ili posebne zadaće koje su u nadležnosti predsjednika i/ili Predsjedništva. Istovremeno se utvrđuju načini i sredstva obavljanja tih zadaća.

14. Predsjedništvo imenuje dva potpredsjednika koji su zaduženi za odnose s nacionalnim parlamentima.

15. Predsjedništvo imenuje potpredsjednika koji je zadužen za provedbu strukturiranog dijaloga o važnim temama s europskim civilnim društvom.

16. Predsjedništvo je nadležno za primjenu Statuta zastupnika i donosi odluke o iznosima naknada na temelju godišnjeg proračuna.

Članak 26.

Sastav Konferencije predsjednika

1. Konferencija predsjednika sastoji se od predsjednika Parlamenta i predsjednika klubova zastupnika. Predsjednika kluba zastupnika može predstavljati član tog kluba.

2. Predsjednik Parlamenta, nakon što nezavisnim zastupnicima pruži priliku da izraze svoja stajališta, poziva jednog od njih da sudjeluje na sjednicama Konferencije predsjednika bez prava glasa.

3. Konferencija predsjednika nastoji postići konsenzus o predmetima koji joj se upućuju.

Ako se konsenzus ne može postići, predmet se stavlja na glasovanje koje podliježe ponderiranju na temelju broja zastupnika u svakom klubu zastupnika.

Članak 27.

Dužnosti Konferencije predsjednika

1. Konferencija predsjednika obavlja dužnosti koje su joj dodijeljene Poslovníkom.

2. Konferencija predsjednika donosi odluke o organizaciji rada Parlamenta i pitanjima zakonodavnog planiranja.

3. Konferencija predsjednika je nadležno tijelo za pitanja koja se tiču odnosa Parlamenta s drugim institucijama i tijelima Europske unije te nacionalnim parlamentima država članica. Odluke o mandatu i sastavu izaslanstva Parlamenta pri savjetovanjima u Vijeću i drugim

institucijama Europske unije u vezi s ključnim pitanjima o razvoju Europske unije (postupak sa šerpama) donose se na temelju relevantnih stajališta Parlamenta, uzimajući u obzir i raznovrsnost političkih stajališta zastupljenih u Parlamentu. Potpredsjednici koji su zaduženi za odnose Parlamenta s nacionalnim parlamentima redovito izvještavaju Konferenciju predsjednika o svojim aktivnostima u tom pogledu.

4. Konferencija predsjednika je nadležno tijelo za pitanja koja se tiču odnosa s državama koje nisu članice Europske unije te institucijama i organizacijama izvan Unije.

5. Konferencija predsjednika nadležna je za organiziranje strukturiranog savjetovanja s europskim civilnim društvom o važnim temama. To savjetovanje može uključivati održavanje javnih rasprava o temama od općeg europskog interesa u kojima mogu sudjelovati zainteresirani građani. Potpredsjednik nadležan za provedbu takvih savjetovanja redovito izvještava Konferenciju predsjednika o svojim aktivnostima.

6. Konferencija predsjednika sastavlja prijedlog dnevnog reda sjednica Parlamenta.

7. Konferencija predsjednika predlaže Parlamentu sastav i nadležnost odbora, istražnih odbora, zajedničkih parlamentarnih odbora i stalnih izaslanstava. Konferencija predsjednika nadležna je za odobravanje *ad hoc* izaslanstava.

8. Konferencija predsjednika odlučuje o tome kako se raspodjeljuju mjesta u vijećnici u skladu s člankom 37.

9. Konferencija predsjednika je nadležno tijelo za odobravanje sastavljanja izvješća o vlastitoj inicijativi.

10. Konferencija predsjednika podnosi prijedloge Predsjedništvu o administrativnim i proračunskim pitanjima koja se tiču klubova zastupnika.

Članak 28.

Dužnosti kvestora

Kvestori su nadležni za administrativna i financijska pitanja koja se izravno odnose na zastupnike u skladu sa smjernicama koje utvrdi Predsjedništvo te za druge zadaće koje im se dodijele.

Članak 29.

Konferencija predsjednika odbora

1. Konferencija predsjednika odbora sastoji se od predsjednika svih stalnih i posebnih odbora. Konferencija izabire svog predsjednika.

2. U odsutnosti predsjednika sastankom Konferencije predsjedja najstariji nazočni član.

3. Konferencija predsjednika odbora može davati preporuke Konferenciji predsjednika o radu odbora i izradi prijedloga dnevnog reda sjednica.

4. Predsjedništvo i Konferencija predsjednika mogu Konferenciji predsjednika odbora povjeriti obavljanje posebnih zadataka.

GLAVA I. Članak 30.

Članak 30.

Konferencija predsjednika izaslanstava

1. Konferencija predsjednika izaslanstava sastoji se od predsjednika svih stalnih međuparlamentarnih izaslanstava. Konferencija izabire svog predsjednika.
2. U odsutnosti predsjednika sjednicom Konferencije predsjedava najstariji nazočni član.
3. Konferencija predsjednika izaslanstava može Konferenciji predsjednika davati preporuke u vezi s radom izaslanstava.
4. Predsjedništvo i Konferencija predsjednika mogu Konferenciji predsjednika izaslanstava povjeriti obavljanje posebnih zadataka.

Članak 31.

Nastavak obnašanja dužnosti tijekom održavanja izbora

Kad se izabere novi Parlament, sva tijela i nositelji dužnosti Parlamenta u odlasku ostaju na dužnosti do prve dnevne sjednice novog Parlamenta.

Članak 32.

Javnost rada Predsjedništva i Konferencije predsjednika

1. Zapisnik sa sjednice Predsjedništva i Konferencije predsjednika prevodi se na službene jezike i dijeli zastupnicima te je dostupan javnosti, osim ako iz razloga povjerljivosti Predsjedništvo ili Konferencija predsjednika iznimno ne odluče drukčije u vezi s određenim točkama zapisnika, u skladu s člankom 4. stavcima od 1. do 4. Uredbe (EZ) br. 1049/2001.
2. Svaki zastupnik u Parlamentu može postavljati pitanja koja se tiču obavljanja dužnosti Predsjedništva, Konferencije predsjednika i kvestora. Takva pitanja podnose se predsjedniku u pisanom obliku, o njima se obavještavaju zastupnici te se zajedno s odgovorom objavljuju na internetskim stranicama Parlamenta u roku od 30 dana od njihova podnošenja.

POGLAVLJE 4.

KLUBOVI ZASTUPNIKA

Članak 33.

Osnivanje i raspuštanje klubova zastupnika

1. Zastupnici se mogu povezivati u klubove prema svojoj političkoj pripadnosti.

Parlament u pravilu ne treba procjenjivati političku pripadnost članova klubova. Pri osnivanju kluba na temelju ovog članka dotični članovi automatski prihvaćaju da imaju političku pripadnost. Samo ako dotični članovi tu pripadnost poriču, potrebna je procjena Parlamenta o tome je li klub sastavljen u skladu s Poslovníkom.

2. Klub zastupnika sastoji se od izabranih zastupnika iz najmanje jedne četvrtine država članica. Za osnivanje kluba zastupnika potrebno je najmanje 25 zastupnika.
3. Ako sastav kluba zastupnika padne ispod jednog od zadanih pragova, predsjednik može, uz

suglasnost Konferencije predsjednika, dopustiti takvom klubu da nastavi postojati do sljedeće konstituirajuće sjednice Parlamenta ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- zastupnici i dalje predstavljaju najmanje jednu petinu država članica;
- klub postoji duže od godinu dana.

Predsjednik ne primjenjuje ovo izuzeće ako postoji dovoljno dokaza za sumnju da se ono zloupotrebljava.

4. Zastupnik može pripadati samo jednom klubu zastupnika.

5. Kad se osnuje klub zastupnika, predsjednika se o tome obavještava izjavom. U izjavi se navodi sljedeće:

- ime kluba,
- politička deklaracija u kojoj se utvrđuje svrha kluba i

U političkoj izjavi kluba zastupnika utvrđuju se vrijednosti za koje se klub zastupnika zalaže i glavni politički ciljevi koje njegovi članovi namjeravaju zajedno ostvarivati u okviru obnašanja svojega mandata. U izjavi se opisuje zajednička politička orijentacija kluba zastupnika, na konkretan, karakterističan i autentičan način.

- imena njegovih članova i članova predsjedništva kluba.

U prilogu izjavi svi članovi kluba pisanim putem objavljuju da dijele istu političku pripadnost.

6. Izjava se prilaže zapisniku sa sjednice tijekom koje je objavljeno osnivanje kluba zastupnika.

7. Predsjednik u Parlamentu najavljuje osnivanje klubova zastupnika. Takva najava ima retroaktivan pravni učinak od trenutka kada je klub u skladu s ovim člankom obavijestio predsjednika da je osnovan.

Predsjednik također u Parlamentu najavljuje raspuštanje klubova zastupnika. Takva najava ima pravni učinak od dana nakon onoga kada klub više ne ispunjava uvjete za postojanje.

Članak 34.

Aktivnosti i pravni položaj klubova zastupnika

1. Klubovi zastupnika obavljaju svoje dužnosti u okviru djelovanja Unije, uključujući zadaće koje su im dodijeljene na temelju Poslovnika. Na temelju plana radnih mjesta Glavnog tajništva na raspolaganju im je tajništvo Parlamenta, uz administrativnu podršku i odobrena sredstva predviđena za tu svrhu u proračunu Parlamenta.

2. Na početku svakog saziva Konferencija predsjednika poduzima korake kako bi se dogovorila oko postupaka kojima će odraziti političku raznovrsnost Parlamenta u odborima i izaslanstvima te tijelima koja odlučuju.

3. Uzimajući u obzir sve prijedloge Konferencije predsjednika, Predsjedništvo utvrđuje pravila koja se tiču pružanja, provedbe i nadzora navedene podrške i odobrenih sredstava iz stavka 1. te s tim povezane delegacije ovlasti izvršenja proračuna i posljedice svakog nepridržavanja tih

GLAVA I. Članak 35.

pravila.

4. Ta pravila određuju administrativne i financijske posljedice u slučaju ukidanja kluba zastupnika.

Članak 35.

Međuklubovi

1. Pojedinačni zastupnici mogu osnivati međuklubove ili druge neslužbene skupine zastupnika radi neformalne razmjene mišljenja o određenim temama između različitih klubova zastupnika, uz uključivanje članova različitih parlamentarnih odbora te radi promicanja kontakta između zastupnika i civilnog društva.

2. Međuklubovi i druge neslužbene skupine moraju biti potpuno transparentni u svojim aktivnostima i ne smiju djelovati na način koji bi mogao dovesti do zablude u vezi sa službenim djelovanjem Parlamenta ili njegovih tijela. Oni ne smiju organizirati događanja u trećim zemljama koja se podudaraju sa službenim putovanjem službenog tijela Parlamenta, uključujući službeno izaslanstvo za promatranje izbora.

3. Ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u unutarnjim pravilima Parlamenta o osnivanju takvih skupina, jedan od klubova zastupnika može im olakšati rad pružanjem logističke podrške.

4. Međuklubovi su obvezni svake godine prijaviti svaku pomoć u novcu ili naravi (na primjer, pomoć u tajničkim poslovima) koja bi morala biti prijavljena u skladu s Prilogom I.

Druge neslužbene skupine zastupnika također moraju do kraja sljedećeg mjeseca prijaviti svaku pomoć u novcu ili naravi koju zastupnici nisu osobno prijavili u skladu sa svojim obvezama iz Priloga I.

5. Samo interesne skupine upisane u registar transparentnosti mogu sudjelovati u aktivnostima međukluba ili drugim neslužbenim aktivnostima organiziranim u prostorijama Parlamenta, primjerice prisustvovanjem sastancima ili događanjima međuskupine ili drugih neslužbenih skupina, pružanjem potpore događanjima ili sudjelovanjem u svojstvu su domaćina.

6. Kvestori vode registar prijava iz stavka 4. Kvestori donose detaljna pravila o tim prijavama i njihovu objavljivanju na internetskoj stranici Parlamenta.

7. Kvestori su dužni pobrinuti se za djelotvornu provedbu ovog članka.

Članak 36.

Nezavisni zastupnici

1. Zastupnicima koji ne pripadaju klubu zastupnika na raspolaganju je tajništvo. Pojednosto o takvom stavljanju na raspolaganje tajništva utvrđuje Predsjedništvo na prijedlog glavnog tajnika.

2. Predsjedništvo određuje status i parlamentarna prava nezavisnih zastupnika.

3. Predsjedništvo utvrđuje pravila koja se tiču pružanja, provedbe i revizije odobrenih sredstava koja su u proračunu Parlamenta izdvojena za pokrivanje troškova tajništva i administrativne podrške nezavisnim zastupnicima.

Članak 37.

Raspodjela mjesta u vijećnici

Konferencija predsjednika odlučuje o tome kako se klubovima zastupnika, nezavisnim zastupnicima i institucijama Unije dodjeljuju mjesta u vijećnici.

GLAVA II.

**ZAKONODAVNI POSTUPCI, PRORAČUNSKI POSTUPCI, POSTUPCI
DAVANJA RAZRJEŠNICE I DRUGI POSTUPCI**

POGLAVLJE 1.

ZAKONODAVNI POSTUPCI – OPĆE ODREDBE

Članak 38.

Godišnje planiranje programa

1. Parlament surađuje s Komisijom i Vijećem radi utvrđivanja zakonodavnog planiranja Unije.

Parlament i Komisija surađuju u pripremi programa rada Komisije – njezinog doprinosa izradi godišnjih i višegodišnjih programa Unije – u skladu s rasporedom i dogovorima između ove dvije institucije¹⁵.

2. Nakon usvajanja programa rada Komisije, Parlament, Vijeće i Komisija u skladu sa stavkom 7. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva¹⁶ razmijenit će mišljenja i dogovoriti zajedničku izjavu o godišnjem međuinstitucijskom planiranju programa, u kojoj su utvrđeni širi ciljevi i prioriteti.

Prije pregovora s Vijećem i Komisijom o zajedničkoj izjavi predsjednik razmjenjuje gledišta s Konferencijom predsjednika i Konferencijom predsjednika odbora u pogledu širih ciljeva i prioriteta Parlamenta.

Prije potpisivanja zajedničke izjave predsjednik traži odobrenje Konferencije predsjednika.

3. Svaku rezoluciju koju je Parlament donio u vezi sa zakonodavnim planiranjem i prioritetima predsjednik šalje drugim institucijama koje sudjeluju u zakonodavnom postupku Unije te parlamentima država članica.

4. Ako Komisija namjerava povući prijedlog, nadležni odbor poziva nadležnog povjerenika na sastanak radi rasprave o toj namjeri. Predsjedništvo Vijeća također može biti pozvano na takav sastanak. Ako se nadležni odbor ne slaže s planiranim povlačenjem prijedloga, može zatražiti od Komisije da podnese izjavu Parlamentu. Primjenjuje se članak 132.

Članak 39.

Poštovanje temeljnih prava

1. Parlament u svim svojim aktivnostima u potpunosti poštuje prava, slobode i načela koji se priznaju u članku 6. Ugovora o Europskoj uniji te vrijednosti ugrađene u njegov članak 2.

2. Ako odbor nadležan za predmet, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag smatraju da prijedlog zakonodavnog akta ili njegovi dijelovi nisu u skladu s temeljnim

¹⁵ Okvirni sporazum od 20. listopada 2010. o odnosima između Europskog parlamenta i Europske komisije (SL L 304, 20.11.2010., str. 47.).

¹⁶ Međuinstitucijski sporazum od 13. travnja 2016. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

pravima Europske unije, predmet se na njihov zahtjev upućuje odboru nadležnom za zaštitu temeljnih prava.

3. Taj se zahtjev podnosi u roku od četiri radna tjedna nakon što je upućivanje odboru nadležnom za predmet najavljeno u Parlamentu.

4. Mišljenje odbora nadležnog za zaštitu temeljnih prava prilaže se izvješću odbora nadležnog za dotični predmet.

Članak 40.

Provjera pravne osnove

1. Kada se prijedlog pravno obvezujućeg akta povjerava odboru nadležnom za dotični predmet, taj odbor najprije provjerava njegovu pravnu osnovu.

2. Ako taj odbor ospori valjanost ili primjerenost pravne osnove, što uključuje i provjeru usklađenosti s člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji, on traži mišljenje odbora nadležnog za pravna pitanja.

3. Osim toga, odbor nadležan za pravna pitanja može također na vlastitu inicijativu razmatrati pitanja pravne osnove u bilo kojoj fazi zakonodavnog postupka. U takvim slučajevima propisno obavještava odbor nadležan za predmet.

4. Ako odbor nadležan za pravna pitanja odluči osporiti valjanost ili primjerenost pravne osnove, o svojim zaključcima obavještava Parlament, po potrebi, nakon razmjene gledišta s Vijećem i Komisijom u skladu s dogovorima na međuinstitucijskoj razini¹⁷. Ne dovodeći u pitanje članak 61., Parlament o tome glasuje prije glasovanja o sadržaju prijedloga.

5. Ako odbor nadležan za predmet ili odbor nadležan za pravna pitanja nije prethodno osporavao valjanost ili primjerenost pravne osnove, podnošenje amandmana u Parlamentu radi promjene pravne osnove nije dopušteno.

Članak 41.

Delegiranje zakonodavnih ovlasti i dodjela provedbenih ovlasti

1. Prilikom razmatranja prijedloga zakonodavnog akta kojim se delegiraju ovlasti Komisiji u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Parlament obraća posebnu pozornost na ciljeve, sadržaj, opseg i trajanje delegiranih ovlasti te na uvjete kojima podliježe.

2. Prilikom razmatranja prijedloga zakonodavnog akta kojim se dodjeljuju provedbene ovlasti u skladu s člankom 291. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Parlament obraća posebnu pozornost na činjenicu da Komisija pri izvršavanju provedbenih ovlasti ne smije mijenjati niti nadopunjavati zakonodavni akt, pa čak ni njegove elemente koji nisu ključni.

3. Odbor nadležan za predmet može u bilo kojem trenutku zatražiti mišljenje odbora nadležnog za tumačenje i primjenu prava Unije.

4. Odbor nadležan za tumačenje i primjenu prava Unije može također na vlastitu inicijativu razmatrati pitanja delegacije zakonodavnih ovlasti i dodjele provedbenih ovlasti. U takvim slučajevima propisno obavještava odbor nadležan za predmet.

¹⁷ Međuinstitucionalni sporazum o boljoj izradi zakonodavstva, stavak 25.

Članak 42.

Provjera financijske usklađenosti

1. Ako prijedlog zakonski obvezujućeg akta ima financijske posljedice, Parlament utvrđuje jesu li predviđena dovoljna financijska sredstva.
2. Odbor nadležan za predmet provjerava za svaki prijedlog pravno obvezujućeg akta financijsku usklađenost s uredbom o višegodišnjem financijskom okviru.
3. Ako odbor nadležan za predmet mijenja iznos financijskih sredstava za akt koji razmatra, o tome traži mišljenje odbora nadležnog za proračunska pitanja.
4. Osim toga, odbor nadležan za proračunska pitanja može također na vlastitu inicijativu razmatrati pitanja financijske usklađenosti prijedloga pravno obvezujućih akata. U takvim slučajevima propisno obavještava odbor nadležan za predmet.
5. Ako odbor nadležan za proračunska pitanja odluči osporiti financijsku usklađenost prijedloga, o svojim zaključcima obavještava Parlament prije nego što Parlament glasuje o prijedlogu.

Članak 43.

Provjera poštovanja načela supsidijarnosti i proporcionalnosti

1. Tijekom razmatranja prijedloga zakonodavnog akta Parlament obraća posebnu pozornost na to poštuje li prijedlog načela supsidijarnosti i proporcionalnosti.
2. Samo odbor nadležan za poštovanje načela supsidijarnosti može podnositi preporuke odboru nadležnom za predmet u vezi s prijedlogom zakonodavnog akta.
3. Osim u žurnim slučajevima navedenima u članku 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, odbor nadležan za predmet ne održava konačno glasovanje prije isteka roka od osam tjedana utvrđenog u članku 6. Protokola br. 2 o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti.
4. Ako nacionalni parlament predsjedniku uputi obrazloženo mišljenje u skladu s člankom 3. Protokola br. 1, ono se upućuje odboru nadležnom za dotični predmet i radi obavijesti šalje odboru nadležnom za poštovanje načela supsidijarnosti.
5. Ako obrazložena mišljenja o neusklađenosti prijedloga zakonodavnog akta s načelom supsidijarnosti predstavljaju najmanje jednu trećinu svih glasova dodijeljenih nacionalnim parlamentima u skladu s člankom 7. stavkom 1. drugim podstavkom Protokola br. 1 ili četvrtinu istih u slučaju prijedloga zakonodavnog akta podnesenog na temelju članka 76. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Parlament ne donosi odluku sve dok se autor prijedloga ne očituje o svojem daljnjem postupanju.
6. Ako u okviru redovnog zakonodavnog postupka obrazložena mišljenja o neusklađenosti prijedloga zakonodavnog akta s načelom supsidijarnosti predstavljaju najmanje običnu većinu glasova dodijeljenih nacionalnim parlamentima u skladu s člankom 7. stavkom 1. drugim podstavkom Protokola br. 1, nadležni odbor može, nakon što razmotri obrazložena mišljenja koja su podnijeli nacionalni parlamenti i Komisija te nakon što sasluša stajališta odbora nadležnog za poštovanje načela supsidijarnosti, predložiti Parlamentu da odbije prijedlog na temelju kršenja načela supsidijarnosti ili podnijeti Parlamentu bilo koju drugu preporuku koja može uključivati

prijedloge za izmjene vezane uz poštovanje načela supsidijarnosti. Svakoj takvoj preporuci prilaže se mišljenje odbora nadležnog za poštovanje načela supsidijarnosti.

Preporuka se podnosi Parlamentu na raspravu i glasovanje. Ako je preporuka da se prijedlog odbije donesena većinom danih glasova, predsjednik proglašava postupak zaključenim. Ako Parlament ne odbije prijedlog, postupak se nastavlja, uzimajući u obzir sve preporuke koje je Parlament odobrio.

Članak 44.

Pristup dokumentima i davanje informacija Parlamentu

1. Tijekom cijelog zakonodavnog postupka Parlament i njegovi odbori zahtijevaju pristup svim dokumentima koji su vezani uz prijedloge zakonodavnih akata pod istim uvjetima kao Vijeće i njegove radne skupine.

2. Tijekom razmatranja prijedloga zakonodavnog akta nadležni odbor traži od Komisije i Vijeća da ga obavještavaju o napretku postupanja s prijedlogom u Vijeću i njegovim radnim skupinama, a posebno da ga obavještavaju o svim novim kompromisnim rješenjima koja bi bitno izmijenila izvorni prijedlog ili o namjeri autora prijedloga da ga povuče.

Članak 45.

Predstavljanje Parlamenta na sjednicama Vijeća

Kad Vijeće pozove Parlament da sudjeluje na sjednici Vijeća, predsjednik Parlamenta traži da Parlament predstavlja predsjednik ili izvijestitelj odbora nadležnog za dotični predmet ili drugi zastupnik kojeg odredi taj odbor.

Članak 46.

Pravo Parlamenta da podnosi prijedloge

U slučajevima kada je Ugovorima Parlamentu dodijeljeno pravo inicijative, nadležni odbor može sastaviti izvješće o vlastitoj inicijativi u skladu s člankom 54.

Izvješće sadržava:

- (a) prijedlog rezolucije;
- (b) nacrt prijedloga;
- (c) obrazloženje koje, prema potrebi, uključuje financijski izvještaj.

Ako je Parlamentu za donošenje akta potrebno odobrenje ili suglasnost Vijeća i mišljenje ili suglasnost Komisije, Parlament može, nakon glasovanja o predloženom aktu i na prijedlog izvijestitelja, odlučiti odgoditi glasovanje o prijedlogu rezolucije sve dok Vijeće ili Komisija ne iznesu svoje stajalište.

Članak 47.

Zahtjevi za podnošenje prijedloga upućeni Komisiji

1. U skladu s člankom 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije Parlament može zatražiti od Komisije da podnese odgovarajući prijedlog za donošenje novog akta ili izmjenu

GLAVA II. Članak 48.

postojećeg akta. Parlament to čini donošenjem rezolucije na temelju izvješća o vlastitoj inicijativi koje je sastavio nadležni odbor u skladu s člankom 54. Rezolucija se donosi većinom glasova zastupnika u konačnom glasovanju. Parlament istovremeno može postaviti rok za podnošenje takvog prijedloga.

2. Svaki zastupnik može podnijeti prijedlog akta Unije na temelju prava inicijative koje je Parlamentu dodijeljeno člankom 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Takav prijedlog zajednički može podnijeti najviše 10 zastupnika. U prijedlogu se navodi pravna osnova na kojoj je izrađen i može biti popraćen obrazloženjem od najviše 150 riječi.

Prijedlog se podnosi predsjedniku, koji provjerava jesu li ispunjeni pravni zahtjevi. On prijedlog može uputiti odboru nadležnom za takvu provjeru i tražiti mišljenje o primjerenosti pravne osnove. Ako predsjednik prijedlog proglasi dopuštenim, objavljuje ga na plenarnoj sjednici i upućuje odboru nadležnom za predmet.

Prije takvog upućivanja odboru nadležnom za predmet, prijedlog se prevodi na one službene jezike za koje predsjednik odbora smatra da su potrebni za sažeto razmatranje.

Odbor nadležan za predmet donosi odluku o daljnjem postupanju u roku od tri mjeseca nakon upućivanja te nakon što je autorima prijedloga dao priliku da se obrate odboru.

U naslovu izvješća navode se autori prijedloga.

3. U rezoluciji Parlamenta navodi se odgovarajuća pravna osnova te joj se prilažu preporuke o sadržaju zahtijevanih prijedloga.

4. Ako prijedlog ima financijske posljedice, Parlament navodi način osiguravanja dostatnih financijskih sredstava.

5. Odbor nadležan za predmet nadzire napredak pripreme svakog predloženog pravnog akta Unije koji je sastavljen na temelju posebnog zahtjeva Parlamenta.

6. Konferencija predsjednika odbora redovito nadzire usklađenost Komisije sa stavkom 10. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva, pri čemu Komisija odgovara na takve zahtjeve u roku od tri mjeseca navodeći daljnja postupanja koja s njima u vezi planira provesti donošenjem posebne komunikacije. Konferencija predsjednika odbora redovito izvještava Konferenciju predsjednika o rezultatima tog nadzora.

Članak 48.

Razmatranje pravno obvezujućih akata

1. Predsjednik upućuje prijedloge pravno obvezujućih akata primljene od drugih institucija ili država članica nadležnom odboru na razmatranje.

2. U slučaju dvojbe predsjednik može, prije nego što u Parlamentu objavi upućivanje nadležnom odboru, podnijeti Konferenciji predsjednika pitanje u vezi s nadležnošću. Konferencija predsjednika donosi odluku na temelju preporuke Konferencije predsjednika odbora ili njezinog predsjednika u skladu s člankom 211. stavkom 2.

3. Nadležni odbor može u svakom trenutku odlučiti imenovati izvijestitelja koji će pratiti pripremnu fazu prijedloga. Na to će obratiti posebnu pozornost ako je prijedlog uvršten u radni program rada Komisije.

4. U slučaju proturječja između odredbe Poslovnika koja se tiče drugog i trećeg čitanja i bilo koje druge odredbe Poslovnika, prednost ima odredba koja se tiče drugog i trećeg čitanja.

Članak 49.

Ubrzavanje zakonodavnih postupaka

Nadležni odbor ili odbori mogu uz koordinaciju s Vijećem i Komisijom dogovoriti ubrzavanje zakonodavnih postupaka u pogledu određenih prijedloga, odabranih osobito među prijedlozima koji su definirani kao prioriteti u zajedničkoj izjavi o godišnjem međuinstitucijskom planiranju programa u skladu s člankom 38. stavkom 2.

Članak 50.

Zakonodavni postupci u vezi s inicijativama institucija koje nisu Komisija ili s inicijativama država članica

1. Prilikom rada na inicijativama institucija koje nisu Komisija ili inicijativama država članica, nadležni odbor može pozvati predstavnike institucija ili država članica koje su inicijativu pokrenule da predstavne svoju inicijativu odboru. Predstavnike država članica koje su inicijativu pokrenule može pratiti Predsjedništvo Vijeća.

2. Prije nego što prijeđe na glasovanje nadležni odbor traži od Komisije odgovor priprema li ona mišljenje o inicijativi ili namjerava podnijeti alternativan prijedlog u kratkom razdoblju. Ako je odgovor koji dobije potvrđan, odbor ne donosi izvješće prije nego što zaprimi to mišljenje ili taj alternativni prijedlog.

3. U slučaju kad dva ili više prijedloga koji dolaze iz Komisije i/ili druge institucije i/ili država članica s istim zakonodavnim ciljem budu podnesena Parlamentu istovremeno ili u kratkom razdoblju, Parlament ih razmatra u jednom izvješću. Nadležni odbor u svojem izvješću navodi u pogledu kojeg teksta predlaže izmjene te upućuje na sve druge tekstove u zakonodavnoj rezoluciji.

POGLAVLJE 2.

POSTUPAK U ODBORU

Članak 51.

Zakonodavna izvješća

1. Predsjednik odbora kojem je upućen prijedlog pravno obvezujućeg akta predlaže odboru korištenje određenog postupka.

2. Nakon donošenja odluke o postupku koji se koristi te ako se ne primjenjuje pojednostavljeni postupak iz članka 52., odbor između svojih članova ili stalnih zamjenika imenuje izvjestitelja za prijedlog pravno obvezujućeg akta ako to prethodno nije učinio na temelju članka 48. stavka 3.

3. Izvješće odbora sadržava:

- (a) ako postoje, amandmane na prijedlog uz koje su po potrebi priložena kratka obrazloženja za koja je nadležan autor i koja se ne stavljaju na glasovanje;
- (b) nacrt zakonodavne rezolucije u skladu s člankom 59. stavkom 5.;

GLAVA II. Članak 52.

- (c) prema potrebi, obrazloženje koje, ako je potrebno, uključuje financijski izvještaj u kojem se iskazuje razmjer financijskih posljedica izvješća, ima li ih, i njegova usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom.
- (d) ako postoji, upućivanje na procjenu utjecaja koju je proveo Parlament.

Članak 52.

Pojednostavljeni postupak

1. Nakon prve rasprave o prijedlogu pravno obvezujućeg akta predsjednik odbora može predložiti da se akt odobri bez amandmana. Smatra se da je predloženi postupak odobren osim ako zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem srednji prag u odboru tomu ne prigovore. Predsjednik odbora ili, ako je imenovan, izvjestitelj podnosi Parlamentu izvješće kojim se prijedlog odobrava. Primjenjuje se članak 159. stavak 1., drugi podstavak, te stavci 2. i 4.

2. Predsjednik odbora isto tako može predložiti da on sam ili izvjestitelj sastave skup amandmana koji odražavaju raspravu u odboru. Ako zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem srednji prag u odboru tomu ne prigovore, smatra se da je predloženi postupak odobren i amandmani se šalju članovima odbora.

Ako zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem srednji prag ne prigovore na amandmane u određenom roku, koji ne može biti kraći od 10 radnih dana od dana slanja amandmana, smatra se da je odbor donio izvješće. U tom se slučaju nacrt zakonodavne rezolucije i amandmani podnose Parlamentu bez rasprave u skladu s člankom 159. stavkom 1. drugim podstavkom te člankom 159. stavcima 2. i 4.

Ako zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem srednji prag prigovore amandmanima, oni se stavljaju na glasovanje na sljedećoj sjednici odbora.

3. Uz iznimku odredbi koje se odnose na podnošenje Parlamentu, ovaj članak primjenjuje se *mutatis mutandis* na mišljenja odbora u smislu članka 56.

Članak 53.

Nezakonodavna izvješća

1. Ako sastavlja nezakonodavno izvješće, odbor imenuje izvjestitelja između svojih članova ili stalnih zamjenika.

2. Izvješće odbora sadržava:

- (a) prijedlog rezolucije;
- (b) obrazloženje koje, ako je potrebno, uključuje financijski izvještaj u kojem se iskazuje razmjer financijskih posljedica izvješća, ima li ih, i njegova usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom;
- (c) tekstove mogućih prijedloga rezolucija koje se uključuju na temelju članka 143. stavka 7.

Članak 54.**Izvješća o vlastitoj inicijativi**

1. Odbor koji namjerava sastaviti nezakonodavno izvješće ili izvješće u skladu s člankom 46. ili 47. o pitanju iz svoje nadležnosti koje nije bilo upućeno, može to učiniti samo uz odobrenje Konferencije predsjednika.

Konferencija predsjednika odlučuje o zahtjevima za odobrenje sastavljanja izvješća u skladu s prvim podstavkom na temelju provedbenih odredbi koje sama utvrđuje.

2. Ako Konferencija predsjednika odluči uskratiti takvo odobrenje, navodi razlog za to.

Kada je predmet izvješća u okviru prava inicijative Parlamenta iz članka 46., Konferencija predsjednika može odlučiti uskratiti odobrenje samo ako nisu uvjeti ispunjeni utvrđeni Ugovorima.

3. U slučajevima iz članka 46. i 47. Konferencija predsjednika donosi odluku u roku od dva mjeseca.

4. Prijedlozi rezolucija podneseni Parlamentu razmatraju se prema postupku kratkog predstavljanja navedenom u članku 160. Amandmane na takve prijedloge rezolucija i zahtjeve za glasovanje po dijelovima ili odvojeno glasovanje dopušteno je razmatrati na plenarnoj sjednici samo ako ih je podnio ili izvjestitelj radi uzimanja u obzir novih informacija ili najmanje jedna desetina zastupnika. Klubovi zastupnika mogu podnositi alternativne prijedloge rezolucija u skladu s člankom 181. stavkom 3. Članak 190. primjenjuje se na odborov prijedlog rezolucije i amandmane na isti. Članak 190. također se primjenjuje na jedinstveno glasovanje o alternativnim prijedlozima rezolucija.

5. Stavak 4. ne primjenjuje se ako predmet izvješća ispunjava uvjete za ključnu raspravu na plenarnoj sjednici, ako je izvješće sastavljeno u skladu s pravom inicijative iz članka 46. ili 47. ili ako je izvješće odobreno kao strateško izvješće.¹⁸

Članak 55.**Izrada izvješća**

1. Izvjestitelj je odgovoran za pripremu izvješća odbora i za njegovo predstavljanje Parlamentu u ime tog odbora.

2. Za obrazloženje je nadležan izvjestitelj i o njemu se ne glasuje. Ono, međutim, mora biti suglasno s tekstom usvojenog prijedloga rezolucije i svim amandmanima koje odbor predlaže. U protivnom, predsjednik odbora može izbrisati obrazloženje.

3. U izvješću se navodi rezultat glasovanja o izvješću u cijelosti i u skladu s člankom 218. stavkom 3. navodi se kako je svaki član glasovao.

4. Stajališta manjine mogu biti iznesena prilikom glasovanja o tekstu u cijelosti, na zahtjev svojih autora mogu biti predmet pisane izjave ne dulje od 200 riječi, koja se prilaže obrazloženju.

Predsjednik odbora rješava sve sporove koji se mogu pojaviti kao posljedica primjene ovog stavka.

5. Na prijedlog svojeg predsjednika, odbor može odrediti rok u kojem izvjestitelj mora podnijeti nacrt izvješća. Moguće je produljiti ovaj rok ili imenovati novog izvjestitelja.

¹⁸ Vidi relevantnu odluku Konferencije predsjednika.

GLAVA II. Članak 56.

6. Nakon isteka roka odbor može naložiti predsjedniku odbora da zatraži uvrštavanje predmeta koji mu je upućen u dnevni red jedne od sljedećih sjednica Parlamenta. Rasprave i glasovanje potom se mogu voditi na temelju usmenog izvješća dotičnog odbora.

Članak 56.

Mišljenje odbora

1. Ako se odbor kojemu je predmet najprije upućen želi upoznati sa stajalištem drugog odbora ili ako drugi odbor želi iznijeti svoja stajališta odboru kojemu je predmet najprije upućen, ti odbori mogu u skladu s člankom 210. stavkom 2. zatražiti od predsjednika Parlamenta da se jedan odbor imenuje nadležnim odborom, a drugi odborom koji daje mišljenje.

Odbor koji daje mišljenje može kao izvjestitelja za mišljenje imenovati jednog od svojih članova ili stalnih zamjenika ili stajališta odbora može poslati njegov predsjednik u obliku pisma.

2. Ako se odnosi na prijedlog pravno obvezujućeg akta, mišljenje se sastoji od amandmana na tekst koji se upućuju odboru i uz koje se po potrebi prilažu kratka obrazloženja. Za ta obrazloženja odgovoran je njihov autor i o njima se ne glasuje. Ako je potrebno, odbor koji daje mišljenje može podnijeti kratko pisano obrazloženje za mišljenje u cijelosti. Za to kratko pisano obrazloženje odgovoran je izvjestitelj za mišljenje.

Ako se ne odnosi na prijedlog pravno obvezujućeg akta, mišljenje se sastoji od preporuka za dijelove prijedloga rezolucije nadležnog odbora.

Nadležni odbor ove amandmane i prijedloge stavlja na glasovanje.

U mišljenjima se razmatraju isključivo ona pitanja koja su u nadležnosti odbora koji daje mišljenje.

3. Nadležni odbor određuje rok u kojem odbor čije se mišljenje traži mora dostaviti svoje mišljenje da bi ga nadležni odbor mogao uzeti u obzir. Nadležni odbor odmah priopćava svaku promjenu u najavljenom rasporedu odboru/odborima koji daju mišljenje. Nadležni odbor ne donosi konačne zaključke prije nego što taj rok istekne.

4. Odbor koji daje mišljenje isto tako može odlučiti predstaviti svoje stajalište u obliku amandmana koji se nakon usvajanja podnose izravno u nadležnom odboru. Te amandmane u ime odbora podnosi predsjednik ili izvjestitelj.

5. Odbor koji daje mišljenje podnosi amandmane iz stavka 4. unutar roka za podnošenje amandmana koji je utvrdio nadležni odbor.

6. Nadležni odbor svojem izvješću prilaže sva mišljenja i amandmane koje je usvojio odbor koji daje mišljenje.

7. Odbori koji daju mišljenje u smislu ovoga članka ne mogu podnositi amandmane Parlamentu na razmatranje.

8. Predsjednik i izvjestitelj odbora koji daje mišljenje pozivaju se da u savjetodavnom svojstvu sudjeluju na sjednicama nadležnog odbora ako se one bave pitanjima od zajedničkog interesa.

Članak 57.**Postupak u pridruženom odboru**

1. Ako se u skladu s člankom 211. Konferenciji predsjednika uputi pitanje o nadležnosti, a Konferencija predsjednika na temelju Priloga V. smatra da je predmet gotovo podjednako u nadležnosti dvaju ili više odbora ili su pak različiti dijelovi predmeta u nadležnosti dvaju ili više različitih odbora, primjenjuje se članak 56. sa sljedećim dodatnim odredbama:

- odbori zajednički dogovaraju raspored;
- izvjestitelji se međusobno obavještavaju i nastoje postići dogovor o tekstovima koje predlažu svojim odborima te o svojem stajalištu prema amandmanima;
- predsjednici odbora i izvjestitelji obvezni su poštovati načelo dobre i iskrene suradnje i zajednički određuju dijelove teksta koji su u njihovoj isključivoj ili podijeljenoj nadležnosti te se dogovaraju o konkretnom načinu suradnje. U slučaju da ne postignu dogovor o razgraničenju nadležnosti, predmet se na zahtjev jednog od odbora podnosi Konferenciji predsjednika; Konferencija predsjednika može odlučiti o pitanju nadležnosti odbora ili o primjeni postupka zajedničkih odbora na temelju članka 58.; odluku donosi u skladu s postupkom i u roku utvrđenom u članku 211.;
- nadležni odbor bez glasovanja prihvća amandmane pridruženog odbora ako se oni tiču predmeta koji su u isključivoj nadležnosti pridruženih odbora. Ako nadležni odbor ne poštuje isključivu nadležnost pridruženog odbora, pridruženi odbor može podnijeti amandmane izravno na plenarnoj sjednici; ako nadležni odbor ne usvoji amandmane pridruženog odbora o predmetima koji su u podijeljenoj nadležnosti nadležnog i pridruženog odbora, pridruženi odbor može podnijeti te amandmane izravno na plenarnoj sjednici;
- u slučaju kad se u vezi s prijedlogom odvija postupak mirenja, u izaslanstvo Parlamenta uključeni su izvjestitelji svakog pridruženog odbora.

Odluka Konferencije predsjednika o primjeni postupka s pridruženim odborima primjenjuje se na sve faze dotičnog postupka.

Prava svojstvena statusu "nadležnog odbora" izvršava vodeći odbor. Pri izvršavanju tih prava vodeći odbor mora uzimati u obzir ovlasti pridruženog odbora. Vodeći odbor mora posebno poštovati obvezu pridržavanja načela iskrene suradnje u vezi s rasporedom te poštovati pravo pridruženog odbora da odredi amandmane iz njegove isključive nadležnosti koji se podnose na plenarnoj sjednici.

2. Postupak utvrđen ovim člankom ne primjenjuje se na preporuke koje nadležni odbor usvaja u skladu s člankom 105.

Članak 58.**Postupak u zajedničkom odboru**

1. Kada u skladu s člankom 211. primi pitanje koje se tiče nadležnosti, Konferencija predsjednika može odlučiti da se primjenjuje postupak sa zajedničkim sjednicama odbora i zajedničkim glasovanjem, pod uvjetom da:

GLAVA II. Članak 59.

- prema Prilogu VI. pitanje je neodvojivo u nadležnosti nekoliko odbora; i
- smatra kako se radi o pitanju od velike važnosti.

2. U tom slučaju dotični izvjestitelji sastavljaju jedinstveni nacrt izvješća koje uključeni odbori razmatraju i o kojemu glasuju na zajedničkim sjednicama koje se održavaju pod zajedničkim predsjedanjem predsjednika tih odbora.

U svim dijelovima postupka uključeni odbori mogu izvršavati prava koja proizlaze iz statusa nadležnog odbora samo kada nastupaju zajednički. Takvi odbori mogu osnivati radne skupine radi pripremanja zajedničkih sjednica i glasovanja.

3. U drugom čitanju redovnog zakonodavnog postupka, stajalište Vijeća razmatra se na zajedničkoj sjednici uključenih odbora, koja se, ako njihovi predsjednici ne postignu dogovor, održava u srijedu prvog tjedna u kojem je predviđeno održavanje sjednica parlamentarnih tijela nakon što Vijeće Parlamentu dostavi svoje stajalište. Ako se ne postigne dogovor o održavanju dodatne sjednice, takvu sjednicu saziva predsjednik Konferencije predsjednika odbora. O preporuci za drugo čitanje glasuje se na zajedničkoj sjednici na temelju zajedničkog teksta koji izrađuju izvjestitelji uključenih odbora, ili u nedostatku zajedničkog teksta, na temelju amandmana predloženih u uključenim odborima.

Predsjednici i izvjestitelji dotičnih odbora su tijekom trećeg čitanja redovnog zakonodavnog postupka po službenoj dužnosti članovi izaslanstva u Odboru za mirenje.

POGLAVLJE 3.

REDOVNI ZAKONODAVNI POSTUPAK

ODJELJAK 1. - PRVO ČITANJE

Članak 59.

Glasovanje u Parlamentu – prvo čitanje

1. Parlament može odobriti, izmijeniti ili odbiti nacrt zakonodavnog akta.
2. Parlament prvo glasuje o svim prijedlozima za trenutačno odbacivanje nacrta zakonodavnog akta koje je u pisanom obliku podnio nadležni odbor, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag.

U slučaju prihvatanja prijedloga za odbijanje, predsjednik traži da institucija iz koje prijedlog potječe povuče nacrt zakonodavnog akta.

Ako institucija iz koje prijedlog potječe to učini, predsjednik postupak proglašava zaključenim.

Ako institucija iz koje prijedlog potječe ne povuče nacrt zakonodavnog akta, predsjednik objavljuje da je prvo čitanje u Parlamentu zaključeno, osim ako na prijedlog predsjednika ili izvjestitelja nadležnog odbora ili kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag Parlament ne odluči vratiti predmet nadležnom odboru na ponovno razmatranje.

Ako se taj prijedlog za odbijanje ne usvoji, Parlament zatim postupka u skladu sa stavcima od 3., 4. i 5.

3. Pri glasovanju se daje prioritet privremenim sporazumima koje je podnio nadležni odbor na temelju članka 74. stavka 4. i o njima se glasuje jedinstvenim glasovanjem, osim ako Parlament na

zahtjev kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag ne odluči umjesto toga prijeći na glasovanje o amandmanima u skladu sa stavkom 4. U tom slučaju Parlament također odlučuje hoće li se odmah glasovati o amandmanima. Ako to nije slučaj, Parlament određuje novi rok za amandmane i glasovanje se održava na nekoj od sljedećih dnevnih sjednica.

U slučaju usvajanja privremenog sporazuma jedinstvenim glasovanjem, predsjednik objavljuje da je prvo čitanje u Parlamentu zaključeno.

Ako sporazum ne uspije osigurati većinu glasova u jedinstvenom glasovanju, predsjednik određuje novi rok za amandmane na nacrt zakonodavnog akta. O tim se amandmanima zatim glasuje na nekoj od sljedećih dnevnih sjednica kako bi Parlament zaključio svoje prvo čitanje.

4. Osim u slučajevima kada se usvoji prijedlog za odbijanje u skladu sa stavkom 2. ili privremeni sporazum u skladu sa stavkom 3., svi amandmani na nacrt zakonodavnog akta stavljaju se na glasovanje, uključujući, ako je primjenjivo, pojedinačne dijelove privremenog sporazuma ako su podneseni zahtjevi za glasovanje po dijelovima ili odvojeno glasovanje ili suprotni amandmani.

Prije glasovanja o amandmanima u Parlamentu predsjednik može pozvati Komisiju da iznese svoje stajalište te pozvati Vijeće da iznese primjedbe.

Nakon glasovanja o tim amandmanima Parlament glasuje o nacrtu zakonodavnog akta u cijelosti, bilo da je izmijenjen ili nije.

Usvoji li se nacrt zakonodavnog akta u cijelosti, bilo da je izmijenjen ili nije, predsjednik objavljuje da je prvo čitanje zaključeno, osim ako Parlament na prijedlog predsjednika nadležnog odbora ili izvjestitelja nadležnog odbora ili kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag ne odluči vratiti predmet nadležnom odboru na međuinstitucijske pregovore u skladu s člancima 60. i 74.

Ako cijeli nacrt zakonodavnog akta, izmijenjen ili ne, ne dobije većinu danih glasova, predsjednik objavljuje da je prvo čitanje zaključeno, osim ako Parlament na prijedlog predsjednika nadležnog odbora ili izvjestitelja nadležnog odbora ili kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag ne odluči vratiti predmet nadležnom odboru na ponovno razmatranje.

5. Nakon glasovanja iz stavaka 2., 3. i 4. te glasovanja koja su uslijedila nakon toga o amandmanima na nacrt zakonodavne rezolucije u vezi s postupovnim zahtjevima, ako ih je bilo, smatra se da je zakonodavna rezolucija donesena. Zakonodavna rezolucija izmjenjuje se, ako je potrebno, u skladu s člankom 203. stavkom 2. kako bi odražavala ishod glasovanja iz stavaka 2., 3. i 4.

Tekst zakonodavne rezolucije i stajališta Parlamenta predsjednik prosljeđuje Vijeću i Komisiji te, ako nacrt zakonodavnog akta potječe od njih, skupini država članica, Sudu Europske unije ili Europskoj središnjoj banci.

Članak 60.

Vraćanje nadležnom odboru

Ako se predmet vrati nadležnom odboru na ponovno razmatranje u skladu s člankom 59. ili na međuinstitucijske pregovore u skladu s člankom 74., nadležni odbor usmeno ili pisanim putem izvještava Parlament u razdoblju od četiri mjeseca. Konferencija predsjednika može produljiti to razdoblje.

GLAVA II. Članak 61.

Nakon vraćanja predmeta odboru vodeći odbor mora, kao što je utvrđeno člankom 57., prije donošenja odluke o primjeni određenog postupka dopustiti pridruženom odboru da izabere amandmane koji su u njegovoj isključivoj nadležnosti, a posebno da izabere koji će se amandmani ponovno podnijeti na plenarnoj sjednici.

Nijedna odredba Poslovnika ne sprečava Parlament da nakon izvješća nadležnog odbora kojem je predmet vraćen odluči po potrebi održati završnu raspravu.

Članak 61.

Ponovno upućivanje Parlamentu

1. Na zahtjev nadležnog odbora predsjednik traži od Komisije da prijedlog ponovno uputi Parlamentu ako:

- Komisija zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj prvotni prijedlog nakon što je Parlament donio svoje stajalište, osim u slučaju kad se to čini radi uzimanja u obzir stajališta Parlamenta;
- priroda problema o kojem je riječ u prijedlogu bitno se promijenila zbog proteka vremena ili izmijenjenih okolnosti; ili
- nakon usvajanja stajališta održali su se novi izbori za Parlament i Konferencija predsjednika to smatra poželjnim.

2. Ako se predviđa promjena pravne osnove prijedloga, prema kojoj se redovni zakonodavni postupak više ne bi primjenjivao na taj prijedlog, Parlament, Vijeće i Komisija u skladu sa stavkom 25. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva razmjenjuju stajališta o tome preko svojih predsjednika ili njihovih predstavnika.

3. Nakon razmjene stajališta iz stavka 2. predsjednik na zahtjev nadležnog odbora traži od Vijeća da nacrt pravno obvezujućeg akta ponovno uputi Parlamentu ako Komisija ili Vijeće namjeravaju promijeniti pravnu osnovu iz stajališta Parlamenta u prvom čitanju tako da se redovni zakonodavni postupak više ne bi primjenjivao.

Članak 62.

Sporazum u prvom čitanju

Ako u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije Vijeće obavijesti Parlament da je odobrilo stajalište Parlamenta, predsjednik nakon finalizacije u skladu s člankom 203. objavljuje u Parlamentu da je zakonodavni akt usvojen u tekstu koji odgovara stajalištu Parlamenta.

ODJELJAK 2. - DRUGO ČITANJE

Članak 63.

Dostavljanje stajališta Vijeća

1. Dostavljanje stajališta Vijeća u skladu s člankom 294. Ugovora o funkcioniranju Europske unije odvija se u trenutku kad ga u Parlamentu objavi predsjednik. Predsjednik objavljuje stajalište nakon što je zaprimio dokumente koji sadržavaju stajalište, sve izjave uvedene u zapisnik Vijeća prilikom usvajanja stajališta, razloge na temelju kojih je Vijeće usvojilo to stajalište, te stajalište

Komisije, propisno prevedene na sve službene jezike Europske unije. Predsjednik objavljuje stajalište tijekom prve sjednice nakon zaprimanja navedenih dokumenata.

Prije objave predsjednik ustanovljuje, nakon savjetovanja s predsjednikom nadležnog odbora, izvijestiteljem ili obojicom, da je zaprimljeni tekst doista stajalište Vijeća u prvom čitanju te da se ne primjenjuju okolnosti opisane u članku 61. U suprotnom, predsjednik zajedno s nadležnim odborom i po mogućnosti u dogovoru s Vijećem traži odgovarajuće rješenje.

2. Smatra se da je stajalište Vijeća automatski upućeno nadležnom odboru u prvom čitanju na dan njegova priopćavanja Parlamentu.

3. Popis navedenih dostava objavljuje se u zapisniku sa sjednice zajedno s nazivima nadležnih odbora.

Članak 64.

Produljenje rokova

1. Na zahtjev predsjednika nadležnog odbora, predsjednik produljuje rokove za drugo čitanje u skladu s člankom 294. stavkom 14. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

2. Predsjednik obavještava Parlament o svakom produljenju rokova na temelju članka 294. stavka 14. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, neovisno je li do takvih promjena došlo na inicijativu Parlamenta ili Vijeća.

Članak 65.

Postupak u nadležnom odboru

1. Stajalište Vijeća uvrštava se kao prioritetna točka dnevnog reda prvog sljedećeg sastanka nadležnog odbora nakon datuma njegove dostave. Vijeće može biti pozvano da predstavi svoje stajalište.

2. Ako nadležni odbor ne odluči drukčije, izvijestitelj u drugom čitanju isti je kao onaj u prvom čitanju.

3. Odredbe članka 68. stavaka 2. i 3. o dopuštenosti amandmana na stajalište Vijeća primjenjuju se na postupke u nadležnom odboru. Isključivo članovi ili stalni zamjenici u tom odboru imaju pravo podnositi prijedloge za odbijanje i amandmane. Odbor odlučuje većinom glasova.

4. Nadležni odbor podnosi preporuku za drugo čitanje u kojoj predlaže odobrenje, izmjenu ili odbijanje stajališta Vijeća. Preporuka uključuje kratko obrazloženje predložene odluke.

5. Članci 51., 52., 56. i 198. ne primjenjuju se tijekom drugog čitanja.

Članak 66.

Podnošenje Parlamentu

Stajalište Vijeća i, ako je dostupna, preporuka nadležnog odbora za drugo čitanje automatski se uvrštavaju u prijedlog dnevnog reda one sjednice u kojoj srijeda dolazi prije dana isteka razdoblja od tri mjeseca te je tom danu najbliža, ili prije isteka razdoblja od četiri mjeseca ako je rok produljen u skladu s člankom 64., osim ako je predmet prethodno razmatran na ranijoj sjednici.

Članak 67.

Glasovanje u Parlamentu – drugo čitanje

1. Parlament prvo glasuje o svim prijedlozima za trenutačno odbijanje stajališta Vijeća koje je u pisanom obliku podnio nadležni odbor, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag. Za prihvatanje takvog prijedloga za odbijanje potrebna je većina glasova zastupnika u Parlamentu.

U slučaju usvajanja prijedloga za odbijanje, stajalište Vijeća je odbijeno, a predsjednik u Parlamentu objavljuje da je zakonodavni postupak zaključen.

U slučaju neusvajanja tog prijedloga za odbijanje, Parlament zatim postupi u skladu sa stavcima od 2. do 5.

2. Pri glasovanju daje se prioritet privremenom sporazumu koje je podnio nadležni odbor u skladu s člankom 74. stavkom 4. i o njemu se glasuje jedinstvenim glasovanjem, osim ako Parlament na zahtjev kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag ne odluči odmah prijeći na glasovanje o amandmanima u skladu sa stavkom 3.

Ako jedinstvenim glasovanjem privremeni sporazum dobije glasove većine zastupnika u Parlamentu, predsjednik u Parlamentu objavljuje da je drugo čitanje Parlamenta zaključeno.

Ako jedinstvenim glasovanjem privremeni sporazum ne dobije glasove većine zastupnika u Parlamentu, Parlament zatim postupi u skladu sa stavcima 3., 4. i 5.

3. Osim ako je prijedlog za odbijanje usvojen u skladu sa stavkom 1. ili ako je privremeni sporazum usvojen u skladu sa stavkom 2., provodi se glasovanje o svim izmjenama stajališta Vijeća, uključujući one sadržane u privremenom sporazumu koji je podnio nadležni odbor u skladu s člankom 74. stavkom 4. Izmjene stajališta Vijeća usvajaju se samo ako dobiju apsolutnu većinu glasova zastupnika u Parlamentu.

Prije glasovanja o amandmanima predsjednik može pozvati Komisiju da iznese svoje stajalište te pozvati Vijeće da iznese primjedbe.

4. Neovisno o glasovanju Parlamenta protiv prvotnog prijedloga za odbijanje stajališta Vijeća na osnovi stavka 1., Parlament može na prijedlog predsjednika ili izvjestitelja nadležnog odbora ili kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag razmotriti daljnji prijedlog za odbijanje nakon glasovanja o izmjenama iz stavaka 2. ili 3. Za usvajanje takvog prijedloga, potrebna je većina glasova zastupnika u Parlamentu.

U slučaju odbijanja stajališta Vijeća, predsjednik u Parlamentu objavljuje da je zakonodavni postupak zaključen.

5. Nakon glasovanja iz stavaka od 1. do 4. te svih glasovanja koja su uslijedila nakon toga o izmjenama nacrti zakonodavne rezolucije u vezi s postupovnim zahtjevima predsjednik objavljuje da je drugo čitanje Parlamenta zaključeno i smatra se da je zakonodavna rezolucija donesena. Zakonodavna se rezolucija izmjenjuje ako je to potrebno u skladu s člankom 203. stavkom 2. kako bi odražavala ishod glasovanja iz stavaka od 1. do 4. ili primjenu članka 69.

Tekst zakonodavne rezolucije i stajališta Parlamenta, ako postoji, predsjednik prosljeđuje Vijeću i Komisiji.

Ako nije podnesen prijedlog za odbijanje ili izmjenu stajališta Vijeća, smatra ga se odobrenim.

Članak 68.

Dopuštenost amandmana na stajalište Vijeća

1. Nadležni odbor, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu podnositi amandmane na stajalište Vijeća na razmatranje u Parlamentu.
2. Amandman na stajalište Vijeća dopušten je samo ako je u skladu s člancima 180. i 181. te ako se njime nastoji:
 - (a) potpuno ili djelomično ponovno zauzeti stajalište koje je Parlament usvojio u prvom čitanju; ili
 - (b) postići kompromis između Vijeća i Parlamenta; ili
 - (c) izmijeniti dio teksta stajališta Vijeća koji nije bio uključen u prijedlog podnesen u prvom čitanju ili se od njega sadržajno razlikuje; ili
 - (d) uzeti u obzir novu činjenicu ili pravnu situaciju koja se pojavila nakon usvajanja stajališta Parlamenta u prvom čitanju.

Odluka predsjednika o tome da amandman proglasi dopuštenim ili nedopuštenim ne može se dovoditi u pitanje.

3. Ako su se nakon prvog čitanja održali izbori, ali nije došlo do pozivanja na članak 61., predsjednik može ukinuti ograničenja o dopuštenosti utvrđena u stavku 2.

Članak 69.

Sporazum u drugom čitanju

Ako se u roku određenom za podnošenje amandmana i glasovanje o amandmanima i prijedlozima za odbijanje ne podnese prijedlog za odbijanje stajališta Vijeća niti amandman na to stajalište na temelju članaka 67. i 68., predsjednik u Parlamentu objavljuje da je predloženi akt donesen.

ODJELJAK 3. - MEĐUINSTITUCIJSKI PREGOVORI TIJEKOM REDOVNOG ZAKONODAVNOG POSTUPKA

Članak 70.

Opće odredbe

U pregovore s drugim institucijama radi postizanja dogovora tijekom zakonodavnog postupka može se stupiti samo nakon donošenja odluke u skladu s člankom 71., 72. ili 73. ili nakon odluke Parlamenta o vraćanju u međuinstitucijske pregovore. Takvi pregovori vode se uzimajući u obzir Kodeks ponašanja koji je utvrdila Konferencija predsjednika¹⁹.

Članak 71.

Pregovori prije prvog čitanja u Parlamentu

1. Ako je odbor usvojio zakonodavno izvješće u skladu s člankom 51. može, većinom glasova svojih članova, odlučiti o stupanju u pregovore na temelju tog izvješća.

¹⁹ Kodeks ponašanja za pregovore u okviru redovnih zakonodavnih postupaka.

GLAVA II. Članak 72.

2. Odluke o stupanju u pregovore objavljuju se na početku sjednice koja se održava nakon usvajanja u odboru. Do kraja dana koji slijedi nakon dana objavljivanja odluke u Parlamentu zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem srednji prag mogu u pisanom obliku zatražiti da se glasuje o odluci odbora o stupanju u pregovore. Parlament o tim zahtjevima glasuje tijekom iste sjednice.

Ako zahtjev ne bude zaprimljen do roka utvrđenog prvom podstavku, predsjednik o tome obavještava Parlament. Ako je zahtjev podnesen, predsjednik može, neposredno prije glasovanja, dati riječ jednom govorniku koji podržava odluku odbora o stupanju u pregovore i jednome koji je protiv te odluke. Svaki govornik može dati izjavu u trajanju od najdulje dvije minute.

3. Ako Parlament odbije odluku odbora o stupanju u pregovore, nacrt zakonodavnog akta i izvješće nadležnog odbora uvrstavaju se na dnevni red sljedeće sjednice, a predsjednik utvrđuje rok za amandmane. Primjenjuje se članak 59. stavak 4.

4. Pregovori mogu započeti bilo kada nakon isteka roka iz stavka 2. prvog podstavka i ako nije podnesen zahtjev da se o odluci o stupanju u pregovore glasuje u Parlamentu. Ako je zahtjev podnesen, pregovori mogu započeti bilo kada nakon što se u Parlamentu odobri odluka odbora o stupanju u pregovore.

Članak 72.

Pregovori prije prvog čitanja u Vijeću

Ako je Parlament usvojio stajalište u prvom čitanju, to stajalište predstavlja mandat za pregovore s drugim institucijama. Nadležni odbor većinom glasova svojih članova može odlučiti stupiti u pregovore u bilo kojem trenutku nakon toga. Te se odluke objavljuju u Parlamentu tijekom sjednice nakon glasovanja u odboru i unose se u zapisnik.

Članak 73.

Pregovori prije drugog čitanja u Parlamentu

Ako je stajalište Vijeća u prvom čitanju upućeno nadležnom odboru, stajalište Parlamenta u prvom čitanju u skladu s odredbama članka 68. predstavlja mandat za sve pregovore s drugim institucijama. Nadležni odbor može odlučiti stupiti u pregovore u bilo kojem trenutku nakon toga.

Ako stajalište Vijeća u prvom čitanju sadrži elemente koji nisu obuhvaćeni nacrtom zakonodavnog akta ili stajalištem Parlamenta u prvom čitanju, odbor može donijeti smjernice za pregovarački tim, među ostalim u obliku amandmana na stajalište Vijeća.

Članak 74.

Vođenje pregovora

1. Pregovarački tim Parlamenta vodi izvjestitelj, a njime predsjedja predsjednik nadležnog odbora ili potpredsjednik kojeg odredi predsjednik. Sastoji se barem od izvjestitelja u sjeni iz svih klubova zastupnika koji žele sudjelovati.

2. Svi dokumenti o kojima će se raspravljati na sastanku s Vijećem i Komisijom („trijalozi”) dostavljaju se pregovaračkom timu najmanje 48 sati odnosno u hitnim slučajevima najmanje 24 sata prije tog trijaloga.

3. Nakon svakog trijaloga predsjednik pregovaračkog tima i izvjestitelj na sljedećoj sjednici

nadležnog odbora iznose povratno izvješće u ime pregovaračkog tima.

Ako sjednicu odbora nije moguće pravovremeno sazvati, predsjednik pregovaračkog tima i izvjestitelj iznose povratno izvješće u ime pregovaračkog tima na sastanku koordinatora odbora.

4. Ako se pregovorima postigne privremeni sporazum, obavještava se nadležni odbor bez odgode. Dokumenti koji sadrže rezultate zaključnog trijaloga stavljaju se na raspolaganje nadležnom odboru i objavljuju se. Privremeni sporazum podnosi se nadležnom odboru, koji jedinstvenim glasovanjem donosi odluku o odobravanju većinom danih glasova. Ako bude odobren, podnosi se na razmatranje Parlamentu uz jasno navođenje svih promjena nacрта zakonodavnog akta.

5. U slučaju neslaganja uključenih odbora iz članka 57. i 58., detaljna pravila otvaranja i vođenja pregovora određuje predsjednik Konferencije predsjednika odbora u skladu s načelima utvrđenim tim člancima.

ODJELJAK 4. - MIRENJE I TREĆE ČITANJE

Članak 75.

Produljenje rokova

1. Na zahtjev izaslanstva Parlamenta u Odboru za mirenje predsjednik produljuje rokove za treće čitanje u skladu s člankom 294. stavkom 14. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

2. Predsjednik obavještava Parlament o svakom produljenju rokova na temelju članka 294. stavka 14. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, neovisno je li do takvog produljenja došlo na inicijativu Parlamenta ili Vijeća.

Članak 76.

Sazivanje Odbora za mirenje

Ako Vijeće priopći Parlamentu da ne može prihvatiti sve amandmane Parlamenta na stajalište Vijeća, predsjednik Parlamenta s Vijećem dogovara vrijeme i mjesto prve sjednice Odbora za mirenje. Rok od šest tjedana ili produljeni rok od osam tjedana predviđeni člankom 294. stavkom 10. Ugovora o funkcioniranju Europske unije počinju teći od dana kada se Odbor prvi put sastane.

Članak 77.

Izaslanstvo u Odboru za mirenje

1. Izaslanstvo Parlamenta u Odboru za mirenje sastoji se od istog broja članova kao izaslanstvo Vijeća.

2. Politički sastav izaslanstva odgovara sastavu Parlamenta po klubovima zastupnika. Konferencija predsjednika određuje točan broj zastupnika iz svakog kluba koji će sudjelovati u radu izaslanstva Parlamenta.

3. Klubovi zastupnika imenuju članove izaslanstva za svaki postupak mirenja, po mogućnosti između članova nadležnih odbora, s izuzetkom tri člana koji se imenuju stalnim članovima sljedećih izaslanstava za razdoblje od 12 mjeseci. Klubovi zastupnika imenuju tri stalna predstavnika između potpredsjednika Parlamenta, koji moraju predstavljati najmanje dva različita kluba. Predsjednik i izvjestitelj nadležnog odbora u drugom čitanju te izvjestitelji svih pridruženih odbora članovi su izaslanstva u svakome slučaju.

GLAVA II. Članak 78.

4. Klubovi zastupnika koji imaju predstavnike u izaslanstvu imenuju i njihove zamjenike.
5. Klubovi zastupnika koji nemaju predstavnike u izaslanstvu mogu poslati po jednog predstavnika na svaki interni pripremni sastanak izaslanstva. Ako u izaslanstvu nema ni jednog nezavisnog zastupnika, jedan nezavisni zastupnik može prisustvovati svim internim pripremnim sastancima izaslanstva.
6. Izaslanstvo vodi predsjednik Parlamenta ili jedan od tri stalna člana.
7. Izaslanstvo odlučuje većinom glasova svojih članova. Njegove rasprave nisu javne.

Konferencija predsjednika utvrđuje daljnje postupovne smjernice za rad izaslanstva u Odboru za mirenje.

8. Izaslanstvo izvještava Parlament o rezultatima mirenja.

Članak 78.

Zajednički tekst

1. Ako se u Odboru za mirenje postigne dogovor o zajedničkom tekstu, predmet se uvrštava u dnevni red dnevne sjednice Parlamenta koja se održava šest tjedana ili, ako je rok produljen, osam tjedana od dana odobrenja zajedničkog teksta u Odboru za mirenje.
2. Predsjednik ili drugi imenovani član izaslanstva Parlamenta u Odboru za mirenje daje izjavu o zajedničkom tekstu kojoj se prilaže izvješće.
3. Na zajednički tekst nije moguće podnositi amandmane.
4. O zajedničkom tekstu kao cjelini održava se jedinstveno glasovanje. Zajednički se tekst odobrava ako dobije većinu glasova.
5. Ako u Odboru za mirenje nije postignut dogovor o zajedničkom tekstu, predsjednik ili drugi imenovani član izaslanstva Parlamenta u Odboru za mirenje daje izjavu. Nakon izjave slijedi rasprava.
6. Tijekom postupka mirenja između Parlamenta i Vijeća nakon drugog čitanja predmet se ne vraća odboru.
7. Članci 51., 52. i 56. ne primjenjuju se tijekom trećeg čitanja.

ODJELJAK 5. - ZAKLJUČENJE POSTUPKA

Članak 79.

Potpisivanje i objavljivanje donesenih akata

Nakon finalizacije usvojenog teksta u skladu s člankom 203. i Prilogom VIII. i nakon što je provjereno jesu li svi postupci propisno zaključeni predsjednik i glavni tajnik potpisuju akte koji su doneseni u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom.

Nakon potpisivanja akta glavni tajnici Parlamenta i Vijeća dogovaraju se o objavljivanju akta u *Službenom listu Europske unije*.

POGLAVLJE 4.

POSEBNE ODREDBE ZA POSTUPAK SAVJETOVANJA

Članak 80.

Izmijenjeni prijedlog pravno obvezujućeg akta

Ako Komisija namjerava zamijeniti ili izmijeniti svoj prijedlog pravno obvezujućeg akta, nadležni odbor može odgoditi razmatranje predmeta sve dok ne zaprimi novi prijedlog ili izmjene prijedloga Komisije.

Članak 81.

Stajalište Komisije o amandmanima

Prije nego što prijeđe na konačno glasovanje o prijedlogu pravno obvezujućeg akta, nadležni odbor može tražiti od Komisije da iznese svoje stajalište o svim amandmanima na prijedlog koje je odbor usvojio.

To se stajalište po potrebi uvrštava u izvješće.

Članak 82.

Glasovanje u Parlamentu

Članak 59. stavci 1., 2., 4. i 5. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

Članak 83.

Daljnji postupak nakon usvajanja stajališta Parlamenta

1. Nakon što Parlament usvoji svoje stajalište o nacrtu pravno obvezujućeg akta, predsjednik i izvijestitelj nadležnog odbora prate daljnji razvoj tog nacrtu akta tijekom cijelog trajanja postupka sve dok ga ne usvoji Vijeće, prije svega kako bi se zajamčilo da se Vijeće ili Komisija na odgovarajući način pridržavaju obveza koje su dali Parlamentu u pogledu njegova stajališta. Predsjednik i izvijestitelj nadležnog odbora o tome redovito obavještavaju nadležni odbor.

2. Nadležni odbor može pozvati Komisiju i Vijeće da s njime rasprave o tom predmetu.

3. U svakoj fazi daljnjeg postupka nadležni odbor može, ako smatra da je to potrebno, podnijeti prijedlog rezolucije kojim preporučuje Parlamentu da:

- pozove Komisiju da povuče svoj prijedlog,
- pozove Komisiju ili Vijeće da ponovno upute predmet Parlamentu u skladu s člankom 84. ili pozove Komisiju da podnese novi prijedlog ili
- poduzme bilo koju drugu radnju za koju smatra da je prikladna.

Taj prijedlog rezolucije uvrštava se u prijedlog dnevnog reda prve sljedeće sjednice nakon usvajanja prijedloga odbora.

GLAVA II. Članak 84.

Članak 84.

Ponovno upućivanje Parlamentu

1. Na zahtjev nadležnog odbora predsjednik poziva Vijeće da se ponovno savjetuje s Parlamentom pod jednakim okolnostima i jednakim uvjetima kao što su oni navedeni u članku 61. stavku 1. Predsjednik na zahtjev nadležnog odbora poziva Vijeće da se ponovo savjetuje s Parlamentom ako Vijeće bitno izmijeni ili namjerava izmijeniti pravno obvezujući akt o kojem je Parlament već iznio svoje stajalište, osim ako se to čini radi uvrštavanja izmjena Parlamenta.
2. Predsjednik također zahtijeva da se nacrt pravno obvezujućeg akta ponovno uputi Parlamentu pod okolnostima utvrđenima ovim člankom ako Parlament tako odluči na prijedlog kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag.

POGLAVLJE 5.

USTAVNA PITANJA

Članak 85.

Redovna revizija Ugovora

1. U skladu s člancima 46. i 54. nadležni odbor može Parlamentu podnijeti izvješće koje sadrži prijedloge o izmjeni Ugovora upućene Vijeću.
2. Ako se u skladu s člankom 48. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji od Parlamenta traži mišljenje o prijedlogu odluke Europskog vijeća o razmatranju izmjena Ugovora, predmet se upućuje u nadležni odbor. Odbor sastavlja izvješće koje uključuje sljedeće:
 - prijedlog rezolucije u kojem se navodi odobrava li Parlament predloženu odluku ili je odbija, koji također može sadržavati prijedloge upućene konvenciji ili konferenciji predstavnika vlada država članica;
 - po potrebi obrazloženje.
3. Ako Europsko vijeće odluči sazvati konvenciju, Parlament na prijedlog Konferencije predsjednika imenuje svoje predstavnike.

Izaslanstvo Parlamenta izabire svog voditelja i kandidate za članstvo u bilo kojem povjerenstvu ili predsjedništvu koje konvencija osnuje.

4. Ako Europsko vijeće zahtijeva suglasnost Parlamenta za odluku o nesazivanju konvencije u svrhu proučavanja predloženih izmjena Ugovora, taj se zahtjev upućuje nadležnom odboru u skladu s člankom 105.

Članak 86.

Pojednostavljena revizija Ugovora

1. U skladu s člancima 46. i 54. nadležni odbor može u skladu s postupkom utvrđenim u članku 48. stavku 6. Ugovora o Europskoj uniji podnijeti izvješće Parlamentu koje sadrži prijedloge upućene Europskom vijeću o reviziji svih odredbi ili dijela odredbi trećeg dijela Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
2. Ako se u skladu s člankom 48. stavkom 6. Ugovora o Europskoj uniji Parlament savjetuje o

prijedlogu odluke Europskog vijeća kojom se izmjenjuje treći dio Ugovora o funkcioniranju Europske unije, članak 85. stavak 2. Poslovnika primjenjuje se na odgovarajući način. U tom slučaju u prijedlogu rezolucije mogu biti samo prijedlozi izmjena odredbi trećeg dijela Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 87.

Ugovori o pristupanju

1. Svaki zahtjev europske države da postane članicom Europske unije u skladu s člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji upućuje se na razmatranje nadležnom odboru.
2. Na prijedlog nadležnog odbora, kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag Parlament može od Komisije i Vijeća zahtijevati sudjelovanje u raspravi prije nego započnu ikakvi pregovori s državom podnositeljicom zahtjeva.
3. Nadležni odbor od Komisije i Vijeća traži da mu pružaju potpune i redovite informacije o napretku pregovora o pristupanju, po potrebi povjerljivo.
4. U svakoj fazi pregovora Parlament može, na temelju izvješća nadležnog odbora, usvojiti preporuke i zahtijevati da se one uzmu u obzir prije zaključivanja ugovora o pristupanju države Europskoj uniji.
5. Po zaključenju pregovora o pristupanju, ali prije potpisivanja ugovora, Parlamentu se podnosi nacrt ugovora i od njega traži suglasnost u skladu s člankom 105. U skladu s člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji za suglasnost Parlamenta potrebna je većina glasova njegovih zastupnika.

Članak 88.

Istupanje iz Unije

Ako država članica u skladu s člankom 50. Ugovora o Europskoj uniji odluči istupiti iz Unije, predmet se upućuje nadležnom odboru. Članak 87. Poslovnika primjenjuje se na odgovarajući način. Parlament suglasnost na ugovor o istupanju daje većinom glasova.

Članak 89.

Kršenje temeljnih načela i vrijednosti od strane države članice

1. Parlament može na temelju posebnog izvješća nadležnog odbora sastavljenog u skladu s člancima 46. i 54.:
 - (a) glasovati o obrazloženom prijedlogu kojim se poziva Vijeće da djeluje u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji;
 - (b) glasovati o prijedlogu kojim se poziva Komisija ili države članice da podnesu prijedlog u skladu s člankom 7. stavkom 2. Ugovora o Europskoj uniji;
 - (c) glasovati o prijedlogu kojim se poziva Vijeće da djeluje u skladu s člankom 7. stavkom 3. ili naknadno, s člankom 7. stavkom 4. Ugovora o Europskoj uniji.
2. Svaki zahtjev Vijeća za suglasnost u vezi s prijedlogom podnesenim u skladu s člankom 7. stavcima 1. i 2. Ugovora o Europskoj uniji zajedno s primjedbama koje podnosi dotična država članica objavljuje se u Parlamentu i upućuje nadležnom odboru u skladu s člankom 105. Osim u

GLAVA II. Članak 90.

hitnim i opravdanim okolnostima Parlament donosi svoju odluku na prijedlog nadležnog odbora.

3. U skladu s člankom 354. Ugovora o funkcioniranju Europske unije za donošenje odluke navedene u stavcima 1. i 2. ovog članka potrebna je dvotrećinska većina danih glasova koja predstavlja većinu zastupnika u Parlamentu.

4. Ako to odobri Konferencija predsjednika, nadležni odbor može podnijeti priloženi prijedlog rezolucije. U ovom prijedlogu rezolucije iznose se stajališta Parlamenta o ozbiljnom kršenju koje je počinila država članica, o odgovarajućim mjerama koje treba poduzeti te o njihovoj izmjeni ili opozivu.

5. Nadležni odbor osigurava da je Parlament u potpunosti obaviješten i da se po potrebi traži njegovo stajalište o svim daljnjim mjerama nakon njegove suglasnosti dane u skladu sa stavkom 3. Vijeće se poziva da po potrebi kratko izloži razvoj događaja. Na prijedlog nadležnog odbora sastavljenog uz odobrenje Konferencije predsjednika Parlament može usvojiti preporuke za Vijeće.

Članak 90.

Sastav Parlamenta

Parlament može pravodobno prije kraja saziva, na temelju izvješća koje sastavlja nadležni odbor u skladu s člankom 14. stavkom 2. Ugovora o Europskoj uniji i člancima 46. i 54. Poslovnika, pripremiti prijedlog o promjeni svog sastava. Nacrt odluke Europskog vijeća kojom se ustanovljuje sastav Parlamenta razmatra se u skladu s člankom 105.

Članak 91.

Pojačana suradnja između država članica

1. Predsjednik upućuje nadležnom odboru na razmatranje zahtjeve za uspostavu pojačane suradnje između država članica u skladu s člankom 20. Ugovora o Europskoj uniji. Primjenjuje se članak 105.

2. Nadležni odbor provjerava usklađenost s člankom 20. Ugovora o Europskoj uniji i člancima od 326. do 334. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

3. Akti koji se predlažu na temelju pojačane suradnje nakon njezine uspostave razmatraju se u Parlamentu u skladu s onim postupcima koji bi bili primijenjivani kada ne bi bilo pojačane suradnje. Primjenjuje se članak 48.

POGLAVLJE 6.

PRORAČUNSKI POSTUPCI

Članak 92.

Višegodišnji financijski okvir

Ako Vijeće zahtijeva suglasnost Parlamenta s prijedlogom uredbe kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir, predmet se rješava u skladu s člankom 105. U skladu s člankom 312. stavkom 2. prvim podstavkom Ugovora o funkcioniranju Europske unije za suglasnost Parlamenta potrebna je većina glasova zastupnika.

Članak 93.**Godišnji proračunski postupak**

Nadležni odbor može odlučiti izraditi bilo koje izvješće koje se smatra prikladnim za proračun, uzimajući u obzir Prilog Međuinstitucionalnom sporazumu o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju²⁰.

Svi ostali odbori mogu iznijeti mišljenje u roku koji odredi nadležni odbor.

Članak 94.**Stajalište Parlamenta o nacrtu proračuna**

1. Amandmane na stajalište Vijeća o nacrtu proračuna u nadležnom odboru mogu podnijeti pojedini zastupnici.

Amandmane na stajalište Vijeća o nacrtu proračuna u Parlamentu može podnijeti klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag ili se to može učiniti u ime odbora.

2. Amandmani se podnose i obrazlažu u pisanom obliku, autori ih moraju potpisati i u njima mora biti navedeno na koju se proračunsku liniju odnose.

3. Predsjednik određuje rok za podnošenje amandmana.

4. Nadležni odbor glasuje o amandmanima prije nego što se o njima raspravlja u Parlamentu.

5. Amandmani podneseni u Parlamentu koji su odbijeni u nadležnom odboru mogu se staviti na glasovanje samo ako to pisanim putem prije isteka roka koji je odredio predsjednik Parlamenta zatraži odbor ili klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag. Taj rok ne smije biti kraći od 24 sata prije početka glasovanja.

6. O amandmanima na projekciju proračuna Parlamenta koji su slični onima koje je Parlament prethodno odbio prilikom sastavljanja projekcije proračuna Parlament raspravlja samo kad nadležni odbor iznese pozitivno mišljenje.

7. Parlament održava uzastopna glasovanja:

- o amandmanima na stajalište Vijeća o nacrtu proračuna, po odjeljcima,
- o prijedlogu rezolucije o nacrtu proračuna.

Primjenjuje se međutim članak 183. stavci 4. do 10.

8. Članci, poglavlja, glave i odjeljci nacrtu proračuna na koje nije podnesen nijedan amandman smatraju se usvojenima.

9. U skladu s člankom 314. stavkom 4. točkom (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije, za usvajanje amandmana, potrebna je većina glasova zastupnika Parlamenta.

10. Ako Parlament izmijeni stajalište Vijeća o nacrtu proračuna, tako izmijenjeno stajalište

²⁰ Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju (SL C 373, 20.12.2013., str. 1.).

GLAVA II. Članak 95.

šalje se Vijeću i Komisiji zajedno s obrazloženjima i zapisnikom s dnevne sjednice na kojoj su amandmani usvojeni.

Članak 95.

Mirenje u proračunskom postupku

1. Predsjednik saziva Odbor za mirenje u skladu s člankom 314. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
2. Izaslanstvo Parlamenta na sjednicama Odbora za mirenje u proračunskom postupku sastoji se od jednakog broja članova kao izaslanstvo Vijeća.
3. Klubovi zastupnika imenuju članove izaslanstva u Odboru za mirenje svake godine prije glasovanja Parlamenta o stajalištu Vijeća, po mogućnosti između članova odbora nadležnog za pitanja proračuna i drugih relevantnih odbora. Izaslanstvo vodi predsjednik Parlamenta. Predsjednik Parlamenta može ovu ulogu delegirati potpredsjedniku koji ima iskustvo u pitanjima proračuna ili predsjedniku odbora nadležnog za proračunska pitanja.
4. Primjenjuje se članak 77. stavci 2., 4., 5., 7. i 8.
5. Ako se u Odboru za mirenje postigne dogovor o zajedničkom tekstu, predmet se uvrštava u dnevni red dnevne sjednice Parlamenta koja se održava u roku od 14 dana od dana postizanja dogovora. Zajednički tekst dostupan je svim zastupnicima. Primjenjuje se članak 78. stavci 2. i 3.
6. O zajedničkom tekstu kao cjelini održava se jedinstveno glasovanje. Glasuje se poimenično. Zajednički tekst smatra se odobrenim osim ako ga odbije većina zastupnika u Parlamentu.
7. Ako Parlament odobri zajednički tekst, a Vijeće ga odbije, nadležni odbor može podnijeti sve ili neke amandmane Parlamenta na stajalište Vijeća radi potvrđivanja u skladu s člankom 314. stavkom 7. točkom (d) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Glasovanje o potvrđivanju uvrštava se u dnevni red dnevne sjednice Parlamenta koja se treba održati u roku od 14 dana od datuma kad je Vijeće priopćilo da odbija zajednički tekst.

Zajednički tekst smatra se potvrđenim ako ga je odobrila većina zastupnika u Parlamentu s tri petine glasova.

Članak 96.

Konačno donošenje proračuna

Ako predsjednik smatra da je proračun donesen u skladu s odredbama članka 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u Parlamentu objavljuje njegovo konačno donošenje. Predsjednik ga daje na objavu u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 97.

Sustav privremenih dvanaestina

1. Svaka odluka Vijeća kojom se odobrava rashod koji premašuje privremenu dvanaestinu odobrenih proračunskih sredstava za prethodnu financijsku godinu upućuje se nadležnom odboru.
2. Nadležni odbor može podnijeti nacrt odluke kojom se smanjuje rashod naveden u stavku 1.

Parlament o tome odlučuje u roku od 30 dana nakon donošenja odluke Vijeća.

3. Parlament odlučuje većinom glasova svojih zastupnika.

Članak 98.

Izvršenje proračuna

1. Parlament nadzire izvršenje proračuna za tekuću godinu. Taj zadatak povjerava odboru nadležnom za proračun i proračunski nadzor i drugim mjerodavnim odborima.

2. Parlament svake godine prije čitanja nacrtu proračuna za sljedeću financijsku godinu razmatra probleme pri izvršenju tekućeg proračuna, po potrebi na temelju prijedloga rezolucije koji podnese nadležni odbor.

Članak 99.

Davanje razrješnice Komisiji u vezi s izvršenjem proračuna

Odredbe o postupku davanja razrješnice Komisiji u odnosu na izvršenje proračuna u skladu s financijskim odredbama Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća²¹ („Financijska uredba”) priložene su ovom Poslovniku.²²

Članak 100.

Drugi postupci davanja razrješnice

Odredbe o postupku davanja razrješnice Komisiji u skladu s člankom 319. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s izvršenjem proračuna isto tako se primjenjuju na postupak davanja razrješnice:

- predsjedniku Parlamenta u izvršenju proračuna Europskog parlamenta;
- osobama nadležnima za izvršenje proračuna drugih institucija i tijela Europske unije poput Vijeća, Suda Europske unije, Revizorskog suda, Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora i Odbora regija;
- Komisiji u vezi s izvršenjem proračuna Europskog fonda za razvoj;
- tijelima nadležnima za upravljanje proračunom pravno nezavisnih tijela koja obavljaju zadaće Unije u mjeri u kojoj njihove aktivnosti podliježu pravnim odredbama za koje je potrebna razrješnica Europskog parlamenta.

Članak 101.

Međuinstitucijska suradnja

U skladu s člankom 324. Ugovora o funkcioniranju Europske unije predsjednik sudjeluje na redovitim sastancima između predsjednika Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije sazvanima na inicijativu Komisije na temelju proračunskih postupaka koji se navode u glavi II. šestog dijela

²¹ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ; Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012..)

²² Vidi Prilog V.

GLAVA II. Članak 102.

Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Predsjednik poduzima sve potrebne korake kako bi promicao savjetovanje i pomirenje stajališta institucija u svrhu olakšavanja provedbe gore navedenih postupaka.

Predsjednik Parlamenta može ovaj zadatak delegirati potpredsjedniku koji ima iskustvo u pitanjima proračuna ili predsjedniku odbora nadležnog za ta pitanja.

POGLAVLJE 7.

UNUTARNJI PRORAČUNSKI POSTUPCI

Članak 102.

Projekcija proračuna Parlamenta

1. Predsjedništvo sastavlja prednacrt projekcije proračuna na temelju izvješća koje priprema glavni tajnik.
2. Predsjednik šalje prednacrt projekcije proračuna nadležnom odboru, koji sastavlja nacrt projekcije proračuna i o tome izvještava Parlament.
3. Predsjednik određuje rok za podnošenje amandmana na nacrt projekcije proračuna.

Nadležni odbor daje svoje mišljenje o tim amandmanima.

4. Parlament usvaja projekciju proračuna.
5. Predsjednik šalje projekciju proračuna Komisiji i Vijeću.
6. Gore navedene odredbe također se primjenjuju na projekciju proračuna za izmjenu proračuna.

Članak 103.

Postupak pri sastavljanju nacrt projekcije proračuna Parlamenta

1. Predsjedništvo i odbor nadležan za proračunska pitanja donose odluke o proračunu Parlamenta u sljedećim fazama:
 - (a) plan radnih mjesta;
 - (b) prednacrt i nacrt projekcije proračuna.
2. Odluke o planu radnih mjesta donose se u skladu sa sljedećim postupkom:
 - (a) Predsjedništvo sastavlja plan radnih mjesta za svaku financijsku godinu;
 - (b) postupak mirenja između Predsjedništva i odbora nadležnog za proračunska pitanja pokreće se u slučajevima kad se mišljenje odbora razlikuje od prvotnih odluka Predsjedništva;
 - (c) na kraju postupka Predsjedništvo donosi konačnu odluku o projekciji proračuna u vezi s planom radnih mjesta u skladu s člankom 234. stavkom 3., ne dovodeći u pitanje odluke donesene u skladu s člankom 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

3. U vezi sa samom projekcijom proračuna, postupak njezina sastavljanja započinje čim Predsjedništvo donese konačnu odluku o planu radnih mjesta. Faze ovog postupka su one utvrđene člankom 102. Postupak mirenja otvara se u slučajevima kad se stajališta odbora nadležnog za proračunska pitanja i Predsjedništva znatno razlikuju.

Članak 104.

Ovlast preuzimanja obveza i podmirivanja rashoda, odobravanja financijskih izvještaja i davanja razrješnice

1. Predsjednik preuzima obveze i podmiruje rashode koji su pokriveni unutarnjim financijskim propisima koje donosi Predsjedništvo nakon savjetovanja s odgovarajućim odborom ili nalaže njihovo preuzimanje i podmirivanje.

2. Predsjednik šalje nacrt godišnjih financijskih izvještaja nadležnom odboru.

3. Na temelju izvješća nadležnog odbora Parlament odobrava godišnje financijske izvještaje i odlučuje o davanju razrješnice.

POGLAVLJE 8.

POSTUPAK SUGLASNOSTI

Članak 105.

Postupak suglasnosti

1. Kad se od Parlamenta traži suglasnost za pravno obvezujući akt, nadležni odbor podnosi Parlamentu preporuku o prihvatanju ili odbijanju predloženog akta.

Preporuka sadrži citate, ali ne sadrži uvodne izjave. Amandmani u odboru dopušteni su samo ako im je cilj poništiti preporuku koju je predložio izvijestitelj.

Preporuka može biti popraćena kratkim obrazloženjem. To obrazloženje je u isključivoj nadležnosti izvijestitelja i o kojem se ne glasuje. Na odgovarajući se način primjenjuje članak 55. stavak 2.

2. Ako je potrebno, nadležni odbor također može podnijeti izvješće, uključujući prijedlog nezakonodavne rezolucije, u kojemu se navode razlozi zašto bi Parlament trebao dati ili odbiti svoju suglasnost te se po potrebi daju preporuke za provedbu predloženog akta.

3. Nadležni odbor razmatra zahtjev za suglasnost bez nepotrebne odgode. Ako nadležni odbor nije usvojio preporuku u roku od šest mjeseci nakon što mu je upućen zahtjev za suglasnost, Konferencija predsjednika može staviti to pitanje na dnevni red jedne od sljedećih sjednica radi razmatranja ili, u opravdanim slučajevima, produljiti rok od šest mjeseci.

4. Parlament o predloženom aktu odlučuje jedinstvenim glasovanjem o suglasnosti, bez obzira na to preporučuje li nadležni odbor da se akt prihvati ili odbije, bez mogućnosti podnošenja amandmana. Ako potrebna većina nije ostvarena, smatra se da je predloženi akt odbijen.

5. Ako se od Parlamenta traži suglasnost, nadležni odbor u bilo kojem trenutku može podnijeti Parlamentu privremeno izvješće o prijedlogu zajedno s prijedlogom rezolucije koji sadrži preporuke za promjenu ili provedbu predloženog akta.

POGLAVLJE 9.

DRUGI POSTUPCI

Članak 106.

Postupak davanja mišljenja o odstupanjima od uvođenja eura

1. Kad je pozvan dati mišljenje u skladu s člankom 140. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, nadležni parlamentarni odbor Parlamentu podnosi izvješće kojim se predlaže prihvaćanje ili odbijanje predloženog akta, te na temelju kojega Parlament raspravlja.
2. Parlament potom jedinstvenim glasovanjem odlučuje o predloženom aktu, bez mogućnosti podnošenja amandmana.

Članak 107.

Postupci koji se odnose na socijalni dijalog

1. Predsjednik upućuje na razmatranje nadležnom odboru sve dokumente koje sastavi Komisija u skladu s člankom 154. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ili sporazume između socijalnih partnera sklopljene u skladu s člankom 155. stavkom 1. tog Ugovora te prijedloge koje podnese Komisija u skladu s člankom 155. stavkom 2. tog Ugovora.
2. Kad socijalni partneri obavijeste Komisiju da žele pokrenuti postupak predviđen člankom 155. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, nadležni odbor može sastaviti izvješće o dotičnom suštinskom pitanju.
3. Ako socijalni partneri sklope sporazum i zajednički traže da se on provede odlukom Vijeća na prijedlog Komisije prema članku 155. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, nadležni odbor podnosi prijedlog rezolucije kojim preporučuje prihvaćanje ili odbijanje zahtjeva.

Članak 108.

Postupci nadzora predviđenih dobrovoljnih sporazuma

1. Kad Komisija obavijesti Parlament da namjerava ispitati mogućnost primjene dobrovoljnih sporazuma kao alternativu zakonodavstvu, nadležni odbor može sastaviti izvješće o dotičnom suštinskom pitanju u skladu s člankom 54.
2. Ako Komisija objavi da namjerava sklopiti dobrovoljni sporazum, nadležni odbor može podnijeti prijedlog rezolucije kojim preporučuje da Parlament prihvati ili odbije prijedlog i navodi uvjete pod kojima se on prihvaća ili odbija.

Članak 109.

Kodifikacija

1. Kad se Parlamentu podnese prijedlog kodifikacije zakonodavstva Unije, prijedlog se upućuje odboru nadležnom za pravna pitanja. Taj odbor pregledava prijedlog u skladu s načinima dogovorenima na međuinstitucijskoj razini²³ kako bi utvrdio da se radi samo o kodifikaciji, bez suštinskih promjena.

²³ Međuinstitucionalni sporazum od 20. prosinca 1994., Ubrzani način rada za službenu kodifikaciju zakonodavnih tekstova, točka 4. (SL C 102, 4.4.1996., str. 2.).

2. Od odbora koji je bio nadležan za akte koji su predmet kodifikacije može se, na vlastiti zahtjev ili zahtjev odbora nadležnog za pravna pitanja, tražiti da dostavi mišljenje o poželjnosti kodifikacije.

3. Amandmani na tekst prijedloga nisu dopušteni.

Međutim, na zahtjev izvjestitelja, predsjednik odbora nadležnog za pravna pitanja može tražiti od tog odbora odobrenje tehničkih prilagodbi, pod uvjetom da te prilagodbe ne uključuju suštinske promjene prijedloga i da su nužne kako bi se osigurala usklađenost prijedloga s pravilima kodifikacije.

4. Ako odbor nadležan za pravna pitanja zaključi da prijedlog nema za posljedicu suštinske promjene zakonodavstva Unije, upućuje ga na odobrenje Parlamentu.

Ako odbor nadležan za pravna pitanja zaključi da prijedlog ima za posljedicu suštinsku promjenu, predlaže Parlamentu da odbije prijedlog.

U oba slučaja Parlament donosi odluku jedinstvenim glasovanjem, bez amandmana i rasprave.

Članak 110.

Preinake

1. Ako se Parlamentu podnese prijedlog preinake zakonodavstva Unije, prijedlog se upućuje odboru nadležnom za pravna pitanja i odboru nadležnom za dotični predmet.

2. Odbor nadležan za pravna pitanja pregledava prijedlog u skladu s načinima dogovorenima na međuinstitucijskoj razini²⁴ kako bi utvrdio da prijedlog nema za posljedicu suštinske promjene osim onih koje su kao takve u njemu navedene.

U okviru tog pregleda amandmani na tekst prijedloga nisu dopušteni. Međutim, drugi podstavak članka 109. stavka 3. primjenjuje se na odredbe koje ostaju nepromijenjene u prijedlogu preinake.

3. Ako odbor nadležan za pravna pitanja smatra da prijedlog nema za posljedicu suštinske promjene osim onih koje su kao takve u njemu navedene, o tome obavještava odbor nadležan za predmet.

U tom slučaju, pored uvjeta utvrđenih člancima 180. i 181., amandmani su dopušteni u odboru nadležnom za dotični predmet samo ako se odnose na dijelove prijedloga koji sadrže promjene.

Međutim, predsjednik odbora nadležnog za dotični predmet iznimno i razmatrajući svaki slučaj zasebno može dopustiti amandmane na dijelove prijedloga koji su ostali nepromijenjeni ako smatra da je to potrebno zbog bitnih razloga koji se odnose na unutarnju logiku teksta ili zbog toga što su amandmani neodvojivo povezani s ostalim dopuštenim amandmanima. Ti razlozi moraju se navesti u pisanom obrazloženju amandmana.

4. Ako odbor nadležan za pravna pitanja smatra da prijedlog ima za posljedicu suštinske promjene osim onih koje su kao takve u njemu navedene, predlaže Parlamentu da odbije prijedlog i o tome obavještava odbor nadležan za dotični predmet.

U tom slučaju predsjednik traži od Komisije da ga povuče. Ako Komisija to učini, predsjednik zaključuje da je postupak u Parlamentu bespredmetan i o tome obavještava Vijeće. Ako Komisija

²⁴ Međuinstitucionalni sporazum od 28. studenog 2001. o sustavnijoj metodi preinaka pravnih akata (SL C 77, 28.3.2002. str. 1.), točka 9.

GLAVA II. Članak 111.

ne povuče svoj prijedlog, Parlament ga vraća odboru nadležnom za dotični predmet, koji ga razmatra u skladu s redovnim postupkom.

POGLAVLJE 10.

DELEGIRANI I PROVEDBENI AKTI

Članak 111.

Delegirani akti

1. Kad Komisija Europskom parlamentu proslijedi delegirani akt, predsjednik ga upućuje odboru nadležnom za temeljni zakonodavni akt, koji može odlučiti odrediti jednoga od svojih članova za razmatranje jednog ili više delegiranih akata.

2. Tijekom sjednice koja slijedi nakon primitka delegiranog akta predsjednik Parlamentu priopćava datum njegova primitka na svim službenim jezicima te rok do kojeg je moguće uložiti prigovore. Taj rok počinje teći od datuma primitka.

Priopćenje se objavljuje u zapisniku sa sjednice zajedno s nazivom nadležnog odbora.

3. U skladu s odredbama temeljnog zakonodavnog akta i ako to smatra primjerenim, nadležni odbor može nakon savjetovanja sa svim drugim relevantnim odborima Parlamentu podnijeti obrazloženi prijedlog rezolucije kojim se ulaže prigovor na delegirani akt. Ako u razdoblju od 10 radnih dana prije početka sjednice tijekom koje srijeda pada prije datuma isteka roka iz stavka 5. i najbliža mu je nadležni odbor ne podnese prijedlog rezolucije, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu podnijeti prijedlog rezolucije o predmetu koji treba uvrstiti u dnevni red navedene sjednice.

4. U svakom prijedlogu rezolucije podnesenom u skladu sa stavkom 3. navode se razlozi za prigovore Parlamenta, a on može sadržavati i zahtjev kojim se Komisija poziva na podnošenje novog delegiranog akta u kojemu se u obzir uzimaju preporuke Parlamenta.

5. Parlament odobrava taj prijedlog u roku utvrđenom u temeljnom zakonodavnom aktu i većinom glasova svojih zastupnika u skladu s člankom 290. stavkom 2. drugim podstavkom Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Ako nadležni odbor smatra da u skladu s odredbama temeljnog zakonodavnog akta treba produljiti rok za ulaganje prigovora na delegirani akt, predsjednik nadležnog odbora u ime Parlamenta obavještava Vijeće i Komisiju o tom produljenju.

6. Ako je preporuka nadležnog odbora da prije isteka roka utvrđenog u temeljnom zakonodavnom aktu Parlament izjavi da nema prigovor na delegirani akt:

- o tome nadležni odbor obrazloženim pismom obavještava predsjednika Konferencije predsjednika odbora i u tom smislu podnosi preporuku;
- ako se na sljedećoj sjednici Konferencije predsjednika odbora ili u hitnom slučaju pisanim postupkom ne uloži prigovor, njezin predsjednik o tome obavještava predsjednika Parlamenta koji u najkraćem mogućem roku o tome obavještava zastupnike na plenarnoj sjednici;
- ako u roku od 24 sata nakon objave u Parlamentu klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag ulože prigovor na preporuku, ona se stavlja na glasovanje;

- ako u istom roku nema prigovora, predložena preporuka smatra se prihvaćenom;
- nakon što se takva preporuka usvoji, nisu dopušteni daljnji prijedlozi prigovora na delegirani akt.

7. Nadležni odbor može, u skladu s odredbama temeljnog zakonodavnog akta, Parlamentu podnijeti prijedlog rezolucije u kojemu u cijelosti ili djelomično povlači delegaciju ovlasti ili se protivu prešutnom produljenju delegacije ovlasti.

U skladu s člankom 290. stavkom 2. drugim podstavkom Ugovora o funkcioniranju Europske unije, za odluku o povlačenju delegacije ovlasti potrebni su glasovi većine zastupnika u Parlamentu.

8. Predsjednik obavještava Vijeće i Komisiju o stajalištima koja su usvojena u skladu s ovim člankom.

Članak 112.

Provedbeni akti i mjere

1. Kad Komisija Parlamentu pošalje nacrt provedbenog akta ili mjere, predsjednik ga upućuje odboru nadležnom za temeljni zakonodavni akt, koji može odlučiti odrediti jednoga od svojih članova za razmatranje jednog ili više nacrtu provedbenih akata ili mjera.

2. Nadležni odbor može podnijeti Parlamentu obrazloženi prijedlog rezolucije u kojem navodi da nacrt provedbenog akta ili mjera premašuje provedbene ovlasti predviđene temeljnim zakonodavnim aktom ili da iz drugih razloga nije u skladu s pravom Unije.

3. Prijedlog rezolucije može sadržavati zahtjev Komisiji da povuče nacrt provedbenog akta ili mjere, da ih izmijeni u skladu s prigovorima Parlamenta ili da podnese novi zakonodavni prijedlog. Predsjednik obavještava Vijeće i Komisiju o usvojenom stajalištu.

4. Ako su provedbene mjere koje predviđi Komisija obuhvaćene regulatornim postupkom s kontrolom predviđenim Odlukom Vijeća 1999/468/EZ²⁵, primjenjuju se sljedeće dodatne odredbe:

- (a) vrijeme za nadzor počinje teći od trenutka kad je nacrt provedbene mjere podnesen Parlamentu na svim službenim jezicima. Kad se primjenjuju skraćeni rokovi kao što je predviđeno člankom 5.a stavkom 5. točkom (b) Odluke 1999/468/EZ i u hitnim slučajevima predviđenima člankom 5.a stavkom 6. te Odluke, vrijeme za nadzor, osim ako predsjednik nadležnog odbora ne uloži prigovor, počinje teći od dana kad je Parlament primio konačni nacrt provedbene mjere u jezičnim verzijama koje su podnesene članovima odbora osnovanog u skladu s tom Odlukom. Članak 167. ne primjenjuje se u dva slučaja navedena u prethodnoj rečenici;
- (b) ako se nacrt provedbenih mjera temelji na stavcima 5. ili 6. članka 5.a Odluke 1999/468/EZ kojima se predviđaju skraćeni rokovi za protivljenje Parlamenta, predsjednik nadležnog odbora može podnijeti prijedlog rezolucije u kojem se izražava protivljenje usvajanju nacrtu mjera u slučaju da se odbor nije mogao sastati u utvrđenom roku;
- (c) Parlament odlukom većine svojih zastupnika može donijeti rezoluciju u kojoj se

²⁵ Odluka Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji (SL L 184, 17.7.1999., str. 23.).

GLAVA II. Članak 113.

izražava protivljenje usvajanju nacrtu provedbene mjere i u kojoj se navodi da se nacrtom mjera prekoračuju provedbene ovlasti predviđene temeljnim aktom, da nije usklađen s ciljem ili sadržajem temeljnog akta ili da se njime ne poštuju načela supsidijarnosti ili proporcionalnosti;

Ako u razdoblju od 10 radnih dana prije početka sjednice tijekom koje srijeda pada prije datuma isteka roka za protivljenje usvajanju nacrtu provedbene mjere i najbliža mu je nadležni odbor ne podnese prijedlog rezolucije, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu podnijeti prijedlog rezolucije o predmetu koji treba uvrstiti u dnevni red gore navedene sjednice.

- (d) ako nadležni odbor obrazloženim pismom preporuči predsjedniku Konferencije predsjednika odbora da Parlament izjavi da nema prigovora na predloženu mjeru prije isteka redovnog roka predviđenog člankom 5.a stavkom 3. točkom (c) i/ili člankom 5.a stavkom 4. točkom (e) Odluke 1999/468/EZ, primjenjuje se postupak utvrđen člankom 111. stavkom 6.²⁶.

Članak 113.

Razmatranje u skladu s postupkom s pridruženim odborima ili postupkom sa zajedničkim odborima

1. Ako Parlament usvoji temeljni zakonodavni akt u skladu s postupkom predviđenim u članku 57., na razmatranje delegiranih akata i nacrtu provedbenih akata ili mjera primjenjuju se sljedeće dodatne odredbe:

- delegirani akt ili nacrt provedbenog akta ili mjere prosljeđuje se nadležnom odboru i pridruženom odboru;
- predsjednik nadležnog odbora određuje rok u kojemu pridruženi odbor može sastaviti prijedloge o predmetima koji su u njegovoj isključivoj nadležnosti ili u zajedničkoj nadležnosti tih dvaju odbora;
- ako su delegirani akt ili nacrt provedbenog akta ili mjere uglavnom u isključivoj nadležnosti pridruženog odbora, nadležni odbor prihvaća njegove prijedloge bez glasovanja; u suprotnom, predsjednik Parlamenta može ovlastiti pridruženi odbor da podnese prijedlog rezolucije na plenarnoj sjednici.

2. Ako Parlament usvoji temeljni zakonodavni akt u skladu s postupkom predviđenim u članku 58., na razmatranje delegiranih akata i nacrtu provedbenih akata ili mjera primjenjuju se sljedeće dodatne odredbe:

- nakon primitka delegiranog akta ili nacrtu provedbenog akta ili mjere predsjednik određuje nadležni odbor ili odbore koji su zajednički nadležni za njegovo razmatranje, u skladu s kriterijima utvrđenima u članku 58. i mogućim dogovorima između predsjednika dotičnih odbora;
- ako su delegirani akt ili nacrt provedbenog akta ili mjere prosljeđeni na razmatranje u skladu s postupkom sa zajedničkim odborima, svaki odbor može zahtijevati sazivanje zajedničke sjednice za razmatranje prijedloga rezolucije. Ako predsjednici dotičnih odbora ne postignu dogovor, predsjednik Konferencije

²⁶ Članak 112. stavak 4. briše se iz Poslovnika čim regulatorni postupak s kontrolom bude uklonjen iz važećeg zakonodavstva.

predsjednika odbora saziva zajedničku sjednicu.

GLAVA III.

VANJSKI ODNOSI

POGLAVLJE 1.

MEĐUNARODNI SPORAZUMI

Članak 114.

Međunarodni sporazumi

1. Kad se namjeravaju započeti pregovori o sklapanju, obnovi ili izmjeni međunarodnog sporazuma, nadležni odbor može sastaviti izvješće ili na drugi način nadgledati tu pripremnu fazu. Nadležni odbor o toj odluci obavještava Konferenciju predsjednika odbora.

2. Nadležni odbor u najkraćem mogućem roku doznaje od Komisije pravnu osnovu odabranu za sklapanje međunarodnih sporazuma iz stavka 1. Nadležni odbor provjerava odabranu pravnu osnovu u skladu s člankom 40.

3. Parlament može na prijedlog nadležnog odbora, kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag tražiti od Vijeća da ne odobri početak pregovora sve dok Parlament ne zauzme stajalište o predloženom pregovaračkom mandatu na temelju izvješća nadležnog odbora.

4. U svakoj fazi pregovora te od zaključivanja pregovora do sklapanja međunarodnog sporazuma Parlament može, na temelju izvješća nadležnog odbora, koje je odbor sastavio o vlastitoj inicijativi, ili nakon razmatranja mogućih relevantnih prijedloga koje su podnijeli klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag, usvojiti preporuke za Vijeće, Komisiju ili potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te zahtijevati da se one uzmu u obzir prije sklapanja tog međunarodnog sporazuma.

5. Zahtjeve koje Vijeće podnese Parlamentu u svrhu dobivanja njegove suglasnosti ili njegova mišljenja predsjednik upućuje nadležnom odboru na razmatranje u skladu s člankom 105. ili člankom 48. stavkom 1.

6. U bilo kojem trenutku prije nego što Parlament glasuje o zahtjevu za suglasnost ili mišljenje, nadležni odbor ili najmanje jedna desetina zastupnika u Parlamentu mogu predložiti da Parlament traži mišljenje Suda o usklađenosti međunarodnog sporazuma s Ugovorima.

Prije nego što Parlament glasuje o tom prijedlogu, predsjednik može zatražiti mišljenje odbora nadležnog za pravna pitanja, koji obavještava Parlament o svojim zaključcima.

Ako Parlament prihvati prijedlog da se traži mišljenje Suda, glasovanje o zahtjevu za suglasnost ili mišljenje odgađa se dok Sud ne dostavi svoje mišljenje.

7. Kad Vijeće od Parlamenta zahtijeva suglasnost za sklapanje, obnovu ili izmjenu međunarodnog sporazuma, on odlučuje jedinstvenim glasovanjem u skladu s člankom 105.

Ako Parlament odbije dati svoju suglasnost, predsjednik obavještava Vijeće da se predmetni sporazum ne može sklopiti, obnoviti ili izmijeniti.

Ne dovodeći u pitanje članak 105. stavak 3., Parlament na temelju preporuke nadležnog odbora može odlučiti odgoditi svoju odluku o postupku suglasnosti na razdoblje od najduže jedne godine.

8. Kad Vijeće od Parlamenta traži mišljenje o sklapanju, obnavljanju ili izmjeni međunarodnog sporazuma, amandmani na tekst sporazuma nisu dopušteni. Ne dovodeći u pitanje članak 181. stavak 1., dopušteni su amandmani na nacrt odluke Vijeća.

Ako je mišljenje koje Parlament donese negativno, predsjednik traži od Vijeća da ne sklopi dotični sporazum.

9. Predsjednici i izvjestitelji nadležnog odbora i pridruženih odbora, ako ih ima, zajednički provjeravaju da u skladu s člankom 218. stavkom 10. Ugovora o funkcioniranju Europske unije Vijeće, Komisija i potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku u svim fazama priprema za pregovore, pregovora i sklapanja međunarodnih sporazuma, podnose Parlamentu neposredne, redovite i potpune informacije, ako je potrebno uz jamstvo povjerljivosti, uključujući informacije o nacrtu i konačnom usvojenom tekstu pregovaračkih smjernica te informacije o provedbi tih sporazuma.

Članak 115.

Privremene primjene ili odgode primjene međunarodnih sporazuma ili utvrđivanja stajališta Unije u tijelu osnovanom međunarodnim sporazumom

Ako Komisija ili potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku obavijesti Parlament i Vijeće o svojoj namjeri da predloži privremenu primjenu ili odgodu primjene međunarodnog sporazuma, Parlament može pozvati Vijeće, Komisiju ili potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da daju izjavu nakon koje slijedi rasprava. Parlament može izdati preporuke na temelju izvješća nadležnog odbora ili u skladu s člankom 118., koje prije svega mogu obuhvaćati zahtjev Vijeću da se sporazum privremeno ne primjenjuje dok Parlamenta ne da svoju suglasnost.

Isti se postupak primjenjuje i kad Komisija ili potpredsjednik / Visoki predstavnik predloži stajališta koja će se u ime Unije zauzeti u tijelu osnovanom međunarodnim sporazumom.

POGLAVLJE 2.

VANJSKO ZASTUPANJE UNIJE I ZAJEDNIČKA VANJSKA I SIGURNOSNA POLITIKA

Članak 116.

Posebni predstavnici

1. Ako Vijeće namjerava imenovati posebnog predstavnika na temelju članka 33. Ugovora o Europskoj uniji, predsjednik na zahtjev nadležnog odbora poziva Vijeće na davanje izjave i odgovaranje na pitanja koja se odnose na mandat, ciljeve i druga bitna pitanja vezana uz zadaće i ulogu posebnog predstavnika.

2. Nakon imenovanja, ali prije preuzimanja dužnosti, posebni predstavnik može biti pozvan dati izjavu i odgovoriti na pitanja pred nadležnim odborom.

3. U roku od dva mjeseca nakon tog saslušanja nadležni odbor može izdati preporuke za Vijeće, Komisiju ili potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku koje se izravno odnose na imenovanje.

4. Posebni predstavnik poziva se da u potpunosti i redovito izvještava Parlament o praktičnoj provedbi svojeg mandata.

GLAVA III. Članak 117.

Članak 117.

Međunarodno zastupanje

1. Prije imenovanja kandidat za voditelja delegacije Unije kandidat može biti pozvan dati izjavu i odgovoriti na pitanja pred nadležnim odborom.
2. U roku od dva mjeseca nakon saslušanja predviđenog stavkom 1. nadležni odbor može po potrebi donijeti rezoluciju ili dati preporuku koja se izravno odnosi na imenovanje.

POGLAVLJE 3.

PREPORUKE O VANJSKOM DJELOVANJU UNIJE

Članak 118.

Preporuke o vanjskim politikama Europske unije

1. Nadležni odbor može izraditi nacrt preporuka za Vijeće, Komisiju ili potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o temama iz glave V. Ugovora o Europskoj uniji (Vanjsko djelovanje Unije) ili u slučajevima kad međunarodni sporazum obuhvaćen područjem primjene članka 114. nije upućen Parlamentu ili Parlament nije obaviješten o tome u skladu s člankom 115.
2. U hitnim slučajevima predsjednik Parlamenta može odobriti hitni sastanak dotičnog odbora.
3. Tijekom postupka donošenja tih nacrta preporuka u fazi razmatranja u odboru nužno je pisani tekst staviti na glasovanje.
4. U hitnim slučajevima iz stavka 2. članak 167. ne primjenjuje se u fazi razmatranja u odboru i dopuštaju se usmeni amandmani. Zastupnici ne smiju ulagati prigovor na usmene amandmane o kojima se glasuje u odboru.
5. Nacrt preporuka koje je sastavio odbor uvrštava se u dnevni red sljedeće sjednice. U hitnim slučajevima, o kojima odlučuje predsjednik, preporuke se mogu uvrstiti u dnevni red aktualne sjednice.
6. Preporuke se smatraju usvojenima, osim ako prije početka sjednice klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag ne ulože pisani prigovor. Ako se uloži takav prigovor, nacrt preporuka koji je sastavio odbor uvrštava se u dnevni red iste sjednice. O tim se preporukama raspravlja te se glasuje o svim amandmanima koje su podnijeli klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag.

Članak 119.

Savjetovanje s Parlamentom i izvještavanje Parlamenta u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike

1. Ako se od Parlamenta traži mišljenje u skladu s člankom 36. Ugovora o Europskoj uniji, predmet se upućuje nadležnom odboru, koji može sastaviti nacrt preporuka u skladu s člankom 118.
2. Odgovarajući odbori nastoje osigurati da ih potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku redovito i pravodobno izvještava o razvoju i

provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike Unije, o predviđenim troškovima kad god se u okviru te politike donese odluka za koju su potrebni izdaci, te o svim drugim financijskim pitanjima vezanima uz provedbu mjera iz područja te politike. Iznimno, na zahtjev potpredsjednika / Visokog predstavnika odbor može održati sjednicu zatvorenu za javnost.

3. Dvaput godišnje održava se rasprava o savjetodavnom dokumentu koji sastavlja potpredsjednik / Visoki predstavnik o glavnim aspektima i temeljnim smjernicama zajedničke vanjske i sigurnosne politike, uključujući zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku i financijske posljedice na proračun Unije. Primjenjuju se postupci utvrđeni člankom 132.

4. Potpredsjednik / Visoki predstavnik poziva se na svaku plenarnu raspravu koja uključuje vanjsku, sigurnosnu ili obrambenu politiku.

Članak 120.

Kršenje ljudskih prava

Na svakoj sjednici svaki od nadležnih odbora može, bez traženja odobrenja, podnijeti prijedlog rezolucije vezan uz slučajeve kršenja ljudskih prava na temelju postupka utvrđenog člankom 118. stavcima 5. i 6.

GLAVA IV. Članak 121.

GLAVA IV.

TRANSPARENTNOST RADA

Članak 121.

Transparentnost aktivnosti Parlamenta

1. Parlament osigurava maksimalnu transparentnost u obavljanju svojih aktivnosti u skladu s drugim stavkom članka 1. Ugovora o Europskoj uniji, člankom 15. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i člankom 42. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.
2. Rasprave u Parlamentu su javne.
3. Sjednice odbora u pravilu su otvorene za javnost. Međutim, odbori mogu odlučiti, najkasnije prilikom usvajanja dnevnog reda sjednice, podijeliti dnevni red na točke koje su otvorene i točke koje su zatvorene za javnost. No ako je sjednica zatvorena za javnost, odbor može odlučiti omogućiti javni pristup dokumentima sa sjednice.

Članak 122.

Javni pristup dokumentima

1. Svaki građanin Unije i svaka fizička ili pravna osoba koja boravi ili ima sjedište u jednoj od država članica imaju pravo pristupa dokumentima Parlamenta u skladu s člankom 15. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Takav pristup dokumentima podliježe načelima, uvjetima i ograničenjima utvrđenima Uredbom (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća.

Pristup dokumentima Parlamenta na isti je način u najvećoj mogućoj mjeri omogućen drugim fizičkim ili pravnim osobama.

2. U svrhu pristupa dokumentima, izraz „dokumenti Parlamenta” znači svaki sadržaj u smislu članka 3. točke (a) Uredbe (EZ) br. 1049/2001 koji su sastavili ili primili obnašatelji dužnosti u Parlamentu u smislu glave I. poglavlja 2. ovog Poslovnika, tijela Parlamenta, odbori, ili međuparlamentarna izaslanstva ili Glavno tajništvo Parlamenta.

U skladu s člankom 4. Statuta zastupnika u Europskom parlamentu, u svrhu pristupa dokumentima, dokumenti koje su sastavili pojedini zastupnici ili klubovi zastupnika dokumenti su Parlamenta samo ako su podneseni u skladu s Poslovnikom.

Predsjedništvo utvrđuje pravila kojima osigurava da se svi dokumenti Parlamenta unesu u registar.

3. Parlament uspostavlja internetske stranice javnog registra svojih dokumenata. Zakonodavni dokumenti i neke druge kategorije dokumenata izravno su, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1049/2001, dostupni preko internetskih stranica javnog registra Parlamenta. Upute na druge dokumente Parlamenta u najvećoj se mogućoj mjeri uključuju na internetske stranice javnog registra Parlamenta.

Kategorije dokumenata koji su izravno dostupni preko internetskih stranica javnog registra Parlamenta navode se u popisu koji usvaja Predsjedništvo i koji se objavljuje na internetskim stranicama javnog registra Parlamenta. Taj popis ne ograničava pravo pristupa dokumentima koji nisu obuhvaćeni navedenim kategorijama; ti dokumenti mogu biti dostupni na pisani zahtjev u skladu s Uredbom (EZ) br. 1049/2001.

Predsjedništvo donosi pravila o pristupu dokumentima u skladu s Uredbom (EZ) br. 1049/2001, koja se objavljuju u *Službenom listu Europske unije*.

4. Predsjedništvo imenuje tijela nadležna za obradu prvotnih zahtjeva (članak 7. Uredbe (EZ) br. 1049/2001) te za donošenje odluke o potvrdnim zahtjevima (članak 8. te uredbe) i o zahtjevima za pristup dokumentima osjetljive prirode (članak 9. te uredbe).

5. Jedan od potpredsjednika nadležan je za nadzor obrade zahtjeva za pristup dokumentima.

6. Predsjedništvo donosi godišnje izvješće iz članka 17. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1049/2001.

7. Nadležni odbor Parlamenta redovito ispituje transparentnost aktivnosti Parlamenta i podnosi izvješće sa svojim zaključcima i preporukama na plenarnoj sjednici.

Nadležni odbor također može pregledavati i ocjenjivati izvješća koja druge institucije i agencije donesu u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 1049/2001.

8. Konferencija predsjednika imenuje predstavnike Parlamenta u međuinstitucijskom odboru osnovanom u skladu s člankom 15. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1049/2001.

Članak 123.

Pristup Parlamentu

1. Iskaznice za pristup za zastupnike, asistente zastupnika i treće osobe izdaju se na temelju pravila koja donosi Predsjedništvo. Tim se pravilima također uređuje korištenje i oduzimanje iskaznica za pristup.

2. Iskaznice se ne izdaju osobama u pratnji zastupnika na koje se primjenjuje Sporazum Europskog parlamenta i Europske komisije o registru transparentnosti.

3. Subjekti navedeni u registru transparentnosti i njihovi predstavnici kojima su izdane dugoročne iskaznice za pristup Europskom parlamentu moraju poštovati:

- Kodeks ponašanja za osobe upisane u registar, priložen sporazumu;
- postupke i ostale obveze utvrđene sporazumom i
- odredbe kojima se provodi ovaj članak.

Ne dovodeći u pitanje primjenjivost općih pravila kojima se uređuje oduzimanje ili privremena deaktivacija dugoročnih iskaznica za pristup i osim ako ne postoje važni razlozi protiv toga, glavni tajnik uz odobrenje kvestora oduzima ili deaktivira dugoročnu iskaznicu za pristup ako je nositelj ispisan iz registra transparentnosti zbog kršenja Kodeksa ponašanja za osobe upisane u registar ili je kriv za ozbiljno kršenje obveza iz ovog stavka ili je odbio odazvati se službenom pozivu na saslušanje ili sjednicu odbora ili surađivati s istražnim odborom i nije ponudio zadovoljavajuće obrazloženje.

4. Kvestori mogu utvrditi u kojoj se mjeri Kodeks ponašanja iz stavka 3. primjenjuje na osobe na koje se, iako posjeduju dugoročnu iskaznicu za pristup, sporazum ne primjenjuje.

5. Predsjedništvo na prijedlog glavnog tajnika utvrđuje mjere potrebne za provedbu registra transparentnosti, u skladu s odredbama sporazuma o osnivanju navedenog registra.

GLAVA V. Članak 124.

GLAVA V.

ODNOSI S DRUGIM INSTITUCIJAMA I TIJELIMA

POGLAVLJE 1.

IMENOVANJA

Članak 124.

Izbor predsjednika Komisije

1. Kad Europsko vijeće predloži kandidata za predsjednika Komisije, predsjednik poziva kandidata da pred Parlamentom da izjavu i predstavi svoje političke smjernice. Nakon izjave slijedi rasprava.

Europsko vijeće poziva se da sudjeluje u raspravi.

2. U skladu s člankom 17. stavkom 7. Ugovora o Europskoj uniji Parlament bira predsjednika Komisije većinom svih zastupnika.

Glasuje se tajno.

3. Ako je kandidat izabran, predsjednik o tome obavještava Vijeće tražeći od njega i od izabranog predsjednika Komisije da suglasno predlože kandidate za različita mjesta povjerenika.

4. Ako kandidat ne dobije potrebnu većinu, predsjednik poziva Europsko vijeće da u roku od mjesec dana predloži novog kandidata za izbor u skladu s istim postupkom.

Članak 125.

Izbor Komisije

1. Predsjednik poziva izabranog predsjednika Komisije da obavijesti Parlament o raspodjeli dužnosti (resora) u predloženom kolegiju povjerenika u skladu s političkim smjernicama izabranog predsjednika.

2. Nakon savjetovanja s izabranim predsjednikom Komisije predsjednik poziva kandidate koje su izabrani predsjednik Komisije i Vijeće predložili za različita mjesta povjerenika da se predstave pred odgovarajućim odborima ili tijelima, ovisno o njihovim predviđenim područjima nadležnosti.

3. Saslušanja održavaju odbori.

Saslušanje se iznimno može održati u drukčijem obliku ako kandidat za povjerenika ima odgovornosti koje su primarno horizontalne, pod uvjetom da u tom saslušanju sudjeluju nadležni odbori. Saslušanja su otvorena za javnost.

4. Nadležni odbor ili odbori pozivaju kandidata za povjerenika na davanje izjave i odgovaranje na pitanja. Saslušanja se organiziraju tako da omoguće kandidatima za povjerenike da Parlamentu iznesu sve bitne informacije. Odredbe koje se odnose na organizaciju takvih saslušanja utvrđene su u prilogu ovom Poslovniku²⁷.

²⁷ Vidi Prilog VII.

5. Izabrani predsjednik poziva se da predstavi kolegij povjerenika i njihov program na sjednici Parlamenta na koju su pozvani predsjednik Europskog vijeća i predsjednik Vijeća. Nakon izjave slijedi rasprava.

6. Kako bi zaključili raspravu, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu podnijeti prijedlog rezolucije. Primjenjuje se članak 132. stavci od 3. do 8.

7. Nakon glasovanja o prijedlogu rezolucije Parlament izabire ili odbija Komisiju većinom danih glasova, poimenično. Parlament može odgoditi glasovanje do sljedeće dnevne sjednice.

8. Predsjednik obavještava Vijeće o izboru ili odbijanju Komisije.

9. U slučaju znatne promjene resora ili promjene sastava Komisije tijekom trajanja mandata Komisije dotični povjerenici ili drugi kandidati za povjerenike pozvani su da sudjeluju u saslušanju koje se održava u skladu sa stavcima 3. i 4.

10. U slučaju promjene resora povjerenika ili financijskih interesa povjerenika tijekom njegova mandata Parlament u skladu s Prilogom VII. pregledava te promjene.

Ako se tijekom mandata povjerenika utvrdi sukob interesa, a predsjednik Komisije pritom ne primijeni preporuke Parlamenta za razrješenje sukoba interesa, Parlament može od predsjednika Komisije zatražiti da uskrati povjerenje tom povjereniku u skladu sa stavkom 5. Okvirnoga sporazuma o odnosima između Europskog parlamenta i Europske komisije te da, po potrebi, poduzme mjere kako bi se dotičnom povjereniku uskratilo pravo na mirovinu ili druge zamjenske povlastice u skladu s člankom 245. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 126.

Višegodišnje planiranje programa

Nakon imenovanja nove Komisije Parlament, Vijeće i Komisija u skladu sa stavkom 5. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva razmjenjuju mišljenja i dogovaraju se o zajedničkim zaključcima o višegodišnjem planiranju programa.

U tu svrhu te prije pregovora s Vijećem i Komisijom o zajedničkim zaključcima o višegodišnjem planiranju programa, predsjednik održava razmjenu mišljenja s Konferencijom predsjednika o glavnim ciljevima i prioritetima politike za novo zakonodavno razdoblje. Tijekom te razmjene mišljenja uzimaju se u obzir, među ostalim, prioriteti koje je predstavio izabrani predsjednik Komisije te odgovori kandidata za povjerenike dani tijekom saslušanja iz članka 125.

Prije potpisivanja zajedničkih zaključaka predsjednik traži odobrenje Konferencije predsjednika.

Članak 127.

Prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Komisiji

1. Jedna desetina zastupnika u Parlamentu može podnijeti predsjedniku prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Komisiji. Ako se o prijedlogu za izglasavanje nepovjerenja glasovalo tijekom prethodna dva mjeseca, novi prijedlog koji podnese manje od jedne petine zastupnika u Parlamentu nije dopušten.

2. Prijedlog se treba zvati „prijedlog za izglasavanje nepovjerenja” i treba biti obrazložen. Prosljeđuje ga se Komisiji.

GLAVA V. Članak 128.

3. Čim ga primi, predsjednik objavljuje zastupnicima da je podnesen prijedlog za izglasavanje nepovjerenja.
4. Rasprava o izglasavanju nepovjerenja smije se održati tek nakon proteka 24 sata od objave zastupnicima primitka prijedloga za izglasavanje nepovjerenja.
5. O prijedlogu se glasuje poimenično, najmanje 48 sati nakon početka rasprave.
6. Ne dovodeći u pitanje stavke 4. i 5., rasprava i glasovanje odvijaju se najkasnije tijekom prve sljedeće sjednice nakon podnošenja prijedloga.
7. U skladu s člankom 234. Ugovora o funkcioniranju Europske unije prijedlog za izglasavanje nepovjerenja usvaja se ako dobije dvotrećinsku većinu danih glasova, koji ujedno predstavljaju većinu zastupnika u Parlamentu. O rezultatu glasovanja obavještavaju se predsjednik Vijeća i predsjednik Komisije.

Članak 128.

Imenovanje sudaca i nezavisnih odvjetnika Suda Europske unije

Parlament na prijedlog nadležnog odbora imenuje svojeg kandidata u sedmeročlano vijeće čija je zadaća nadgledati podobnost kandidata za obnašanje dužnosti suca ili nezavisnog odvjetnika Suda i Općeg suda. Kandidata kojeg želi predložiti nadležni odbor odabire glasovanjem običnom većinom. Koordinator tog odbora u tu svrhu sastavlja uži popis kandidata.

Članak 129.

Imenovanje članova Revizorskog suda

1. Predloženi kandidati za članove Revizorskog suda pozivaju se dati izjavu pred nadležnim odborom i odgovoriti na pitanja njegovih članova. Odbor tajno i odvojeno glasuje o svakoj kandidaturi.
2. Nadležni odbor Parlamentu daje preporuku o prihvatanju kandidature.
3. Na plenarnoj sjednici glasuje se u roku od dva mjeseca od primitka kandidature osim ako Parlament na zahtjev nadležnog odbora, kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag ne odluči drukčije. Parlament tajno i odvojeno glasuje o svakoj kandidaturi.
4. Ako je mišljenje koje Parlament donese o pojedinoj kandidaturi negativno, predsjednik traži od Vijeća da povuče kandidaturu i Parlamentu podnese novu.

Članak 130.

Imenovanje članova izvršnog odbora Europske središnje banke

1. Predloženi kandidat za predsjednika, potpredsjednika ili člana izvršnog odbora Europske središnje banke poziva se dati izjavu pred nadležnim odborom i odgovoriti na pitanja njegovih članova.
2. Nadležni odbor Parlamentu daje preporuku o prihvatanju ili odbijanju kandidature.
3. Glasuje se u roku od dva mjeseca od primitka kandidature osim ako Parlament na zahtjev nadležnog odbora, kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag ne odluči drukčije. Parlament tajno i odvojeno glasuje o svakoj kandidaturi.

4. Ako je mišljenje koje Parlament donese o pojedinoj kandidaturi negativno, predsjednik traži da se kandidatura povuče i da se Parlamentu podnese nova.

Članak 131.

Imenovanja u tijela za gospodarsko upravljanje

1. Ovaj članak primjenjuje se na imenovanje:

- predsjednika i potpredsjednika Nadzornog odbora Jedinstvenog nadzornog mehanizma;
- predsjednika, potpredsjednika i stalne članove Jedinstvenog odbora za sanaciju Jedinstvenog sanacijskog mehanizma;
- predsjednika i izvršnih direktora europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo, Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala, Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje) i
- direktora i zamjenika direktora Europskog fonda za strateška ulaganja.

2. Svaki kandidat poziva se da pred nadležnim odborom da izjavu i odgovori na pitanja njegovih članova.

3. Nadležni odbor daje preporuku Parlamentu o svakom prijedlogu za imenovanje.

4. Glasuje se u roku od dva mjeseca od primitka prijedloga za imenovanje, osim ako Parlament na zahtjev nadležnog odbora, kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag ne odluči drukčije. Parlament o svakom imenovanju glasuje zasebno tajnim glasovanjem.

5. Ako je odluka koju Parlament donese o pojedinom prijedlogu za imenovanje negativna, predsjednik traži da se prijedlog povuče i Parlamentu podnese novi.

POGLAVLJE 2.

IZJAVE

Članak 132.

Izjave Komisije, Vijeća i Europskog vijeća

1. Članovi Komisije, Vijeća i Europskog vijeća mogu u bilo kojem trenutku tražiti od predsjednika Parlamenta dopuštenje za davanje izjave. Predsjednik Europskog vijeća daje izjavu nakon svakog sastanka tog tijela. Predsjednik Parlamenta odlučuje o tome kad se može dati izjava i hoće li nakon nje slijediti cjelovita rasprava ili razdoblje za kratka i jezgrovita pitanja zastupnika u trajanju od 30 minuta.

2. Kad u svoj dnevni red uvrštava izjavu s raspravom, Parlament odlučuje hoće li raspravu zaključiti rezolucijom. To ne čini ako je izvješće o istom predmetu predviđeno za istu ili sljedeću sjednicu osim ako predsjednik, zbog iznimnih razloga, ne predloži drukčije. Ako Parlament odluči zaključiti raspravu rezolucijom, odbor, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu podnijeti prijedlog rezolucije.

3. O prijedlozima rezolucija glasuje se u što je moguće ranije vrijeme glasovanja. Predsjednik

GLAVA V. Članak 133.

odlučuje o mogućim iznimkama. Dopuštena su obrazloženja glasovanja.

4. Zajednički prijedlog rezolucije zamjenjuje prijedloge rezolucija koje su prethodno podnijeli njihovi potpisnici, ali ne i one koje su podnijeli drugi odbori, klubovi zastupnika ili zastupnici.

5. Ako zajednički prijedlog rezolucije podnesu klubovi zastupnika koji čine nedvojbenu većinu, predsjednik može prvo staviti taj prijedlog na glasovanje.

6. Nakon donošenja rezolucije ne može se glasovati o daljnjim prijedlozima, osim ako predsjednik u iznimnim okolnostima ne odluči drukčije.

7. Autor ili autori prijedloga rezolucije podnesenog na temelju stavka 2. ili članka 144. stavka 2. imaju ga pravo povući prije konačnog glasovanja.

8. Klub, odbor ili isti broj zastupnika koji je potreban za podnošenje prijedloga mogu odmah preuzeti povučeni prijedlog rezolucije i ponovno ga podnijeti. Ovaj stavak i stavak 7. primjenjuju se i na rezolucije podnesene na temelju članka 111. i 112.

Članak 133.

Objašnjenja odluka Komisije

Predsjednik Parlamenta poziva predsjednika Komisije, povjerenika nadležnog za odnose s Europskim parlamentom ili, prema dogovoru, drugog povjerenika, da nakon svake sjednice Komisije Parlamentu daje izjavu u kojoj objašnjavaju glavne donesene odluke, osim ako zbog razloga u vezi s rasporedom ili zbog relativne političke važnosti teme Konferencija predsjednika ne odluči da to nije potrebno. Nakon izjave slijedi rasprava u trajanju od najmanje 30 minuta tijekom koje zastupnici mogu postavljati kratka i jezgrovita pitanja.

Članak 134.

Izjave Revizorskog suda

1. U okviru postupka davanja razrješnice ili rada Parlamenta na području proračunskog nadzora, predsjednik Revizorskog suda može biti pozvan dati izjavu Parlamentu kako bi predstavio primjedbe sadržane u godišnjem izvješću, posebnim izvješćima ili mišljenjima Suda ili kako bi objasnio program rada Suda.

2. Parlament može održati zasebnu raspravu o bilo kojem pitanju proizašlom iz tih izjava uz sudjelovanje Komisije i Vijeća, posebno u slučaju prijavljenih nepravilnosti u financijskom upravljanju.

Članak 135.

Izjave Europske središnje banke

1. Predsjednik Europske središnje banke poziva se da predstavi Parlamentu godišnje izvješće Banke o radu Europskog sustava središnjih banaka i o monetarnoj politici u prethodnoj i tekućoj godini.

2. Nakon predstavljanja slijedi opća rasprava.

3. Predsjednik Europske središnje banke poziva se na sjednice nadležnog odbora najmanje četiri puta godišnje radi davanja izjave i odgovaranja na pitanja.

4. Na svoj zahtjev ili na zahtjev Parlamenta, predsjednik, potpredsjednik i drugi članovi izvršnog odbora Europske središnje banke pozivaju se na dodatne sjednice.

5. Sastavlja se doslovno izvješće o postupcima iz stavaka 3. i 4.

POGLAVLJE 3.

PARLAMENTARNA PITANJA

Članak 136.

Pitanja za usmeni odgovor s raspravom

1. Odbor, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu postaviti pitanja Vijeću, Komisiji ili potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, uz zahtjev da ih se uvrsti u dnevni red Parlamenta.

Pitanja se podnose u pisanom obliku predsjedniku. Predsjednik ih odmah upućuje Konferenciji predsjednika.

Konferencija predsjednika odlučuje hoće li pitanja biti uvrštena u prijedlog dnevnog reda u skladu s postupkom predviđenim u članku 157. Pitanja koja nisu uvrštena u prijedlog dnevnog reda Parlamenta u roku od tri mjeseca od podnošenja ne razmatraju se.

2. Pitanja Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku upućuju se primatelju najmanje tjedan dana prije sjednice na čijem će se dnevnom redu pojaviti, a pitanja Vijeću najmanje tri tjedna prije tog dana.

3. Ako se pitanja odnose na zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku, rokovi predviđeni stavkom 2. se ne primjenjuju. Odgovor mora biti podnesen u odgovarajućem roku kako bi Parlament bio pravilno obaviješten.

4. Jedan od zastupnika kojeg su podnositelji unaprijed odredili izlaže pitanje u Parlamentu. Pitanje se ne razmatra ako taj zastupnik nije prisutan. Primatelj odgovara na pitanje.

5. Članak 132. stavci od 2. do 8. u vezi s podnošenjem prijedloga rezolucija i glasovanjem o njima primjenjuju se na odgovarajući način.

Članak 137.

Vrijeme za pitanja

1. Na svakoj sjednici može se održati vrijeme za pitanja Komisiji u trajanju do 90 minuta koje se odnosi na jednu posebnu horizontalnu temu ili više njih koje utvrđuje Konferencija predsjednika jedan mjesec prije sjednice.

2. Povjerenici koje je Konferencija predsjednika pozvala da sudjeluju imaju resore povezane s posebnom horizontalnom temom ili više njih o kojoj im se trebaju postaviti pitanja. Broj povjerenika ograničen je na dva po sjednici. Moguće je, međutim, dodati trećeg povjerenika ovisno o posebnoj horizontalnoj temi ili temama odabranima za vrijeme za pitanja.

3. U skladu sa smjernicama koje donese Konferencija predsjednika, može se održati posebni aktualni sat s Vijećem, s predsjednikom Komisije, s potpredsjednikom Komisije / Visokim predstavnikom Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i s predsjednikom Eurogrupe.

GLAVA V. Članak 138.

4. Vrijeme za pitanja ne dodjeljuje se posebno unaprijed. Predsjednik osigurava da, koliko je to moguće, naizmjenično mogu postaviti pitanje zastupnici s različitim političkim stajalištima i iz različitih država članica.

5. Zastupnik ima na raspolaganju jednu minutu za postavljanje pitanja, a povjerenik dvije minute za davanje odgovora. Taj zastupnik može postaviti dodatno pitanje kraće od 30 sekundi, koje se izravno odnosi na glavno pitanje. Povjerenik potom ima na raspolaganju dvije minute za davanje dodatnog odgovora.

Pitanja i dodatna pitanja moraju biti izravno povezana s odabranom posebnom horizontalnom temom iz stavka 1. Predsjednik može odlučiti o njihovoj dopuštenosti.

Članak 138.

Pitanja za pisani odgovor

1. Svaki zastupnik, klub zastupnika ili odbor mogu postaviti pitanja predsjedniku Europskog vijeća, Vijeću, Komisiji ili potpredsjedniku Komisije/Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i na njih tražiti pisani odgovor, u skladu s kriterijima utvrđenima u prilogu ovom Poslovniku²⁸. Za sadržaj pitanja odgovorni su isključivo njihovi podnositelji.

2. Pitanja se podnose predsjedniku u elektroničkom obliku. U slučaju dvojbi oko dopuštenosti pitanja odlučuje predsjednik. Odluka predsjednika ne temelji se isključivo na odredbama iz priloga navedenog u stavku 1. nego općenito na odredbama ovog Poslovnika. Podnositelja pitanja obavještava se o obrazloženoj odluci predsjednika.

3. Svaki zastupnik, klub zastupnika ili odbor mogu podnijeti najviše dvadeset pitanja tijekom razdoblja od tri mjeseca. Primatelj u pravilu odgovara na pitanja u roku od šest tjedana nakon što su mu ona proslijeđena. Međutim, svaki zastupnik, klub zastupnika ili odbor svakog mjeseca mogu jedno od svojih pitanja proglasiti „prioritetnim pitanjem” na koje primatelj mora odgovoriti u roku od tri tjedna nakon što mu je ono proslijeđeno.

4. Pitanja mogu podržati drugi zastupnici. Ta će se pitanja pribrojiti samo najvećem dopuštenom broju pitanja podnositelja, a ne i pobornika u skladu sa stavkom 3.

5. Ako primatelj nije odgovorio na pitanje u roku predviđenom u stavku 3., nadležni ga odbor može uvrstiti u dnevni red svoje sljedeće sjednice.

6. Pitanja i odgovori, uključujući pripadajuće priloge, objavljuju se na internetskoj stranici Parlamenta.

Članak 139.

Dulja zastupnička pitanja za pisani odgovor

1. Klub zastupnika može postaviti dulja pitanja za pisani odgovor Vijeću, Komisiji ili potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

2. Dulje zastupničko pitanje mora biti u općem interesu i predsjedniku se podnosi u pisanom obliku. Ne smije sadržavati više od 500 riječi. Ako je dulje zastupničko pitanje općenito u skladu s Poslovníkom, predsjednik ga smjesta dostavlja primatelju pitanja za pisani odgovor.

3. Dopušta se najviše 30 duljih zastupničkih pitanja godišnje. Konferencija predsjednika

²⁸ Vidi Prilog III.

osigurava pravednu raspodjelu tih pitanja među klubovima zastupnika, a nijedan klub zastupnika ne smije podnijeti više od jednog takvog pitanja mjesečno.

4. Ako primatelj pitanja ne odgovori na dulje zastupničko pitanje u roku od šest tjedana nakon što mu je ono proslijeđeno, pitanje se na zahtjev podnositelja uvrštava u konačni prijedlog dnevnog reda Parlamenta u skladu s postupkom predviđenim u članku 157. i prema uvjetima iz stavka 6.

5. Nakon primitka pisanog odgovora, ako zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem srednji prag to zatraže, dulje zastupničko pitanje uvrštava se u konačni prijedlog dnevnog reda Parlamenta u skladu s postupkom predviđenim u članku 157. i prema uvjetima iz stavka 6.

6. Tijekom iste sjednice može se raspravljati o najviše tri dulja zastupnička pitanja. Ako se tijekom iste sjednice zatraži rasprava za više od tri dulja zastupnička pitanja, Konferencija predsjednika uključuje ih u konačni prijedlog dnevnog reda redoslijedom kojim je zaprimila zahtjeve za raspravu.

7. Dulje zastupničko pitanje u Parlamentu izlaže zastupnik kojeg su unaprijed imenovali autor pitanja ili oni koji traže raspravu u skladu sa stavkom 5. Dulje zastupničko pitanje ne razmatra se ako taj zastupnik nije prisutan. Primatelj odgovara na pitanje.

Članak 132. stavci od 2. do 8. u vezi s podnošenjem prijedloga rezolucija i glasovanjem o njima primjenjuju se *mutatis mutandis*.

8. Zastupnička pitanja i odgovori na njih objavljuju se na internetskim stranicama Parlamenta.

Članak 140.

Pitanja za pisani odgovor upućena Europskoj središnjoj banci

1. Svaki zastupnik može u skladu s kriterijima utvrđenima u prilogu ovom Poslovniku Europskoj središnjoj banci postaviti najviše šest pitanja mjesečno i na njih tražiti pisani odgovor²⁹. Za sadržaj pitanja odgovorni su isključivo njihovi podnositelji.

2. Pitanja se u pisanom obliku podnose predsjedniku nadležnog odbora. Po primitku takvih pitanja predsjednik nadležnog odbora o njima obavještava Europsku središnju banku. U slučaju dvojbi oko dopuštenosti pitanja odlučuje predsjednik nadležnog odbora. Podnositelja pitanja obavještava se o takvoj odluci.

3. Pitanja, kao i odgovori na njih, objavljuju se na internetskim stranicama Parlamenta.

4. Ako na pitanje za pisani odgovor nije odgovoreno u roku od šest tjedana, ono se na zahtjev podnositelja može uvrstiti u dnevni red sljedećeg sastanka nadležnog odbora i predsjednika Europske središnje banke.

Članak 141.

Pitanja za pisani odgovor u vezi s jedinstvenim nadzornim mehanizmom i jedinstvenim sanacijskim mehanizmom

1. Članak 140. stavci 1., 2. i 3. primjenjuju se *mutatis mutandis* u pogledu pitanja za pisani odgovor u vezi s Jedinstvenim nadzornim mehanizmom i Jedinstvenim sanacijskim mehanizmom. Broj tih pitanja oduzima se od šest, što je najveći dopušteni broj pitanja kako je predviđeno u

²⁹ Vidi Prilog III.

GLAVA V. Članak 142.

članku 140. stavku 1.

2. Ako na pitanje za pisani odgovor nije odgovoreno u roku od pet tjedana, ono se na zahtjev podnositelja može uvrstiti na dnevni red sljedećeg sastanka nadležnog odbora i predsjednika odbora primatelja.

POGLAVLJE 4.

IZVJEŠĆA DRUGIH INSTITUCIJA I TIJELA

Članak 142.

Godišnja i ostala izvješća drugih institucija ili tijela

1. Godišnja i ostala izvješća drugih institucija ili tijela za koje je u Ugovorima predviđeno savjetovanje s Parlamentom ili za koje se u drugim pravnim odredbama traži mišljenje Parlamenta predmet su izvješća koja se podnosi na plenarnoj sjednici.

2. Godišnja i ostala izvješća drugih institucija ili tijela koja nisu obuhvaćena stavkom 1. upućuju se nadležnom odboru, koji ih preispituje i koji Parlamentu može podnijeti kratki prijedlog rezolucije ili predložiti sastavljanje izvješća u skladu s člankom 54. u slučaju da smatra da bi Parlament trebao zauzeti stajalište o važnom pitanju iz izvješća.

POGLAVLJE 5.

REZOLUCIJE I PREPORUKE

Članak 143.

Prijedlozi rezolucija

1. Svaki zastupnik može podnijeti prijedlog rezolucije o predmetu iz područja djelovanja Europske unije.

Prijedlog ne smije biti duži od 200 riječi.

2. Takav prijedlog ne smije:

- sadržavati odluke o predmetima za koje su u ovom Poslovniku, osobito u članku 47., utvrđeni posebni postupci i nadležnosti ili
- odnositi se na predmet kojim se Parlament trenutačno bavi.

3. Svaki zastupnik smije podnijeti najviše jedan takav prijedlog mjesečno.

4. Prijedlog rezolucije podnosi se predsjedniku koji provjerava ispunjava li on primjenjive kriterije. Ako predsjednik prijedlog proglasi dopuštenim, objavljuje ga na plenarnoj sjednici i upućuje ga nadležnom odboru.

5. Nadležni odbor odlučuje koji postupak će se primijeniti, uključujući spajanje prijedloga rezolucije s drugim prijedlozima rezolucija ili izvješćima, donošenje mišljenja, koje može biti u obliku pisma, ili sastavljanje izvješća u skladu s člankom 54. Nadležni odbor također može odlučiti ne postupati po prijedlogu rezolucije.

6. Autori prijedloga rezolucije obavještavaju se o odlukama predsjednika, odbora i

Konferencije predsjednika.

7. Izvješće iz stavka 5. sadržava tekst prijedloga rezolucije.

8. Predsjednik drugim institucijama Europske unije prosljeđuje mišljenja u obliku pisma iz stavka 5. koja su na njih naslovljena u obliku pisma.

9. Autor ili autori, ili prvi potpisnik mogu povući prijedlog rezolucije podnesen u skladu sa stavkom 1. prije nego što nadležni odbor odluči, u skladu sa stavkom 5., o njemu sastaviti izvješće.

Nakon što nadležni odbor na taj način preuzme prijedlog rezolucije, jedino je on ovlašten povući prijedlog početka konačnog glasovanja na plenarnoj sjednici. Nadležni odbor zadržava pravo povući prijedlog sve do početka konačnog glasovanja na plenarnoj sjednici.

Članak 144.

Rasprave o slučajevima kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava

1. Odbor, međuparlamentarno izaslanstvo, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu pisanim putem od Predsjednika tražiti održavanje rasprave o hitnom slučaju kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava.

2. Konferencija predsjednika na temelju zahtjeva iz stavka 1. i u skladu s odredbama Priloga III. sastavlja popis predmeta koji će se uvrstiti u konačni prijedlog dnevnog reda za sljedeću raspravu o slučajevima kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava. U dnevni red smiju se uvrstiti najviše tri predmeta, uključujući potpoglavlja.

U skladu s člankom 158. Parlament može odustati od teme o kojoj je trebalo raspravljati i zamijeniti je temom koja nije na dnevnom redu. Prijedloge rezolucija o odabranim predmetima može podnijeti odbor, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag najkasnije do večeri dana usvajanja dnevnog reda. Predsjednik određuje točan rok za podnošenje tih prijedloga rezolucija.

3. U okviru vremena za rasprave od najviše 60 minuta po sjednici ukupno vrijeme za izlaganje klubova zastupnika i nezavisnih zastupnika raspodjeljuje se u skladu s postupkom utvrđenim člankom 171. stavcima 4. i 5.

Vrijeme koje preostane nakon oduzimanja vremena potrebnog za predstavljanje prijedloga rezolucija i nakon mogućeg vremena za izlaganje dodijeljenog Komisiji i Vijeću raspodjeljuje se među klubovima zastupnika i nezavisnim zastupnicima.

4. Na kraju rasprave odmah se glasuje. Članak 194. u vezi s obrazloženjima glasovanja ne primjenjuje se.

Glasovanja u skladu s ovim člankom mogu se organizirati skupno u okviru nadležnosti predsjednika i Konferencije predsjednika.

5. Ako su za isti predmet podnesena dva ili više prijedloga rezolucija, primjenjuje se postupak iz članka 132. stavaka 4. i 5.

6. Predsjednik i predsjednici klubova zastupnika mogu odlučiti da se o prijedlogu rezolucije glasuje bez rasprave. Za tu odluku potreban je jednoglasni sporazum predsjednika svih klubova zastupnika.

Odredbe članaka 197. i 198. ne primjenjuju se na prijedloge rezolucija uvrštene u dnevni red za

GLAVA V. Članak 145.

raspravu o slučajevima kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava.

Prijedlozi rezolucija podnose se za raspravu o slučajevima kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava tek nakon usvajanja popisa tema. Prijedlozi rezolucija koje nije moguće obraditi unutar vremena dodijeljenog za raspravu se ne razmatraju. Isto vrijedi za prijedloge rezolucija za koje je ustanovljeno, nakon zahtjeva u skladu s člankom 178. stavkom 3., da nema kvoruma. Podnositelji imaju pravo ponovno podnijeti te prijedloge bilo na razmatranje u odboru prema članku 143., bilo za raspravu o slučajevima kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava na sljedećoj sjednici.

Predmet nije moguće uvrstiti u dnevni red za raspravu o slučajevima kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava ako je već na dnevnom redu te sjednice.

U Poslovniku ne postoje odredbe kojima se dopušta zajednička rasprava o prijedlogu rezolucije podnesenom u skladu sa stavkom 2., drugim podstavkom, te o izvješću odbora o istoj temi.

Ako je u skladu s člankom 178. stavkom 3. podnesen zahtjev za utvrđivanje kvoruma, taj zahtjev vrijedi samo za prijedlog rezolucije koji se stavlja na glasovanje, a ne za one koji slijede.

POGLAVLJE 6.

SAVJETOVANJE S DRUGIM INSTITUCIJAMA I TIJELIMA

Članak 145.

Savjetovanje s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom

1. Ako se Ugovorom o funkcioniranju Europske unije predviđa savjetovanje s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom, predsjednik pokreće postupak savjetovanja i o tome obavještava Parlament.

2. Odbor može zahtijevati savjetovanje s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom o predmetima opće prirode ili o posebnim točkama.

Odbor u svojem zahtjevu navodi rok u kojem Europski gospodarski i socijalni odbor treba dostaviti svoje mišljenje.

Zahtjev za savjetovanje s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom Parlamentu objavljuje se na njegovoj sljedećoj sjednici i smatrat će se odobrenim, osim ako klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag u roku od 24 sata od objave zatraže glasovanje o tom zahtjevu.

3. Mišljenja koja pošalje Europski gospodarski i socijalni odbor upućuju se nadležnom odboru.

Članak 146.

Savjetovanje s Odborom regija

1. Ako se Ugovorom o funkcioniranju Europske unije predviđa savjetovanje s Odborom regija, predsjednik pokreće postupak savjetovanja i o tome obavještava Parlament.

2. Odbor može zahtijevati savjetovanje s Odborom regija o predmetima opće prirode ili o posebnim točkama.

Odbor u svojem zahtjevu navodi rok u kojem Odbor regija treba dostaviti svoje mišljenje.

Zahtjev za savjetovanje s Odborom regija Parlamentu se objavljuje na njegovoj sljedećoj sjednici i smatrat će se odobrenim, osim ako klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag u roku od 24 sata od objave zatraže glasovanje o tom zahtjevu.

3. Mišljenja koja pošalje Odbor regija upućuju se nadležnom odboru.

Članak 147.

Zahtjevi upućeni europskim agencijama

1. Ako Parlament ima pravo podnijeti zahtjev europskoj agenciji, svaki zastupnik može predsjedniku Parlamenta podnijeti takav zahtjev u pisanom obliku. Zahtjevi se moraju odnositi na predmete koji ulaze u područje djelovanja agencije i biti popraćeni informacijama koje objašnjavaju predmet i interes Unije.

2. Nakon savjetovanja s nadležnim odborom predsjednik prosljeđuje zahtjev agenciji ili poduzima druge odgovarajuće mjere. O tome se odmah obavještava zastupnik koji podnosi zahtjev. U svakom zahtjevu koji predsjednik pošalje agenciji navodi se rok za odgovor.

3. Ako agencija smatra da nije u mogućnosti odgovoriti na zahtjev u obliku u kojemu je podnesen ili traži njegovu promjenu, odmah obavještava predsjednika, koji poduzima odgovarajuće mjere, po potrebi nakon savjetovanja s nadležnim odborom.

POGLAVLJE 7.

MEĐUINSTITUCIJSKI SPORAZUMI

Članak 148.

Međuinstitucijski sporazumi

1. Parlament može sklapati sporazume s drugim institucijama u okviru primjene Ugovora ili radi poboljšanja ili pojašnjenja postupaka.

Ti sporazumi mogu imati oblik zajedničkih izjava, razmjena pisama, kodeksa ponašanja ili druge odgovarajuće oblike. Nakon što ih pregleda odbor nadležan za ustavna pitanja i odobri Parlament, potpisuje ih predsjednik.

2. Kad se takvim sporazumima podrazumijevaju promjene postojećih postupovnih prava ili obveza ili ustanovljuju nova postupovna prava ili obveze zastupnika ili tijela Parlamenta ili na drugi način podrazumijevaju izmjena ili tumačenje Poslovnika, prije potpisivanja sporazuma predmet se upućuje na razmatranje odboru nadležnomu za predmet u skladu s člankom 236. stavcima od 2. do 6.

POGLAVLJE 8.

UPUĆIVANJA NA SUD EUROPSKE UNIJE

Članak 149.

Postupak pred Sudom Europske unije

1. Parlament u roku određenom u Ugovorima i Statutu Suda Europske unije za tužbe

GLAVA V. Članak 149.

institucija Unije i fizičkih ili pravnih osoba pregledava zakonodavstvo Unije i njegovu provedbu kako bi utvrdio da su u potpunosti poštovani Ugovori, posebno kad se to odnosi na prava Parlamenta.

2. Ako sumnja u kršenje prava Unije, odbor nadležan za pravna pitanja izvještava Parlament, po potrebi usmeno. Odbor nadležan za pravna pitanja po potrebi može saslušati stajališta odbora nadležnog za dotični predmet.

3. Predsjednik podnosi tužbu u ime Parlamenta u skladu s preporukom odbora nadležnog za pravna pitanja.

Na početku sljedeće sjednice predsjednik može od Parlamenta tražiti donošenje odluke o ostajanju pri tužbi. Ako Parlament većinom danih glasova donese odluku protiv tužbe, predsjednik je povlači.

Ako predsjednik podnese tužbu protivno preporuci odbora nadležnog za pravna pitanja, na početku sljedeće sjednice od Parlamenta traži donošenje odluke o ostajanju pri tužbi.

4. Predsjednik nakon savjetovanja s odborom nadležnim za pravna pitanja podnosi primjedbe ili sudjeluje u sudskom postupku u ime Parlamenta.

Ako predsjednik ne namjerava djelovati u skladu s preporukom odbora nadležnog za pravna pitanja, o tome obavještava odbor i predmet upućuje Konferenciji predsjednika navodeći razloge.

Ako Konferencija predsjednika smatra da Parlament iznimno ne treba podnijeti primjedbe ili sudjelovati u postupku pred Sudom Europske unije u kojemu se dovodi u pitanje pravna valjanost akta Parlamenta, predmet se bez odgode upućuje Parlamentu.

Nijedna odredba Poslovnika ne sprečava odbor nadležan za pravna pitanja da odluči o odgovarajućim postupovnim mjerama radi pravovremenog prosljeđivanja svoje preporuke u hitnim slučajevima.

Ako se radi o donošenju odluke o korištenju prava Parlamenta pred Sudom Europske unije i ako dotični akt nije obuhvaćen člankom 149., postupak predviđen tim člankom primjenjuje se na odgovarajući način.

5. U hitnim slučajevima, po mogućnosti nakon savjetovanja s predsjednikom i izjaviteljem odbora nadležnog za pravna pitanja, predsjednik može poduzeti mjere predostrožnosti radi pridržavanja odgovarajućih rokova. U tim se slučajevima postupak predviđen stavcima 3. i 4., prema potrebi, provodi što je prije moguće.

6. Odbor nadležan za pravna pitanja utvrđuje načela koja će koristiti pri primjeni ovog članka.

GLAVA VI.

ODNOSI S NACIONALNIM PARLAMENTIMA

Članak 150.

Razmjena informacija, kontakti i uzajamno ustupanje prostora i opreme

1. Parlament redovito izvještava nacionalne parlamente država članica o svome radu.
2. Na temelju mandata koji daje Konferencija predsjednika nakon savjetovanja s Konferencijom predsjednika odbora pregovara se o organizaciji i promicanju učinkovite i redovite međuparlamentarne suradnje unutar Unije, u skladu s člankom 9. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji.

Parlament odobrava sve sporazume o tim predmetima u skladu s postupkom iz članka 148.

3. Odbor može započeti izravni dijalog s nacionalnim parlamentima na razini odbora unutar granica odobrenih proračunskih sredstava namijenjenih u tu svrhu. Dijalog može uključivati odgovarajuće oblike suradnje prije i poslije donošenja zakonodavnih akata.
4. Svi dokumenti koji se odnose na zakonodavni postupak na razini Unije i koje nacionalni parlament službeno pošalje Europskom parlamentu prosljeđuju se odboru nadležnom za predmet na koji se dokument odnosi.
5. Konferencija predsjednika može dati mandat predsjedniku Parlamenta da pregovara o ustupanju prostora i opreme nacionalnim parlamentima država članica na temelju uzajamnosti te da predloži druge mjere za olakšavanje kontakata s tim nacionalnim parlamentima.

Članak 151.

Konferencija parlamentarnih odbora za poslove Unije (COSAC)

1. Konferencija predsjednika na prijedlog predsjednika Parlamenta imenuje članove izaslanstva Parlamenta u COSAC-u i može mu dati mandat. Izaslanstvo predvodi potpredsjednik Europskog parlamenta nadležan za odnose s nacionalnim parlamentima i predsjednik odbora nadležnog za ustavna pitanja.
2. Drugi članovi izaslanstva biraju se u skladu s predmetima o kojima će se raspravljati na sastanku COSAC-a i uključuju, u što većoj mjeri, predstavnike odbora nadležnih za te predmete.
3. Pri izboru članova izaslanstva vodi se računa o općoj političkoj ravnoteži u Parlamentu.
4. Izaslanstvo nakon svake sjednice COSAC-a podnosi izvješće Konferenciji predsjednika.

Članak 152.

Konferencija parlamenata

Konferencija predsjednika imenuje članove izaslanstva Parlamenta na svakoj konferenciji ili u sličnom tijelu koje uključuje predstavnike parlamenata i tom izaslanstvu daje mandat u skladu s odgovarajućim rezolucijama Parlamenta. Izaslanstvo izabire svog predsjednika i po potrebi jednog ili više potpredsjednika.

GLAVA VII. Članak 153.

GLAVA VII.

ZASJEDANJA

POGLAVLJE 1.

ZASJEDANJA PARLAMENTA

Članak 153.

Parlamentarni saziv, zasjedanja, sjednice, dnevne sjednice

1. Parlamentarni saziv teče istodobno s trajanjem mandata zastupnika predviđenim Aktom od 20. rujna 1976.
2. Zasjedanje odgovara razdoblju od jedne godine propisanom Aktom i Ugovorima.
3. Sjednica odgovara sastanku Parlamenta koji se u pravilu održava svaki mjesec i dijeli na dnevne sjednice.

Dnevne sjednice Parlamenta održane isti dan smatraju se jedinstvenom dnevnom sjednicom.

Članak 154.

Sazivanje Parlamenta

1. U skladu s prvim stavkom članka 229. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Parlament se sastaje bez potrebe za sazivanjem drugog utorka u ožujku svake godine. Sam određuje trajanje prekida zasjedanja.
2. Parlament se također sastaje bez potrebe za sazivanjem prvog utorka nakon isteka razdoblja od mjesec dana po završetku razdoblja iz članka 10. stavka 1. Akta od 20. rujna 1976.
3. Konferencija predsjednika može, uz obrazloženje, promijeniti trajanje prekida o kojima je odlučeno u skladu sa stavkom 1. najmanje dva tjedna prije datuma nastavka zasjedanja koji je prethodno odredio Parlament. Nastavak zasjedanja, međutim, ne smije biti odgođen za dulje od dva tjedna.
4. Na zahtjev većine zastupnika ili na zahtjev Komisije ili Vijeća, nakon savjetovanja s Konferencijom predsjednika, predsjednik iznimno saziva Parlament.

Predsjednik iznimno, uz odobrenje Konferencije predsjednika, predsjednik može sazvati Parlament u hitnim slučajevima.

Članak 155.

Mjesto održavanja sjednica

1. Sjednice Parlamenta i parlamentarnih odbora održavaju se u skladu s odredbama Ugovora.

Za prihvatanje prijedloga za održavanje dodatnih sjednica Parlamenta u Bruxellesu i mogućih amandmana na njih potrebna je samo većina danih glasova.

2. Svaki odbor može zatražiti da se jedna ili više sjednica održe na drugom mjestu. Obrazloženi zahtjev upućuje se predsjedniku, koji ga podnosi Predsjedništvu.

Ako se radi o hitnom predmetu, predsjednik može sam donijeti odluku. Ako Predsjedništvo ili predsjednik odbiju zahtjev, moraju se navesti razlozi odbijanja.

Članak 156.

Nazočnost zastupnika na dnevnim sjednicama

1. Zastupnici se na svakoj dnevnoj sjednici potpisuju na popis nazočnih.
2. Imena zastupnika čija je nazočnost zabilježena u popisu nazočnih navode se u zapisniku sa svake sjednice s napomenom „nazočan/nazočna”. Imena zastupnika čiju je ispriku prihvatio Predsjednik navode se u zapisniku sa svake sjednice s napomenom „ispričan/ispričana”.

POGLAVLJE 2.

PLAN RADA PARLAMENTA

Članak 157.

Prijedlog dnevnog reda

1. Prije svake sjednice Konferencija predsjednika, na temelju preporuka Konferencije predsjednika odbora, sastavlja prijedlog dnevnog reda.

Komisija i Vijeće mogu na poziv predsjednika sudjelovati u raspravama Konferencije predsjednika o prijedlogu dnevnog reda.

2. U prijedlogu dnevnog reda mogu biti navedena vremena glasovanja o određenim točkama predviđenima za razmatranje.
3. Konačni prijedlog dnevnog reda stavlja se na raspolaganje zastupnicima najmanje tri sata prije početka sjednice.

Članak 158.

Usvajanje i izmjena dnevnog reda

1. Na početku svake sjednice Parlament usvaja dnevni red. Amandmane na konačni prijedlog dnevnog reda mogu predložiti odbor, klub zastupnika ili najmanje 40 zastupnika. Sve takve prijedloge predsjednik mora primiti najmanje sat vremena prije početka sjednice. Predsjednik može dati riječ podnositelju i jednom govorniku koji je protiv prihvatanja prijedloga, a vrijeme za izlaganje ne smije biti dulje od jedne minute.

2. Dnevni red se nakon usvajanja ne može izmijeniti osim u skladu s člankom 163., 197., 198., 199., 200. ili 201., ili na prijedlog predsjednika.

Ako je postupovni prijedlog izmjene dnevnog reda odbijen, više ne može biti podnesen tijekom iste sjednice.

Sastavljanje ili izmjena naslova rezolucije koja je podnesena radi zaključenja rasprave na temelju članaka 132., 136. ili 144., ne predstavlja izmjenu dnevnog reda, pod uvjetom da naslov ostane u okviru predmeta o kojem se raspravlja.

3. Prije završetka dnevne sjednice predsjednik objavljuje datum, vrijeme i dnevni red sljedeće dnevne sjednice.

Članak 159.

Postupak na plenarnoj sjednici bez amandmana i rasprave

1. Ako je izvješće usvojeno u odboru, a da je manje od jedne desetine članova odbora glasovalo protiv, izvješće se uvrštava u prijedlog dnevnog reda Parlamenta za glasovanje bez amandmana.

O točki se zatim glasuje jedinstvenim glasovanjem osim ako su prije sastavljanja konačnog prijedloga dnevnog reda zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem srednji prag pisanim putem zahtijevali da se dopuste amandmani na točku; u tom slučaju predsjednik određuje rok za podnošenje amandmana.

2. Točke uvrštene u konačni prijedlog dnevnog reda za glasovanje bez amandmana također se stavljaju na glasovanja bez rasprave osim ako Parlament prilikom usvajanja dnevnog reda na početku sjednice, na prijedlog Konferencije predsjednika ili na zahtjev kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag ne odluči drukčije.

3. Prilikom sastavljanja konačnog prijedloga dnevnog reda sjednice Konferencija predsjednika može predložiti da se druge točke stave na glasovanje bez amandmana ili bez rasprave. Prilikom usvajanja dnevnog reda Parlament ne smije prihvatiti takve prijedloge ako su se klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag pisanim putem izjasnili protiv toga najmanje sat vremena prije početka sjednice.

4. Kad se točka stavlja na glasovanje bez rasprave, izvjestitelj ili predsjednik nadležnog odbora mogu neposredno prije glasovanja dati izjavu u trajanju od najdulje dvije minute.

Članak 160.

Kratko predstavljanje

Na zahtjev izvjestitelja ili na prijedlog Konferencije predsjednika Parlament također može odlučiti da će se točka o kojoj nije potrebna cjelovita rasprava obraditi kratkim predstavljanjem izvjestitelja na plenarnoj sjednici. U tom slučaju Komisija ima priliku odgovoriti, nakon čega slijedi rasprava u trajanju od najdulje 10 minuta, tijekom koje predsjednik zastupnicima koje zamijeti da su se javili („catch the eye”) može dati riječ u trajanju od najdulje jedne minute po zastupniku.

Članak 161.

Izvanredna rasprava

1. Klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu zahtijevati da se u dnevni red Parlamenta uvrsti izvanredna rasprava o predmetu od velikog interesa za politiku Europske unije. U pravilu se na svakoj sjednici održava samo jedna izvanredna rasprava.

2. Zahtjev se predsjedniku podnosi pisanim putem najmanje tri sata prije početka sjednice na kojoj se treba održati izvanredna rasprava. O tom zahtjevu glasuje se na početku sjednice prilikom usvajanja dnevnog reda.

3. Kao odgovor na događaje koji uslijede nakon usvajanja dnevnog reda sjednice, predsjednik može predložiti izvanrednu raspravu nakon savjetovanja s predsjednicima klubova zastupnika. O svakom takvom prijedlogu glasuje se na početku dnevne sjednice ili u dogovoreno vrijeme glasovanja. Zastupnici se o takvom prijedlogu za izvanrednu raspravu obavještavaju.

4. Predsjednik određuje vrijeme održavanja takve rasprave. Ukupno trajanje rasprave ne smije biti dulje od 60 minuta. Vrijeme za izlaganje dodjeljuje se klubovima zastupnika i nezavisnim zastupnicima u skladu s člankom 171. stavcima 4. i 5.

5. Rasprava se zaključuje bez donošenja rezolucije.

Članak 162.

Tematska rasprava na zahtjev kluba zastupnika

1. Na svakoj sjednici u prijedlogu dnevnog reda predviđa se jedno ili dva razdoblja u trajanju od najmanje 60 minuta za rasprave o aktualnoj temi od velikog interesa za politiku Europske unije.

2. Svaki klub zastupnika ima pravo predložiti aktualnu temu po vlastitom izboru za najmanje jednu takvu raspravu godišnje. Konferencija predsjednika tijekom razdoblja od jedne godine osigurava pravednu raspodjelu korištenja tog prava među klubovima zastupnika.

3. Prije nego što Konferencija predsjednika sastavi konačan prijedlog dnevnog reda, klubovi zastupnika predsjedniku u pisanom obliku podnose aktualnu temu po vlastitom izboru. U potpunosti se poštuje članak 39. stavak 1. o pravima, slobodama i načelima iz članka 6. Ugovora o Europskoj uniji te vrijednosti ugrađene u njegov članak 2.

4. Konferencija predsjednika utvrđuje vrijeme održavanja takve rasprave. Može odlučiti, većinom koja predstavlja četiri petine zastupnika u Parlamentu, odbiti temu koju je klub predložio.

5. Raspravu započinje predstavnik kluba zastupnika koji je predložio aktualnu temu. Vrijeme za izlaganje nakon tog uvoda dodjeljuje se u skladu s člankom 171. stavcima 4. i 5.

6. Rasprava se zaključuje bez donošenja rezolucije.

Članak 163.

Hitni postupak

1. Predsjednik, odbor, klub zastupnika, zastupnici koji dosežu barem niski prag, Komisija ili Vijeće mogu zahtijevati da se rasprava o prijedlogu podnesenom Parlamentu u skladu s člankom 48. stavkom 1. provede po hitnom postupku. Zahtjev mora biti podnesen u pisanom obliku i biti obrazložen.

2. Čim predsjednik primi zahtjev za hitnu raspravu, o tome obavještava Parlament. O zahtjevu se glasuje na početku prve sljedeće dnevne sjednice nakon one na kojoj je zahtjev objavljen, pod uvjetom da je prijedlog na koji se zahtjev odnosi podijeljen zastupnicima na službenim jezicima. Kad postoji nekoliko zahtjeva za hitnu raspravu o istom predmetu, prihvatanje ili odbijanje zahtjeva za hitnu raspravu primjenjuje se na sve zahtjeve o istom predmetu.

3. Prije glasovanja riječ mogu imati samo podnositelj zahtjeva, jedan govornik koji je protiv usvajanja te predsjednik i/ili izvjestitelj nadležnog odbora. Nitko od njih ne može govoriti dulje od tri minute.

4. Pitanja koja se razmatraju po hitnom postupku imaju prednost pred drugim točkama dnevnog reda. Predsjednik određuje vrijeme rasprave i glasovanja.

5. Hitni postupak može se održati bez izvješća ili, iznimno, na temelju usmenog izvješća nadležnog odbora.

GLAVA VII. Članak 164.

Članci 70. i 71. ne primjenjuju se u slučaju primjene hitnog postupka i vođenja međuinstitucijskih pregovora. Članak 74. primjenjuje se *mutatis mutandis*.

Članak 164.

Zajednička rasprava

U bilo kojem trenutku može se donijeti odluka da se o sličnim ili činjenično srodnim točkama dnevnog reda provede zajednička rasprava.

Članak 165.

Rokovi

Osim u hitnim slučajevima na koje se odnose članci 144. i 163., rasprava i glasovanje o tekstu ne smiju započeti ako nije bio dostupan zastupnicima najmanje 24 sata ranije.

POGLAVLJE 3.

OPĆA PRAVILA O ODVIJANJU SJEDNICA

Članak 166.

Pristup vijećnici

1. Pristup vijećnici imaju samo zastupnici u Parlamentu, članovi Komisije ili Vijeća, glavni tajnik Parlamenta, članovi osoblja koji su po prirodi posla dužni biti nazočni te svaka osoba koju pozove predsjednik.
2. Jedino nositelji propusnice koju u tu svrhu propisno izdaju predsjednik ili glavni tajnik Parlamenta imaju pristup galerijama.
3. Posjetitelji kojima je dopušten pristup galerijama moraju sjediti u tišini. Parlamentarni podvornici odmah udaljavaju osobe koje izražavaju odobravanje ili negodovanje.

Članak 167.

Jezici

1. Svi dokumenti Parlamenta sastavljaju se na službenim jezicima.
2. Svi zastupnici imaju pravo u Parlamentu govoriti na službenom jeziku koji izaberu. Govori održani na jednom od službenih jezika simultano se prevode na druge službene jezike i na svaki drugi jezik za koji Predsjedništvo smatra da je to potrebno.
3. Na sjednicama odbora i izaslanstava osigurava se usmeno prevođenje sa službenih jezika i na službene jezike koje članovi i zamjenici članova dotičnog odbora ili izaslanstva upotrebljavaju i traže.
4. Na sjednicama odbora i izaslanstava koje se održavaju izvan uobičajenih mjesta rada osigurava se usmeno prevođenje sa jezika i na jezike članova koji su potvrdili svoju nazočnost na sjednici. U iznimnim slučajevima ovo se pravilo ne mora strogo poštovati. Predsjedništvo donosi potrebne odredbe.
5. Nakon objave rezultata glasovanja, predsjednik odlučuje o zahtjevima koji se odnose na

navodne nepodudarnosti između različitih jezičnih verzija.

Članak 168.

Prijelazna odredba

1. Tijekom prijelaznog razdoblja koje traje do završetka devetog parlamentarnog saziva³⁰, dopustiva su odstupanja od članka 167. ako, unatoč poduzimanju odgovarajućih mjera, nije dostupan dovoljan broj usmenih ili pismenih prevoditelja za jedan od službenih jezika.
2. Predsjedništvo na prijedlog glavnog tajnika i uzimajući u obzir odredbe iz stavka 3. utvrđuje za svaki od dotičnih službenih jezika jesu li ispunjeni uvjeti navedeni u stavku 1. Predsjedništvo ponovno razmatra svoju odluku o odstupaju svakih šest mjeseci na temelju izvješća glavnog tajnika o napretku. Predsjedništvo donosi potrebne provedbene mjere.
3. Primjenjuju se posebne privremene odredbe koje je u vezi sa sastavljanjem pravnih akata donijelo Vijeće na temelju Ugovora.
4. Na temelju obrazložene preporuke Predsjedništva Parlament može u svakom trenutku odlučiti ukinuti ovaj članak ili, na kraju razdoblja navedenog u stavku 1., produljiti vrijeme njegove primjene.

Članak 169.

Distribucija dokumenata

Dokumenti koji čine podlogu parlamentarnih rasprava i odluka stavljaju se na raspolaganje zastupnicima.

Ne dovodeći u pitanje prvi stavak, zastupnici i klubovi zastupnika imaju izravan pristup unutaršnjem računalnom sustavu Europskog parlamenta za uvid u sve pripremne dokumente koji nisu povjerljive naravi (nacrt izvješća, nacrt preporuke, nacrt mišljenja, radni dokument, amandmani podneseni u odboru).

Članak 170.

Elektroničko postupanje s dokumentima

Dokumenti Parlamenta mogu se pripremati, potpisivati i dostavljati u elektroničkom obliku. Predsjedništvo je dužno odlučiti o tehničkim značajkama i izgledu elektroničkog oblika.

Članak 171.

Raspodjela vremena za izlaganje i popis govornika³¹

1. Konferencija predsjednika može predložiti Parlamentu da se za određenu raspravu raspodijeli vrijeme za izlaganje. Parlament o tom prijedlogu odlučuje bez rasprave.
2. Zastupnici ne smiju govoriti ako im predsjednik ne da riječ. Zastupnici govore sa svojih mjesta i obraćaju se predsjedniku. Ako se govornici udalje od teme rasprave, predsjednik ih opominje.

³⁰ Produljeno odlukom Parlamenta od 12. ožujka 2019.

³¹ Članak 171. stavak 2. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 216. stavak 4.).

GLAVA VII. Članak 171.

3. Predsjednik može za prvi dio određene rasprave sastaviti popis govornika koji uključuje jedan ili više krugova govornika iz svakog kluba zastupnika koji želi uzeti riječ, prema redoslijedu ovisnom o veličini kluba.
4. Vrijeme za izlaganje za ovaj dio rasprave raspodjeljuje se u skladu sa sljedećim kriterijima:
 - (a) prvi dio vremena za izlaganje ravnomjerno se dijeli među svim klubovima zastupnika;
 - (b) drugi dio dijeli se među klubovima zastupnika ovisno o ukupnom broju njihovih članova;
 - (c) nezavisnim zastupnicima ukupno vrijeme za izlaganje dodjeljuje se ovisno o dijelovima dodijeljenima svakom klubu zastupnika u skladu s točkama (a) i (b);
 - (d) raspodjela vremena za izlaganje uzima u obzir činjenicu da će zastupniku s invaliditetom možda trebati više vremena.
5. Kad je ukupno vrijeme za izlaganje dodijeljeno za više točaka dnevnog reda, klubovi zastupnika obavještavaju predsjednika koliki će dio svog vremena za izlaganje posvetiti svakoj pojedinoj točki. Predsjednik osigurava da se ta vremena za izlaganje poštuju.
6. Preostali dio vremena za raspravu ne raspodjeljuje se posebno unaprijed. Umjesto toga predsjednik može pozvati zastupnike da uzmu riječ, u pravilu u trajanju od najdulje jedne minute. Predsjednik osigurava da, koliko god je to moguće, naizmjenično imaju riječ govornici s različitim političkim stajalištima i iz različitih država članica.
7. Predsjednik može na zahtjev dati prednost predsjedniku ili izvjestitelju nadležnog odbora i predsjednicima klubova zastupnika koji žele govoriti u njihovo ime, ili govornicima koji ih zamjenjuju.
8. Predsjednik može dati riječ zastupnicima koji podizanjem plave kartice pokažu da žele drugom zastupniku tijekom njegovog izlaganja postaviti pitanje u vezi s onim što je taj zastupnik rekao u trajanju od najdulje pola minute. Predsjednik to čini pod uvjetom da se govornik s tim slaže i da predsjednik smatra da to neće ni omesti tijek rasprave ni, dodatnim pitanjima podizanjem plavih kartica, stvoriti veću neravnotežu političke pripadnosti zastupnika koji sudjeluju u toj raspravi.
9. Vrijeme za izlaganje zastupnika ograničeno je na jednu minutu kad se radi o sljedećemu: zapisniku sa sjednice, postupovnim prijedlozima ili amandmanima na konačni prijedlog dnevnog reda ili na dnevni red.
10. U raspravi o izvješću Komisija i Vijeće u pravilu imaju riječ odmah nakon što izvjestitelj predstavi svoje izvješće. Komisija, Vijeće i izvjestitelj mogu ponovno dobiti riječ, posebno kako bi odgovorili na izjave zastupnika.
11. Zastupnici koji nisu govorili u raspravi mogu najviše jednom tijekom sjednice predati pisanu izjavu od najviše 200 riječi koja se prilaže doslovnom izvješću s rasprave.
12. Poštujući članak 230. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, predsjednik pokušava postići dogovor s Komisijom, Vijećem i predsjednikom Europskog vijeća o odgovarajućoj raspodjeli vremena za njihovo izlaganje.

Članak 172.**Jednominutni govori**

Na svakoj sjednici za vrijeme prve dnevne sjednice predsjednik tijekom razdoblja od najdulje 30 minuta daje riječ zastupnicima koji žele upozoriti Parlament na pitanje od političke važnosti. Vrijeme za izlaganje svakog zastupnika ograničeno je na jednu minutu. Predsjednik i kasnije tijekom iste sjednice može dopustiti takvo dodatno razdoblje.

Članak 173.**Osobne izjave**

1. Zastupnici koji zatraže riječ radi davanja osobne izjave govore na kraju rasprave o dotičnoj točki dnevnog reda ili prilikom usvajanja zapisnika s dnevne sjednice na koju se odnosi zahtjev za riječ.

Zastupnici ne smiju govoriti o suštinskim pitanjima, već svoje izjave ograničavaju na pobijanje mogućih primjedbi koje su tijekom rasprave izrečene o njima osobno ili mišljenja koja su im pripisana, ili na ispravljanje vlastitih izjava.

2. Osobna izjava smije trajati najdulje tri minute osim ako Parlament ne odluči drukčije.

Članak 174.**Sprečavanje ometanja³²**

Predsjednik ima ovlast prekinuti prekomjerno korištenje prijedloga poput pitanja kršenja Poslovnika, postupovnih zahtjeva, obrazloženja glasovanja te zahtjeva za odvojeno glasovanje, glasovanje po dijelovima ili poimenično glasovanje, ako je uvjeren da se navedenim zahtjevima očigledno namjerava prouzročiti dugotrajno i ozbiljno ometanje rada Parlamenta ili prava drugih zastupnika te ako je uvjeren da će ti zahtjevi dovesti do navedenih posljedica.

POGLAVLJE 4.**MJERE U SLUČAJU NEPRIDRŽAVANJA PRAVILA PONAŠANJA ZASTUPNIKA****Članak 175.****Trenutačne mjere**

1. Predsjednik opominje svakog zastupnika koji prekrši pravila ponašanja utvrđena u članku 10. stavcima 3. ili 4.

2. Ako se kršenje ponovi, predsjednik zastupnika opominje drugi put, što se unosi u zapisnik.

3. Ako se kršenje nastavi ili je počinjeno daljnje kršenje, predsjednik dotičnom zastupniku može oduzeti riječ i udaljiti ga iz vijećnice do kraja dnevne sjednice. Predsjednik mjeru udaljavanja s dnevne sjednice u slučajevima iznimno ozbiljnog narušavanja reda može izreći odmah i bez druge opomene. Glavni tajnik osigurava trenutačno provođenje ovih stegovnih mjera uz pomoć parlamentarnih podvornika i po potrebi Službe sigurnosti Parlamenta.

³² Članak 174. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

GLAVA VII. Članak 176.

4. Ako ometanje ugrozi rad Parlamenta, predsjednik zaključuje dnevnu sjednicu ili je odgađa na određeno vrijeme kako bi se ponovno uspostavio red. Ako se pozivi predsjednika ne mogu čuti, on napušta predsjedničko mjesto, čime se dnevna sjednica prekida. Dnevna sjednica se nastavlja na poziv predsjednika.

5. Predsjednik može odlučiti prekinuti emitiranje sjednice uživo u slučaju da zastupnik prekrši članak 10. stavke 3. ili 4.

6. Predsjednik može odlučiti da iz audiovizualne snimke rasprava izbriše one dijelove govora zastupnika kojima se krši članak 10. stavci 3. ili 4.

Ta odluka ima trenutačni učinak. Međutim, odluka podliježe potvrdi Predsjedništva najkasnije četiri tjedna od njezina donošenja ili, ako se Predsjedništvo ne sastane u tom roku, na njegovoj sljedećoj sjednici.

7. Ovlasti predviđene stavcima od 1. do 6. na odgovarajući se način dodjeljuju predsjedateljima tijela, odbora i izaslanstava, kako je predviđeno Poslovníkom.

8. Po potrebi i s obzirom na ozbiljnost kršenja pravila ponašanja zastupnika, predsjedatelj sjednice, odbora ili izaslanstva može od predsjednika tražiti da se primijeni članak 176. najkasnije prije sljedeće plenarne sjednice ili sljedeće sjednice dotičnog tijela, odbora ili izaslanstva.

Članak 176.

Sankcije

1. U ozbiljnim slučajevima kršenja članka 10. stavaka od 2. do 9., predsjednik donosi obrazloženu odluku o odgovarajućoj sankciji u skladu s ovim člankom.

Kad je riječ o članku 10. stavcima 3. ili 4., predsjednik može donijeti obrazloženu odluku na temelju tog članka bez obzira na to jesu li dotičnom zastupniku prethodno određene trenutačne mjere u skladu s člankom 175.

Kad je riječ o članku 10. stavku 6., predsjednik može donijeti obrazloženu odluku na temelju ovog članka isključivo nakon utvrđivanja slučaja uznemiravanja u skladu s mjerodavnim internim administrativnim postupkom o uznemiravanju i njegovoj prevenciji.

Predsjednik može zastupniku izreći sankciju u slučajevima koji su predviđeni ovim Poslovníkom ili odlukom koju je u skladu s člankom 25. Predsjedništvo donijelo za primjenu ovog članka.

2. Predsjednik poziva dotičnog zastupnika da prije donošenja odluke podnese pisane primjedbe. Predsjednik umjesto toga može odlučiti sazvati saslušanje kad god je to primjereno.

Odluka o izricanju sankcije dotičnom se zastupniku dostavlja preporučenim pismom ili mu je, u hitnim slučajevima, dostavljaju podvornici.

Nakon dostave odluke dotičnom zastupniku, predsjednik u Parlamentu priopćava svaku sankciju izrečenu zastupniku. O njoj obavještava predsjedatelje tijela, odbora i izaslanstava čiji je zastupnik član.

Nakon što sankcija postane konačna, do kraja se saziva objavljuje na vidljivom mjestu na internetskoj stranici Parlamenta i tamo ostaje do kraja parlamentarnog saziva.

3. Kod procjene opaženog ponašanja u obzir se uzima njegova iznimnost, učestalost ili ustrajnost te stupanj njegove ozbiljnosti. Po potrebi se u obzir uzima i moguća šteta koja se nanosi

dostojanstvu i ugledu Parlamenta.

4. Sankcija se može sastojati od jedne ili više sljedećih mjera:

- (a) ukor;
- (b) gubitak prava na dnevnicu za razdoblje od dva do trideset dana;
- (c) privremeno oduzimanje prava sudjelovanja u svim ili nekim aktivnostima Parlamenta za razdoblje od dva do trideset dana tijekom kojih se sastaje Parlament ili bilo koje njegovo tijelo, odbor ili izaslanstvo, ne dovodeći u pitanje pravo glasa na plenarnoj sjednici i uvjetovano, u ovom slučaju, strogim pridržavanjem pravila ponašanja zastupnika;
- (d) zabrana da zastupnik predstavlja Parlament u okviru međuparlamentarnog izaslanstva, međuparlamentarne konferencije ili bilo kojeg međuparlamentarnog foruma, u trajanju do jedne godine;
- (e) u slučaju povrede povjerljivosti, ograničenje prava na pristup povjerljivim ili tajnim informacijama u trajanju do jedne godine.

5. Mjere utvrđene u stavku 4. točkama od (b) do (e) mogu se udvostručiti u slučaju ponovljenih kršenja ili ako zastupnik odbije poštovati mjeru donesenu u skladu s člankom 175. stavkom 3.

6. Osim toga, predsjednik može Konferenciji predsjednika dodatno podnijeti prijedlog da se zastupnika u Parlamentu privremeno ili trajno razriješi jedne ili više dužnosti koje obnaša u skladu s postupkom utvrđenim u članku 21.

Članak 177.

Unutarnji žalbeni postupak

Zastupnik može Predsjedništvu podnijeti unutarnju žalbu u roku od dva tjedna od obavijesti o sankciji koju je izrekao predsjednik na temelju članka 176. stavaka od 1. do 5. Žalba ima za posljedicu prekid primjene sankcije. Predsjedništvo može najkasnije četiri tjedna od podnošenja žalbe ili, ako se ne sastane u tom roku, na svojoj sljedećoj sjednici, poništiti, potvrditi ili izmijeniti izrečenu sankciju, ne dovodeći u pitanje mogućnost žalbe izvan Parlamenta koju ima dotični zastupnik. Ako Predsjedništvo ne donese odluku u tom roku, sankcija se smatra poništenom.

POGLAVLJE 5.

KVORUM I GLASOVANJE

Članak 178.

Kvorum

1. Parlament može raspravljati, utvrditi dnevni red i usvojiti zapisnik bez obzira na broj nazočnih zastupnika.

2. Kvorum je postignut ako je u vijećnici nazočna jedna trećina zastupnika u Parlamentu.

3. Glasovanje je valjano bez obzira na broj zastupnika koji glasuju osim ako predsjednik, na zahtjev koji prije početka glasovanja podnese najmanje 40 zastupnika, ustanovi da nema kvoruma.

GLAVA VII. Članak 179.

Ako je broj nazočnih zastupnika nedovoljan za kvorum, predsjednik objavljuje da nema kvoruma i točka o kojoj se glasovalo uvrštava se u dnevni red sljedeće sjednice.

Elektronički sustav glasovanja može se upotrijebiti u svrhu provjere praga od 40 zastupnika, ali ga se ne može upotrijebiti za provjeru kvoruma. Vrata vijećnice ne smiju se zatvarati.

4. Zastupnici koji traže utvrđivanje kvoruma moraju biti nazočni u vijećnici prilikom podnošenja zahtjeva te se računaju kao nazočni u smislu stavaka 2. i 3., čak i ako potom napuste vijećnicu.

5. Ako je nazočno manje od 40 zastupnika, predsjednik može utvrditi da nema kvoruma.

Članak 179.

Pragovi³³

1. Za potrebe ovog Poslovnika, osim ako nije drukčije odlučeno, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „niski prag” znači jedna dvadesetina zastupnika ili jedan klub zastupnika u Parlamentu;
- (b) „srednji prag” znači jedna desetina zastupnika u Parlamentu, koju čine jedan ili više klubova zastupnika ili pojedinačnih zastupnika ili kombinacija toga dvoga;
- (c) „visoki prag” znači jedna petina zastupnika u Parlamentu, koju čine jedan ili više klubova zastupnika ili pojedinačnih zastupnika ili kombinacija toga dvoga.

2. Ako je potreban potpis zastupnika kako bi se utvrdilo je li dosegnut primjenjivi prag, zastupnik svoj potpis može dati vlastoručno ili u elektroničkom obliku preko sustava elektroničkog potpisa Parlamenta. Zastupnik u odgovarajućem roku može povući svoj potpis, ali ga poslije toga ne može ponovno dati.

3. Ako je za postizanje praga potrebna potpora kluba zastupnika, njega predstavlja predsjednik kluba zastupnika ili osoba koju je imenovao u tu svrhu.

4. Za primjenu srednjeg i visokog praga potpora kluba zastupnika računa se na sljedeći način:

- u slučaju pozivanja na članak kojim je utvrđen prag tijekom sjednice: svi fizički prisutni zastupnici koji pripadaju klubu zastupnika koji pruža potporu;
- u ostalim slučajevima: svi zastupnici koji pripadaju klubu zastupnika koji pruža potporu.

Članak 180.

Podnošenje i obrazlaganje amandmana³⁴

1. Nadležni odbor, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu podnijeti amandmane na razmatranje u Parlamentu. Objavljuju se imena svih supotpisnika.

Amandmani se podnose u pisanom obliku i uz potpise podnositelja.

³³ Članak 179. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

³⁴ Članak 180. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

Amandmani na prijedloge pravno obvezujućih akata mogu biti popraćeni kratkim obrazloženjem. Za ta obrazloženja odgovoran je podnositelj i o njima se ne glasuje.

2. Podložno ograničenjima utvrđenima člankom 181. amandmanom se može tražiti izmjena bilo kojeg dijela teksta. Može se odnositi na brisanje, dodavanje ili zamjenjivanje riječi ili brojki.

U ovom članku i članku 181. riječ „tekst” odnosi se na cijeli prijedlog rezolucije/nacrta zakonodavne rezolucije, prijedlog odluke ili prijedlog pravno obvezujućeg akta.

3. Predsjednik određuje rok za podnošenje amandmana.

4. Tijekom rasprave amandman može obrazložiti njegov podnositelj ili bilo koji drugi zastupnik kojeg podnositelj imenuje za svojeg zamjenika.

5. Amandman se ne razmatra ako ga podnositelj povuče osim ako ga odmah ne preuzme drugi zastupnik.

6. O amandmanima se glasuje tek nakon što ih se stavi na raspolaganje na svim službenim jezicima osim ako Parlament ne odluči drukčije. Parlament ne može odlučiti drukčije ako se najmanje 40 zastupnika tome protivi. Parlament izbjegava donositi odluke kojima se u neprihvatljivoj mjeri zastupnici koji govore određeni jezik stavljaju u nepovoljan položaj..

Kad je nazočno manje od 100 zastupnika, Parlament ne može odlučiti drukčije ako najmanje jedna desetina nazočnih zastupnika uloži prigovor.

Na prijedlog predsjednika, s usmenim amandmanom ili bilo kojom drugom usmenom izmjenom postupka se kao s amandmanom koji nije dostupan na svim službenim jezicima. Ako predsjednik na temelju članka 181. stavka 2. smatra da je dopušten, te ako prigovor ne bude uložen u skladu s člankom 180. stavkom 6., stavlja se na glasovanje u skladu s utvrđenim redoslijedom glasovanja.

Broj glasova potrebnih da se u odboru uloži prigovor na glasovanje o takvom amandmanu ili takvoj izmjeni utvrđuje se na temelju članka 219., razmjerno broju glasova potrebnih na plenarnoj sjednici koji se, prema potrebi, zaokružuje na sljedeći puni broj.

Članak 181.

Dopuštenost amandmana³⁵

1. Ne dovodeći u pitanje dodatne uvjete utvrđene u članku 54. stavku 4. u vezi s izvješćima o vlastitoj inicijativi i članku 68. stavku 2. u vezi s amandmanima na stajalište Vijeća, amandman nije dopušten ako se:

- (a) ne odnosi izravno na tekst čiju izmjenu traži;
- (b) njime traži brisanje ili zamjena teksta u cijelosti;
- (c) njime traži izmjena više od jednog pojedinačnog članka ili stavka teksta na koji se odnosi, uz iznimku kompromisnih amandmana i amandmana kojima se traže identične promjene određenog oblika riječi u cijelom tekstu;
- (d) njime traži izmjena prijedloga kodifikacije zakonodavstva Unije; međutim, članak 109. stavak 3. drugi podstavak primjenjuje se *mutatis mutandis*;

³⁵ Članak 181. primjenjuje se *mutatis mutandis* na odbore (vidi članak 219.).

GLAVA VII. Članak 182.

- (e) njime traži izmjena onih dijelova prijedloga preinake zakonodavstva Unije koji u tom prijedlogu ostaju neizmijenjeni; međutim, članak 110., stavak 2., drugi podstavak i članak 110., stavak 3., treći podstavak, primjenjuju se *mutatis mutandis*.
- (f) njime samo želi osigurati jezična točnost ili urediti terminološka dosljednost teksta na jeziku na kojem je amandman podnesen; u tom slučaju predsjednik zajedno s uključenim stranama traži odgovarajuće jezično rješenje.

2. O dopuštenosti amandmana odlučuje predsjednik.

Predsjednikova odluka iz stavka 2., koja se odnosi na dopuštenost amandmana, ne temelji se isključivo na odredbama stavka 1. ovog članka, već na odredbama Poslovnika općenito.

3. Klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu podnijeti alternativni prijedlog rezolucije kojim traže zamjenu prijedloga za nezakonodavnu rezoluciju sadržanog u izvješću odbora.

U tom slučaju taj klub ili zastupnici ne mogu podnositi amandmane na prijedlog rezolucije nadležnog odbora. Alternativni prijedlog rezolucije ne smije biti duži od prijedloga rezolucije odbora. O njemu se u Parlamentu glasuje jedinstvenim glasovanjem bez amandmana.

Članak 132. stavak 4. i stavak 5. u vezi sa zajedničkim prijedlozima rezolucija primjenjuju se na odgovarajući način.

4. Uz suglasnost predsjednika, amandmani se iznimno mogu podnositi nakon isteka roka za njihovo podnošenje ako je riječ o kompromisnim amandmanima ili u slučaju tehničkih problema. Predsjednik odlučuje o dopuštenosti takvih amandmana. Za glasovanje o tim amandmanima predsjednik mora dobiti suglasnost Parlamenta.

Mogu se primijeniti sljedeći opći kriteriji dopuštenosti kompromisnih amandmana:

- kompromisni amandmani u pravilu se odnose na dijelove teksta koji su bili predmet amandmana prije roka za podnošenje amandmana;
- kompromisne amandmane u pravilu podnose klubovi zastupnika koji predstavljaju većinu u Parlamentu, predsjednici ili izvjestitelji dotičnih odbora ili podnositelji drugih amandmana;
- kompromisni amandmani u pravilu imaju za posljedicu povlačenje drugih amandmana na isti dio teksta.

Jedino predsjednik može predložiti razmatranje kompromisnog amandmana. Da bi se glasovalo o kompromisnom amandmanu, predsjednik mora dobiti suglasnost Parlamenta, provjeravajući ima li prigovora na održavanje tog glasovanja. U slučaju prigovora, Parlament o predmetu odlučuje većinom danih glasova.

Članak 182.

Postupak glasovanja³⁶

1. Osim ako ovim Poslovníkom nije predviđeno drukčije, na glasovanja o tekstovima podnesenim Parlamentu primjenjuje se sljedeći postupak:

³⁶ Članak 182. primjenjuje se *mutatis mutandis* na odbore (vidi članak 219.).

- (a) najprije se, prema potrebi, glasuje o svim amandmanima na prijedlog pravno obvezujućeg akta,
- (b) potom se, prema potrebi, glasuje o tom prijedlogu u cijelosti, bilo da je izmijenjen ili ne,

Ako prijedlog pravno obvezujućeg akta, s izmjenama ili bez njih, u odboru ne dobije većinu glasova, odbor će Parlamentu predložiti odbijanje prijedloga.

- (c) potom se glasuje o svim amandmanima na prijedlog rezolucije ili na nacrt zakonodavne rezolucije,
- (d) na kraju se glasuje o prijedlogu rezolucije u cijelosti (konačno glasovanje).

Parlament ne glasuje ni o jednom obrazloženju sadržanom u izvješću.

2. Prilikom glasovanja o prijedlozima pravno obvezujućih akata i o prijedlozima za nezakonodavne rezolucije najprije se glasuje o suštinskim dijelovima, a potom o citatima i uvodnim izjavama.

3. Amandman se ne razmatra ako nije u skladu s odlukama koje su o tekstu prethodno donesene tijekom istog glasovanja.

4. Za vrijeme glasovanja smije govoriti samo izvjestitelj, ili umjesto njega, predsjednik odbora. Ima priliku ukratko iznijeti stajališta nadležnog odbora o amandmanima o kojima se glasuje.

Članak 183.

Redoslijed glasovanja o amandmanima³⁷

1. Amandmani imaju prednost pred tekstom na koji se odnose i o njima se glasuje prije glasovanja o tekstu.

2. Ako su na isti dio teksta podnesena dva ili više amandmana koji se međusobno isključuju, prednost ima onaj amandman koji se najviše razlikuje od izvornog teksta i o njemu se najprije glasuje. Ako ga se usvoji, ostali amandmani smatraju se odbijenima; a ako ga se odbije, glasuje se o amandmanu koji je sljedeći prema redu prvenstva i postupak se ponavlja za svaki od preostalih amandmana. Ako postoji dvojba o redu prvenstva, odluku donosi predsjednik. Ako su odbijeni svi amandmani, izvorni tekst smatra se usvojenim, osim ako u predviđenom roku nije zatraženo odvojeno glasovanje.

3. Međutim, ako smatra da će to olakšati glasovanje, predsjednik može staviti na glasovanje najprije izvorni tekst ili staviti na glasovanje amandman koji je bliži izvornom tekstu prije amandmana koji se najviše razlikuje od izvornog teksta.

Ako bilo koji od njih dobije većinu glasova, ostali amandmani podneseni na isti dio teksta se ne razmatraju.

4. Ako se glasuje o kompromisnim amandmanima, oni imaju prednost prilikom glasovanja.

5. U slučaju glasovanja o kompromisnom amandmanu ne dopušta se glasovanje po dijelovima.

³⁷ Članak 183. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

GLAVA VII. Članak 184.

6. Ako je nadležni odbor podnio skup amandmana na tekst na koji se odnosi izvješće, predsjednik ih stavlja na glasovanje skupno, osim ako klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag ne zahtijevaju odvojena glasovanja ili glasovanja po dijelovima o posebnim točkama ili ako su podneseni drugi konkurentni amandmani.

7. Predsjednik može staviti druge amandmane na skupno glasovanje ako se međusobno nadopunjavaju, osim ako klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag ne zahtijevaju odvojena glasovanja ili glasovanja po dijelovima. Podnositelji amandmana mogu predložiti i skupna glasovanja za svoje amandmane.

8. Predsjednik može odlučiti, ovisno o usvajanju ili odbijanju određenog amandmana, da se o nekoliko drugih amandmana sličnog sadržaja ili sa sličnim ciljevima glasuje skupno. Prije te odluke predsjednik može tražiti suglasnost Parlamenta.

Takav skup amandmana može se odnositi na različite dijelove izvornog teksta.

9. Ako različiti autori podnesu dva ili više amandmana identičnog sadržaja, o njima se glasuje kao o jednom amandmanu.

10. U slučaju amandmana za koje se zahtijeva poimenično glasovanje glasuje se odvojeno od drugih amandmana.

Članak 184.

Odabir u odboru amandmana za plenarnu sjednicu

Ako je više od 50 amandmana ili zahtjeva za glasovanje po dijelovima ili odvojeno glasovanje podneseno u vezi s tekstom koji je odbor podnio na razmatranje u Parlamentu, predsjednik može, nakon savjetovanja s predsjednikom nadležnog odbora, tražiti da se taj odbor sastane radi glasovanja o svakom od tih amandmana ili zahtjeva. Na plenarnoj sjednici glasuje se o amandmanu ili zahtjevu za glasovanje po dijelovima ili odvojeno glasovanje za koje je u ovoj fazi glasovala najmanje jedna trećina članova odbora.

Članak 185.

Glasovanje po dijelovima³⁸

1. Ako tekst o kojem će se glasovati sadrži dvije ili više odredbi, upućuje na dvije ili više točaka ili ga se može podijeliti na dva ili više dijelova s različitim značenjem i/ili normativnom vrijednošću, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu zahtijevati glasovanje po dijelovima.

2. Zahtjev se podnosi najkasnije večer uoči glasovanja osim ako predsjednik ne odredi drukčiji rok. Predsjednik odlučuje o zahtjevu.

Članak 186.

Pravo glasa³⁹

Pravo glasa je osobno pravo.

Zastupnici glasuju pojedinačno i osobno.

³⁸ Članak 185. stavak 1. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

³⁹ Članak 186. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

Svaka povreda ovog članka smatra se ozbiljnim slučajem kršenja članka 10. stavka 3.

Članak 187.

Glasovanje⁴⁰

1. U Parlamentu se u pravilu glasuje dizanjem ruke.

Međutim, predsjednik u bilo kojem trenutku može odlučiti da će se glasovanja provesti uz pomoć elektroničkog sustava glasovanja.

2. Predsjednik proglašava početak i završetak glasovanja.

Nakon što predsjednik proglasi početak glasovanja, nitko osim njega ne smije govoriti do proglašenja završetka glasovanja.

3. Pri izračunu broja glasova za usvajanje ili odbijanje teksta u obzir se uzimaju samo glasovi za i protiv, osim ako je posebna većina utvrđena Ugovorima.

4. Ako predsjednik odluči da je rezultat glasovanja provedenog dizanjem ruke dvojben, ponovno se glasuje uz pomoć elektroničkog sustava glasovanja, a u slučaju da on ne radi, sjedenjem i ustajanjem.

5. Predsjednik utvrđuje rezultat glasovanja i objavljuje ga.

6. Rezultat glasovanja se bilježi.

Članak 188.

Konačno glasovanje

Prilikom odlučivanja na temelju izvješća Parlament glasuje poimenično jedinstvenim i/ili konačnim glasovanjem u skladu s člankom 190. stavkom 3.

Odredbe članka 188. o poimeničnom glasovanju se u slučaju postupka o imunitetu zastupnika ne odnose na izvješća predviđena člankom 8. stavkom 2., i člankom 9. stavcima 4., 7. i 9.

Članak 189.

Izjednačen broj glasova⁴¹

1. U slučaju izjednačenog broja glasova prema članku 182. stavku 1. točki (b) ili (d), tekst se u cijelosti vraća odboru. To se također primjenjuje na glasovanje prema člancima 3. i 9.

2. U slučaju izjednačenog broja glasova o tekstu o kojem se u skladu s člankom 185. glasuje po dijelovima, tekst se smatra usvojenim.

3. U svim drugim slučajevima izjednačenog broja glasova tekst ili prijedlog smatraju se odbijenima, ne dovodeći u pitanje članke kojima je propisana kvalificirana većina.

Članak 189. stavak 3. tumači se tako da u slučaju izjednačenog broja glasova o nacrtu preporuke u skladu s člankom 149. stavkom 4. o neintervenciji u postupku pred Sudom Europske unije, takav izjednačen broj glasova ne znači donošenje preporuke za intervenciju Parlamenta u spomenutom

⁴⁰ Članak 187. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

⁴¹ Članak 189. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

GLAVA VII. Članak 190.

postupku. U takvom se slučaju smatra da nadležni odbor nije dao nikakvu preporuku.

Predsjednik može glasovati, ali njegov glas nije odlučujući.

Članak 190.

Poimenično glasovanje⁴²

1. Uz slučajeve predviđene tim člancima, poimenično se glasuje ako to pisanim putem zahtijeva klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag najkasnije večer uoči glasovanja, osim ako predsjednik ne odredi drukčiji rok.

Odredbe članka 190. o poimeničnom glasovanju se u slučaju postupka o imunitetu zastupnika ne odnose na izvješća predviđena člankom 8. stavkom 2., i člankom 9. stavcima 4., 7. i 9.

2. Svaki klub zastupnika može podnijeti najviše stotinu zahtjeva za poimenično glasovanje po sjednici.

3. Poimenično glasovanje provodi se uz pomoć elektroničkog sustava glasovanja.

Ako upotreba tog sustava nije moguća iz tehničkih razloga, poimenično glasovanje može se provesti abecednim redom, počevši s imenom zastupnika koje odredi ždrijeb. Predsjednik glasuje posljednji. Glasovanje se provodi usmeno izgovaranjem riječi „da”, „ne” ili „uzdržan”.

4. Glasovanja se bilježe u zapisnik sa sjednice, pri čemu se imena zastupnika upisuju abecednim redom po klubu zastupnika zajedno s naznakom o tome kako su glasovali.

Članak 191.

Tajno glasovanje⁴³

1. O imenovanjima se glasuje tajno, ne dovodeći u pitanje članak 15. stavak 1. i članak 213. stavak 2. prvi podstavak.

Prilikom izračuna broja glasova u obzir se uzimaju samo glasački listići s imenima kandidata.

2. Glasovanje se također provodi tajno ako to zahtijevaju zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem visoki prag. Ti zahtjevi moraju biti podneseni prije početka glasovanja.

3. Zahtjev za tajno glasovanje ima prednost pred zahtjevom za poimenično glasovanje.

4. Glasove nakon tajnog glasovanja prebrojavaju između dva i osam zastupnika odabranih ždrijebom, osim u slučaju elektroničkog glasovanja.

U slučaju glasovanja iz stavka 1. kandidati ne smiju prebrojavati glasove.

Imena zastupnika koji su sudjelovali u tajnom glasovanju bilježe se u zapisnik s dnevne sjednice na kojoj je provedeno glasovanje.

⁴² Članak 190. stavci 3. i 4. primjenjuju se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

⁴³ Članak 191. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

Članak 192.

Upotreba sustava elektroničkog glasovanja⁴⁴

1. Tehničke detalje upotrebe elektroničkog sustava glasovanja utvrđuje Predsjedništvo.
2. Prilikom elektroničkog glasovanja, osim ako se odnosi na poimenično glasovanje, bilježi se samo brožčani rezultat glasovanja.
3. Predsjednik u bilo kojem trenutku može odlučiti upotrijebiti sustav elektroničkog glasovanja u svrhu provjere praga.

Članak 193.

Sporovi oko glasovanja⁴⁵

1. Pitanja o pridržavanju Poslovnika koja se odnose na valjanost glasovanja mogu se postaviti nakon što predsjednik proglasi glasovanje završenim.
2. Nakon objave rezultata glasovanja provedenog dizanjem ruke, svaki zastupnik može tražiti da se taj rezultat provjeri uz pomoć elektroničkog sustava glasovanja.
3. Predsjednik odlučuje je li objavljeni rezultat valjan. Njegova je odluka konačna.

Članak 194.

Obrazloženja glasovanja

1. Nakon zaključenja glasovanja svaki zastupnik može dati usmeno obrazloženje jedinstvenog i/ili konačnog glasovanja o točki koja je podnesena Parlamentu u trajanju od najdulje jedne minute. Svaki zastupnik može dati najviše tri usmena obrazloženja po sjednici.

Pri takvom glasovanju svaki zastupnik može dati pisano obrazloženje glasovanja od najviše 200 riječi, koje se uključuje na stranicu zastupnika na internetskoj stranici Parlamenta.

Svaki klub zastupnika može dati obrazloženje glasovanja u trajanju od najdulje dvije minute.

Nakon što je započelo prvo obrazloženje glasovanja o prvoj točki, daljnji zahtjevi za davanje obrazloženja glasovanja se ne prihvataju.

Obrazloženja glasovanja dopuštaju se za jedinstveno i/ili konačno glasovanje o bilo kojoj točki koja je podnesena Parlamentu. U svrhu ovog članka pojam „konačno glasovanje” ne odnosi se na vrstu glasovanja, već na posljednje glasovanje o bilo kojoj točki.

2. Obrazloženja glasovanja nisu dopuštena u slučaju tajnog glasovanja ili glasovanja o postupovnim predmetima.
3. Ako je točka uvrštena u dnevni red Parlamenta bez amandmana ili bez rasprave, zastupnici mogu samo podnijeti pisana obrazloženja glasovanja u skladu sa stavkom 1.

Usmena ili pisana obrazloženja glasovanja moraju se odnositi izravno na točku koja je podnesena Parlamentu.

⁴⁴ Članak 192. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

⁴⁵ Članak 193. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

POGLAVLJE 6.

PITANJA O PRIDRŽAVANJU POSLOVNIKA I POSTUPOVNI PRIJEDLOZI

Članak 195.

Pitanja o pridržavanju Poslovnika⁴⁶

1. Zastupnici mogu dobiti riječ kako bi predsjednika upozorili na svako nepridržavanje Poslovnika Parlamenta. Pri tome najprije navode članak na koji se pozivaju.
2. Zahtjev za postavljanje pitanja o pridržavanju Poslovnika ima prednost pred svim drugim javljanjima za riječ ili postupovnim prijedlozima.
3. Vrijeme za izlaganje ne smije biti dulje od jedne minute.
4. Predsjednik odmah odlučuje o pitanjima o pridržavanju Poslovnika u skladu s Poslovnikom i svoju odluku objavljuje odmah nakon postavljanja pitanja o pridržavanju Poslovnika. O predsjednikovoj odluci se ne glasuje.
5. Iznimno, predsjednik može izjaviti da će svoju odluku objaviti kasnije, ali ne kasnije od 24 sata nakon postavljanja pitanja o pridržavanju Poslovnika. Odgoda odluke nema za posljedicu odgodu rasprave. Predsjednik može uputiti predmet nadležnom odboru.

Zahtjev za postavljanje pitanja o pridržavanju Poslovnika mora se odnositi na točku dnevnog reda o kojoj se raspravlja. Predsjednik može u odgovarajućem trenutku dopustiti pitanje o pridržavanju Poslovnika koje se odnosi na drugi predmet, npr. nakon zaključenja rasprave o dotičnoj točki dnevnog reda ili prije prekida dnevne sjednice.

Članak 196.

Postupovni prijedlozi

1. Javljanja za riječ vezana uz postupovni prijedlog koji se odnosi na:
 - (a) nedopuštenost predmeta (članak 197.),
 - (b) vraćanje predmeta odboru (članak 198.),
 - (c) zaključenje rasprave (članak 199.),
 - (d) odgoda rasprave ili glasovanja (članak 200.) ili
 - (e) prekid ili zaključenje dnevne sjednice (članak 201.)

imaju prednost pred drugim javljanjima za riječ.

Osim predlagatelja o tim prijedlozima riječ mogu imati samo jedan govornik protiv te predsjednik ili izvjestitelj nadležnog odbora.

2. Vrijeme za izlaganje ne smije biti dulje od jedne minute.

⁴⁶ Članak 195. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

Članak 197.

Prijedlog za proglašavanje predmeta nedopuštenim

1. Klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag na početku rasprave o određenoj točki dnevnog reda mogu predložiti da se predmet proglasi nedopuštenim. O tom prijedlogu glasuje se odmah.

Namjera da se predmet proglasi nedopuštenim priopćava se predsjedniku najmanje 24 sata ranije, o čemu on odmah obavještava Parlament.

2. Ako je prijedlog prihvaćen, Parlament odmah prelazi na sljedeću točku dnevnog reda.

Članak 198.

Vraćanje predmeta odboru

1. Klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu zahtijevati vraćanje predmeta odboru prilikom utvrđivanja dnevnog reda ili prije početka rasprave.

Namjera da se predloži vraćanje predmeta odboru priopćava se predsjedniku najmanje 24 sata ranije, o čemu on odmah obavještava Parlament.

2. Klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag također mogu predložiti vraćanje predmeta odboru prije ili za vrijeme glasovanja. O tom se prijedlogu glasuje odmah.

3. Takav se prijedlog može se podnijeti samo jednom u svakoj fazi postupka iz stavaka 1. i 2.

4. Vraćanje predmeta odboru ima za posljedicu prekid razmatranja te točke.

5. Parlament može odrediti rok u kojem odbor mora izvijestiti o svojim zaključcima.

Članak 199.

Zaključenje rasprave

1. Na prijedlog predsjednika ili na zahtjev kluba zastupnika ili zastupnika koji dosežu barem niski prag rasprava se može zaključiti prije nego što se iscrpi popis govornika. O tom se prijedlogu ili zahtjevu glasuje odmah.

2. Ako su prijedlog ili zahtjev prihvaćeni, riječ može dobiti samo po jedan zastupnik iz svakog kluba zastupnika čiji članovi još nisu govorili u toj raspravi.

3. Nakon izlaganja na koja se odnosi stavak 2. rasprava se zaključuje i Parlament glasuje o predmetu o kojem se raspravlja, osim u slučaju kad je vrijeme glasovanja unaprijed određeno.

4. Ako su prijedlog ili zahtjev odbijeni, samo ih predsjednik može ponovno podnijeti tijekom iste rasprave.

Članak 200.

Odgoda rasprave ili glasovanja⁴⁷

1. Na početku rasprave o točki dnevnog reda klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem

GLAVA VII. Članak 201.

niski prag mogu predložiti da se rasprava odgodi za određeni dan i vrijeme. O tom prijedlogu glasuje se odmah.

Namjera da se predloži odgoda priopćava se predsjedniku najmanje 24 sata ranije. Predsjednik o o bilo kakvom priopćenju odmah obavještava Parlament.

2. Ako je prijedlog prihvaćen, Parlament prelazi na sljedeću točku dnevnog reda. Odgođena rasprava nastavlja se određenog dana i u određeno vrijeme.

3. Ako je prijedlog odbijen, ne može biti ponovno podnesen tijekom iste sjednice.

4. Prije ili tijekom glasovanja klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu predložiti odgodu glasovanja. O tom prijedlogu glasuje se odmah.

Članak 201.

Prekid ili zaključenje dnevne sjednice⁴⁸

Dnevna sjednica može biti prekinuta ili zaključena za vrijeme rasprave ili glasovanja ako Parlament tako odluči na prijedlog predsjednika ili na zahtjev zastupnika ili kluba/klubova zastupnika koji dosežu barem visoki prag. O tom prijedlogu ili zahtjevu glasuje se odmah.

Ako se podnese zahtjev za prekid ili zaključenje dnevne sjednice, postupak glasovanja o tom zahtjevu započinje bez ikakve odgode. Primjenjuje se uobičajeni način najavljivanja glasovanja na plenarnoj sjednici te bi se u skladu s postojećom praksom trebalo omogućiti dovoljno vremena da zastupnici dođu u vijećnicu.

Analogno s člankom 158. stavkom 2. podstavkom 2., ako je taj zahtjev odbačen, sličan zahtjev ne može se podnijeti opet tijekom istoga dana. U skladu s člankom 174. predsjednik ima pravo prekinuti prekomjerno korištenje zahtjeva navedenih u ovome članku.

POGLAVLJE 7.

JAVNOST RADA PARLAMENTA

Članak 202.

Zapisnik

1. Zapisnik sa svake dnevne sjednice, u kojemu su navedene pojedinosti o radu, imenima govornika i odlukama Parlamenta, uključujući rezultat svakog glasovanja o svim amandmanima, stavlja se na raspolaganje najmanje pola sata prije početka popodnevnog dijela sljedeće dnevne sjednice.

2. Popis dokumenata koji čine podlogu parlamentarnih rasprava i odluka objavljuje se u zapisniku.

3. Na početku popodnevnog dijela svake dnevne sjednice predsjednik Parlamentu daje na usvajanje zapisnik s prethodne dnevne sjednice.

4. Ako netko iznese prigovor na zapisnik, Parlament po potrebi odlučuje treba li zatražene

⁴⁷ Članak 200. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

⁴⁸ Članak 201. primjenjuje se mutatis mutandis na odbore (vidi članak 219.).

promjene uzeti u obzir. Nijedan zastupnik ne smije o tom pitanju govoriti dulje od jedne minute.

5. Predsjednik i glavni tajnik potpisuju zapisnik, koji se pohranjuje u arhiv Parlamenta. Objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 203.

Usvojeni tekstovi

1. Tekstovi koje Parlament usvoji objavljuju se odmah nakon glasovanja. Zajedno sa zapisnicima odgovarajućih dnevnih sjednica daju se na uvid Parlamentu te se pohranjuju u njegov arhiv.

2. Tekstove koje Parlament usvoji potrebno je pravno i jezično finalizirati, što je u nadležnosti predsjednika. Kad su tekstovi usvojeni na temelju dogovora između Parlamenta i Vijeća, obje institucije dorađuju tekst suglasno i usko surađujući.

3. Kako bi se osigurala dosljednost i kvaliteta teksta u skladu s izraženom voljom Parlamenta, postupak utvrđen člankom 241. primjenjuje se kad su potrebne prilagodbe koje ne uključuju samo ispravke tiskarskih pogrešaka ili ispravke potrebne kako bi se osiguralo podudaranje svih jezičnih varijanti, njihova jezična točnost i terminološka dosljednost.

4. Stajališta koja Parlament usvaja redovnim zakonodavnim postupkom imaju oblik pročišćenog teksta. Ako Parlament ne glasuje na temelju dogovora s Vijećem, u pročišćenom se tekstu navode svi usvojeni amandmani.

5. Nakon finalizacije usvojene tekstove potpisuju predsjednik i glavni tajnik te se oni objavljuju u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 204.

Doslovno izvješće⁴⁹

1. Doslovno izvješće rada svake dnevne sjednice sastavlja se kao višejezični dokument u kojem su sva usmena sudjelovanja u raspravi napisana na izvornom službenom jeziku.

2. Ne dovodeći u pitanje njegove ostale stegovne ovlasti, predsjednik može tražiti da se iz doslovnih izvješća izbrišu govori zastupnika kojima nije dana riječ ili koji nastave govoriti nakon isteka vremena koje im je dodijeljeno.

3. Govornici mogu napraviti ispravke zapisa svojih usmenih sudjelovanja u raspravi u roku od pet radnih dana. Ispravke se unutar toga roka šalju Glavnom tajništvu.

4. Višejezično doslovno izvješće objavljuje se u prilogu *Službenom listu Europske unije* i čuva se u arhivu Parlamenta.

5. Na zahtjev zastupnika, dio doslovnog izvješća prevodi se na bilo koji službeni jezik. Prijevod se po potrebi radi u kratkom roku.

⁴⁹ Članak 204. stavci 2., 3. i 5. primjenjuju se mutatis mutandis u slučaju sastavljanja doslovnog izvješća (vidi članak 216. stavak 5.).

GLAVA VII. Članak 205.

Članak 205.

Audiovizualna snimka sjednice

1. Sjednice Parlamenta na jezicima na kojima se održavaju, kao i višejezični tonski zapis iz svih aktivnih prevodilačkih kabina, prenose se na njegovoj internetskoj stranici u stvarnom vremenu.
2. Odmah nakon sjednice izrađuju se indeksirana audiovizualna snimka rasprava na jezicima na kojima su održane i višejezični tonski zapis prijevoda iz svih aktivnih prevoditeljskih kabina te su oni do kraja parlamentarnog mandata i tijekom narednog parlamentarnog mandata dostupni na internetskoj stranici Parlamenta nakon čega se čuvaju u arhivu Parlamenta. Audiovizualna snimka se povezuje s višejezičnim doslovnim izvješćima s rasprave čim postanu dostupni.

GLAVA VIII.

ODBORI I IZASLANSTVA

POGLAVLJE 1.

Odbori

Članak 206.

Osnivanje stalnih odbora

Na prijedlog Konferencije predsjednika Parlament osniva stalne odbore. Njihove se nadležnosti određuju u prilogu ovom Poslovniku⁵⁰ koji se donosi većinom danih glasova. Članovi odbora imenuju se tijekom prve sjednice novoizabranog Parlamenta.

Nadležnosti stalnih odbora ne moraju se odrediti u trenutku njihova osnivanja.

Članak 207.

Posebni odbori

1. Na prijedlog Konferencije predsjednika Parlament može u bilo kojem trenutku osnovati posebne odbore, čije se nadležnosti, brojevi sastav i trajanje mandata određuju istovremeno s donošenjem odluke o njihovu osnivanju.
2. Trajanje mandata posebnih odbora ne smije biti dulje od 12 mjeseci, osim ako ga Parlament po isteku ne produlji. Osim ako u odluci Parlamenta o osnivanju posebnog odbora nije navedeno drukčije, trajanje njegova mandata počinje teći od datuma njegove konstituirajuće sjednice.
3. Posebni odbori nemaju pravo davati mišljenja drugim odborima.

Članak 208.

Istražni odbori

1. U skladu s člankom 226. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i člankom 2. Odluke 95/167/EZ, Euratom, EZUČ Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije⁵¹, Parlament može na zahtjev četvrtine svojih zastupnika osnovati istražni odbor kako bi istražio navodna kršenja ili nepravilnosti u provedbi prava Unije za koje su naizgled odgovorni institucija ili tijelo Europske unije, tijelo javne uprave države članice ili osobe koje su prema pravu Europske unije ovlaštene za provedbu tog prava.

Ne mogu se podnositi amandmani u vezi s predmetom istrage koji je odredila četvrtina zastupnika u Parlamentu i rokom utvrđenim u stavku 11.

2. Odluka o osnivanju istražnog odbora objavljuje se u *Službenom listu Europske unije* u roku od mjesec dana od donošenja.

⁵⁰ Vidi Prilog VI.

⁵¹ Odluka 95/167/EZ, Euratom, EZUČ Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 19. travnja 1995. o detaljnim odredbama o izvršavanju prava Europskog parlamenta na istragu (SL L 113, 19.5.1995., str.1.).

GLAVA VIII. Članak 209.

3. Način rada istražnog odbora uređen je odredbama Poslovnika koje se odnose na odbore, osim ako nije drukčije predviđeno ovim člankom i Odlukom 95/167/EZ, Euratom, EZUČ.

4. U zahtjevu za osnivanje odbora mora se točno navesti predmet istrage te se moraju detaljno obrazložiti razlozi za pokretanje istrage. Parlament na prijedlog Konferencije predsjednika odlučuje o tome hoće li osnovati odbor te ako ga osnuje, odlučuje o njegovu brojčanom sastavu.

5. Istražni odbori nemaju pravo davati mišljenja drugim odborima.

6. U bilo kojoj fazi rada istražnog odbora glasovati mogu samo punopravni članovi ili, u njihovoj odsutnosti, zamjenici.

7. Istražni odbor bira predsjednika i potpredsjednike te imenuje jednog ili više izvjestitelja. Istražni odbor također može dodijeliti dužnosti, posebne zadaće ili odgovornosti svojim članovima koji potom o tome moraju detaljno izvijestiti odbor.

8. Između sjednica koordinatori odbora u hitnim slučajevima ili po potrebi imaju ovlasti odbora, što je podložno odobrenju tog odbora na njegovoj sljedećoj sjednici.

9. U vezi s jezicima koji se upotrebljavaju istražni odbor primjenjuje odredbe članka 167. Međutim, Predsjedništvo odbora:

- može ograničiti usmeno prevođenje na službene jezike članova odbora ako smatra da je to zbog povjerljivosti potrebno,
- donosi odluke o prevođenju primljenih dokumenata koje omogućavaju učinkovit i brz rad odbora tijekom rasprave te osigurati poštovanje potrebne tajnosti i povjerljivosti.

10. Ako tvrdnje o kršenju ili nepravilnosti pri provedbi prava Unije upućuju na moguću odgovornost određene institucije ili tijela vlasti države članice, istražni odbor može od parlamenta te države članice zatražiti da surađuje u istrazi.

11. Istražni odbor završava svoj rad predstavljanjem izvješća o rezultatima svoga rada Parlamentu u roku od najviše 12 mjeseci od svoje konstituirajuće sjednice. Parlament može dvaput odlučiti o produljenju tog roka za po tri mjeseca. Izvješće po potrebi može sadržavati stajališta manjine u skladu s uvjetima utvrđenima u članku 55. Izvješće se objavljuje.

Na zahtjev istražnog odbora Parlament održava raspravu o izvješću na prvoj sjednici nakon podnošenja izvješća.

12. Odbor također može Parlamentu podnijeti nacrt preporuke naslovljene na institucije ili tijela Europske unije ili država članica.

13. Predsjednik u skladu s Prilogom VI. nadležnom odboru nalaže praćenje radnji koje se poduzimaju u vezi s rezultatima rada istražnog odbora i po potrebi izvještavanje o njima. Predsjednik poduzima sve daljnje korake koji se smatraju korisnima za osiguravanje primjene zaključaka istrage u praksi.

Članak 209.

Sastav odbora

1. Članove odbora, posebnih odbora i istražnih odbora imenuju klubovi zastupnika i nezavisni zastupnici.

Konferencija predsjednika određuje rok do kojeg klubovi zastupnika i nezavisni zastupnici obavještavaju predsjednika o svojim imenovanjima, a on ih zatim priopćava Parlamentu.

2. Koliko je god moguće, sastav odbora odražava sastav Parlamenta. Raspodjela mjesta u odboru među klubovima zastupnika mora biti jednaka najbližem cijelom broju iznad ili najbližem cijelom broju ispod proporcionalnog izračuna.

Ako ne postoji dogovor među klubovima zastupnika o njihovoj proporcionalnoj zastupljenosti unutar jednog ili više određenih odbora, odluku donosi Konferencija predsjednika.

3. Ako klub zastupnika odluči da neće prihvatiti mjesta u odboru ili ne imenuje svoje članove unutar roka koji je odredila Konferencija predsjednika, ta mjesta ostaju slobodna. Razmjena mjesta između klubova zastupnika nije dopuštena.

4. Ako promjena kluba određenog zastupnika narušava proporcionalnu raspodjelu mjesta u odboru kako je određeno u stavku 2. i ako ne postoji dogovor klubova zastupnika kojim bi se zajamčilo poštovanje u njemu navedenih načela, Konferencija predsjednika donosi potrebne odluke.

5. Predsjednik se obavještava o svim promjenama članova koje imenuju klubovi zastupnika i nezavisni zastupnici te ih priopćava Parlamentu najkasnije na početku sljedeće sjednice. Te odluke stupaju na snagu na dan objave.

6. Broj zamjenika koje klubovi zastupnika i nezavisni zastupnici mogu imenovati u svakom odboru ne premašuje broj punopravnih članova koje klub zastupnika ili nezavisni zastupnik imaju pravo imenovati u odbor. O tome se obavještava predsjednik. Ti zamjenici imaju pravo sudjelovati i govoriti na sjednicama odbora te glasovati ako punopravni član nije nazočan.

7. U odsutnosti punopravnog člana i ako zamjenici nisu imenovani ili su odsutni, punopravni se član odbora može dogovoriti da ga na sjednicama zastupa drugi član iz istog kluba zastupnika, ili, u slučaju da je član nezavisni zastupnik, drugi nezavisni zastupnik, koji će imati pravo glasa. Predsjednik odbora obavještava se najkasnije prije početka glasovanja.

Prethodna obavijest iz zadnje rečenice stavka 7. mora se dati prije kraja rasprave ili prije početka glasovanja o točki ili točkama pri kojima se punopravni član zamjenjuje.

U skladu s ovim člankom:

- *položaj punopravnog člana odbora ili njegovog zamjenika isključivo ovisi o članstvu u određenom klubu zastupnika;*
- *ako se broj punopravnih članova kluba zastupnika u odboru promijeni, u skladu s tim mijenja se i najveći broj stalnih zamjenika koje taj klub može imenovati u dotični odbor;*
- *zastupnici koji promijene klub zastupnika ne mogu zadržati položaj punopravnog člana odbora ili zamjenika koji su imali kao članovi svog prvobitnog kluba;*
- *ni u kojem slučaju član odbora ne može zamjenjivati zastupnika iz nekog drugog kluba zastupnika.*

GLAVA VIII. Članak 210.

Članak 210.

Dužnosti odbora

1. Stalni odbori bave se pitanjima koja im uputi Parlament ili, tijekom prekida zasjedanja, predsjednik Parlamenta u ime Konferencije predsjednika.
2. Kad su za rješavanje nekog pitanja nadležna dva ili više stalnih odbora, jedan se odbor proglašava nadležnim odborom, a ostali odborima čije se mišljenje traži.
Međutim, jedno pitanje istovremeno smije biti upućeno najviše trima odborima, osim ako se ne odluči odstupiti od ovog pravila pod uvjetima utvrđenima stavkom 1.
3. Dva ili više odbora ili pododbora mogu zajednički razmatrati pitanja za koja su nadležni, ali ne mogu zajednički odlučivati, osim u slučaju primjene članka 58.
4. Svaki odbor može, uz suglasnost nadležnih tijela Parlamenta, povjeriti jednom ili više svojih članova da provedu studiju ili prikupe informacije.

Članak 211.

Pitanja nadležnosti

1. Ako se stalni odbor proglasi nenadležnim za razmatranje određene točke ili ako dođe do spora oko nadležnosti između dvaju ili više stalnih odbora, pitanje nadležnosti podnosi se Konferenciji predsjednika odbora u roku četiri tjedna nakon objave u Parlamentu o upućivanju tog predmeta odboru.
2. Konferencija predsjednika donosi odluku u roku od šest tjedana nakon podnošenja pitanja na temelju preporuke Konferencije predsjednika odbora ili ako ne bude takve preporuke, na temelju preporuke njezinog predsjednika. Ako Konferencija predsjednika ne donese odluku u zadanom roku, smatra se da je preporuka prihvaćena.
3. Predsjednici odbora mogu se s drugim predsjednicima odbora dogovoriti o dodjeli pojedinog predmeta određenom odboru, što je po potrebi podložno odobrenju postupka s pridruženim odborima u skladu s člankom 57.

Članak 212.

Pododbori

1. Pododbori se mogu osnovati u skladu s člankom 206. Stalni ili posebni odbor mogu također u interesu svojeg rada i uz prethodno odobrenje Konferencije predsjednika osnovati jedan ili više pododbora i istovremeno odlučiti o njihovu sastavu, u skladu s relevantnim odredbama utvrđenima u članku 209., i područjima nadležnosti, koja moraju ući u područje nadležnosti matičnog odbora. Pododbori odgovaraju svojim matičnim odborima.
2. Postupak za pododbore isti je kao i za odbore, osim ako nije drugačije navedeno u Poslovniku.
3. Punopravni članovi pododbora biraju se između članova matičnog odbora.
4. Zamjenici smiju biti nazočni na sjednicama pododbora pod istim uvjetima koji se primjenjuju na odbore.

5. Predsjednik matičnog odbora može uključiti predsjednike pododbora u rad koordinatora ili im dopustiti predsjedanje raspravama u matičnom odboru o pitanjima kojima se detaljnije bave dotični pododbori, pod uvjetom da se takav način postupanja podnese Predsjedništvu odbora na razmatranje te da se odobri.

Članak 213.

Predsjedništvo odbora

1. Nakon što su članovi odbora imenovani u skladu s člankom 209., te iznova nakon dvije i pol godine, odbor na prvoj sjednici bira Predsjedništvo koje se sastoji od predsjednika i potpredsjednika, izabranih između punopravnih članova tog odbora odvojenim glasovanjem. O broju potpredsjednika koji će biti izabrani odlučuje Parlament na prijedlog Konferencije predsjednika. Sastav predsjedništva svakog odbora mora odražavati raznolikost Parlamenta; nije dozvoljeno da predsjedništvo bude sastavljeno isključivo od muškaraca ili isključivo od žena ili da su svi potpredsjednici iz iste države članice.

2. Kad je broj kandidata isti kao i broj slobodnih mjesta, izbor se provodi aklamacijom. Međutim, ako na pojedinom glasovanju ima više kandidata ili ako zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem visoki prag u odboru zatraže glasovanje, izbor se provodi tajnim glasovanjem.

Ako postoji samo jedan kandidat, za izbor je potrebna apsolutna većina danih glasova za i protiv.

Ako ima više kandidata, izabran je kandidat koji dobije apsolutnu većinu danih glasova na prvome glasovanju. Na drugom glasovanju izabran je kandidat koji dobije najviše glasova. Kod izjednačenog rezultata izabire se najstariji kandidat.

3. Sljedeći članci u vezi s obnašateljima dužnosti u Parlamentu primjenjuju se *mutatis mutandis* na odbore: članak 14. (Privremeni predsjedatelj), članak 15. (Kandidature i opće odredbe), članak 16. (Izbor predsjednika – uvodni govor), članak 19. (Trajanje mandata obnašatelja dužnosti u Parlamentu) i članak 20. (Slobodna mjesta).

Članak 214.

Koordinatori odbora

1. Klubovi zastupnika mogu jednog od svojih članova iz svakog odbora imenovati za koordinatora.

2. Predsjednik odbora po potrebi poziva koordinate odbora na sastanak radi pripreme odluka koje odbor mora donijeti, posebno onih u vezi s postupkom i imenovanjem izvjestitelja. Odbor može delegirati na koordinate ovlast za donošenje određenih odluka, izuzimajući odluke u vezi s usvajanjem izvješća, prijedloga rezolucija, mišljenja ili amandmana.

Potpredsjednici mogu biti pozvani na sastanak koordinatora odbora u ulozi savjetnika.

Ako nije moguće postići konsenzus, koordinatori mogu odlučivati samo većinom glasova koji jasno predstavljaju veliku većinu u odboru, uzimajući u obzir odnose snaga različitih klubova zastupnika.

Predsjednik priopćava odboru sve odluke i preporuke koordinatora, koje se smatraju usvojenima ako nisu osporene. Navode se u zapisniku sa sjednice odbora.

Nezavisni zastupnici ne čine klub zastupnika u smislu članka 32. i stoga ne mogu imenovati

GLAVA VIII. Članak 215.

koordinatore, koji su jedini zastupnici s pravom sudjelovanja na sastancima koordinatora.

U svakom slučaju, nezavisnim zastupnicima mora biti zajamčeno pravo na pristup informacijama, u skladu s načelom nediskriminacije, prosljeđivanjem informacija i nazočnošću člana tajništva nezavisnih zastupnika na sastancima koordinatora.

Članak 215.

Izvjestitelji u sjeni

Klubovi zastupnika mogu za svako izvješće odrediti izvjestitelja u sjeni kako bi pratio napredak rada na određenom izvješću i kako bi unutar odbora u ime kluba nastojao postići kompromis. O imenima izvjestitelja u sjeni obavještava se predsjednik odbora.

Članak 216.

Sjednice odbora

1. Odbor saziva njegov predsjednik ili se sastaje na zahtjev predsjednika Parlamenta.

Predsjednik pri sazivanju sjednice podnosi prijedlog njezina dnevnog reda. Odbor donosi odluku o dnevnome redu na početku sjednice.

2. Komisija, Vijeće i druge institucije Unije mogu dobiti riječ na sjednicama odbora ako ih u ime odbora pozove predsjednik odbora.

Odbor može donijeti odluku te na sjednicu pozvati bilo koju drugu osobu i dati joj riječ.

Nadležni odbor može, uz prethodno odobrenje Predsjedništva Parlamenta, organizirati saslušanje stručnjaka ako smatra da je ono od presudne važnosti za učinkovito obavljanje posla u vezi s određenim predmetom.

3. Ne dovodeći u pitanje članak 56. stavak 8. i osim ako određeni odbor ne odluči drukčije, zastupnici koji nazoče sjednicama odbora čiji nisu članovi ne mogu sudjelovati u raspravama.

No odbor im može dopustiti da na njegovim sjednicama imaju savjetodavnu ulogu.

4. Članak 171. stavak 2. o raspodjeli vremena za izlaganje primjenjuje se *mutatis mutandis* na odbore.

5. Članak 204. stavci 2., 3. i 5. primjenjuju se *mutatis mutandis* u slučaju sastavljanja doslovnog izvješća.

Članak 217.

Zapisnik sa sjednice odbora

Zapisnik sa svake sjednice odbora stavlja se na raspolaganje svim članovima odbora i podnosi se odboru na odobrenje.

Članak 218.

Glasovanje u odboru

1. Ne dovodeći u pitanje članak 65. stavak 3. o drugom čitanju, amandmane ili nacрте prijedloga za odbijanje podnesene na razmatranje u odboru mora uvijek potpisati punopravni član

dotičnog odbora ili njegov zamjenik ili supotpisati barem jedan takav član.

2. Glasovanje odbora je valjano ako je nazočna četvrtina članova odbora. Ako prije glasovanja zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem visoki prag u odboru to zatraže, glasovanje je valjano samo ako glasuje većina njegovih članova.

3. U svakom jedinstvenom ili konačnom glasovanju u odboru o izvješću ili mišljenju glasuje se poimenično u skladu s člankom 190. stavcima 3. i 4. Kod glasovanja o amandmanima i kod drugih glasovanja glasuje se dizanjem ruke osim ako predsjednik ne odluči održati elektroničko glasovanje ili ako zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem visoki prag u odboru ne zatraže poimenično glasovanje.

Odredbe članka 218. stavka 3. o poimeničnom glasovanju se u slučaju postupka o imunitetu zastupnika ne odnose na izvješća predviđena člankom 8. stavkom 2., i člankom 9. stavcima 4., 7. i 9.

4. Na temelju podnesenih amandmana, umjesto da glasuje, odbor može zatražiti od izvjestitelja da podnese novi nacrt uzimajući u obzir što je moguće više amandmana. U tom slučaju određuje se novi rok za podnošenje amandmana.

Članak 219.

Odredbe u vezi s plenarnim sjednicama koje se primjenjuju na odbore

Sljedeći članci u vezi s glasovanjem, pitanjima o pridržavanju poslovnika i postupovnim prijedlozima primjenjuju se *mutatis mutandis* na odbore: članak 174. (Sprečavanje ometanja), članak 179. (Pragovi), članak 180. (Podnošenje i obrazlaganje amandmana), članak 181. (Dopuštenost amandmana), članak 182. (Postupak glasovanja), članak 183. (Redoslijed glasovanja o amandmanima), članak 185. stavak 1. (Glasovanje po dijelovima), članak 186. (Pravo glasa), članak 187. (Glasovanje), članak 189. (Izjednačen broj glasova), članak 190. stavci 3. i 4. (Poimenično glasovanje), članak 191. (Tajno glasovanje), članak 192. (Upotreba sustava elektroničkog glasovanja), članak 193. (Sporovi oko glasovanja), članak 195. (Pitanja o pridržavanju Poslovnika), članak 200. (Odgoda rasprave ili glasovanja) i članak 201. (Prekid ili zaključenje dnevne sjednice).

Članak 220.

Vrijeme za pitanja u odboru

Ako odbor tako odluči, može se održati vrijeme za pitanja u odboru. Svaki odbor odlučuje o svojim pravilima tijekom vremena za pitanja.

Članak 221.

Postupak za rad odbora s povjerljivim informacijama na sjednici odbora koja je zatvorena za javnost

1. Kad Parlament ima pravnu obvezu postupati povjerljivo sa zaprimljenim informacijama, predsjednik nadležnog odbora po službenoj dužnosti primjenjuje postupak povjerljivosti u skladu sa stavkom 3.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., u odsutnosti bilo kakve pravne obveze povjerljivog postupanja sa zaprimljenim informacijama, bilo koji odbor može na temelju pisanog ili usmenog zahtjeva jednog od svojih članova primijeniti postupak povjerljivosti u skladu sa stavkom 3. na

GLAVA VIII. Članak 222.

informacije ili dokumente navedene u tom zahtjevu. U tom je slučaju za donošenje odluke o primjeni postupka povjerljivosti potrebna dvotrećinska većina nazočnih članova.

3. Kada predsjednik odbora proglasi da se primjenjuje povjerljivi postupak, rasprava je zatvorena za javnost i nazočni mogu biti samo članovi odbora, uključujući zamjenske članove. Odbor, u skladu s mjerodavnim međuinstitucijskim pravnim okvirom, može donijeti odluku da na raspravi mogu biti nazočni i drugi zastupnici u skladu s člankom 206. stavkom 3. Na raspravi mogu biti nazočne i osobe za koje je predsjednik unaprijed odredio da imaju pravo na informacije, uz dužno poštovanje svih ograničenja koja proizlaze iz mjerodavnih pravila Europskog parlamenta kojima se uređuje postupanje s povjerljivim informacijama. Moguća je primjena dodatnih ograničenja za rad s povjerljivim informacijama na razini CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL i višoj, ili u slučaju posebnih ograničenja pristupa koja proizlaze iz međuinstitucijskog pravnog okvira.

Dokumenti se distribuiraju na početku, a skupljaju na kraju sjednice. Označeni su brojevima. Nije dopušteno raditi bilješke ni preslike.

U zapisniku sa sjednice ne navode se podrobnosti rasprave o točki obrađenoj u okviru postupka povjerljivosti. Dozvoljeno je zabilježiti samo relevantnu odluku ako je donesena.

4. Ne dovodeći u pitanje mjerodavna pravila o povredi povjerljivosti općenito, zastupnici ili klub/klubovi zastupnika koji dosežu barem srednji prag u odboru koji je primijenio postupak povjerljivosti mogu zatražiti razmatranje kršenja povjerljivosti. Taj zahtjev može biti uvršten na dnevni red sljedeće sjednice odbora. Većinom glasova svojih članova odbor može donijeti odluku o predaji predmeta predsjedniku radi daljnjeg razmatranja u skladu s člancima 10. i 176.

Ovaj članak primjenjuje se u mjeri u kojoj primjenjivi pravni okvir koji se odnosi na postupanje s povjerljivim informacijama predviđa mogućnost uvida u povjerljive informacije na sastanku zatvorenom za javnost izvan sigurnih prostora.

Članak 222.

Javna saslušanja i rasprave o inicijativama građana

1. Nakon što Komisija u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) br. 211/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁵² objavi inicijativu građana u odgovarajućem registru predsjednik Europskog parlamenta, na prijedlog predsjednika Konferencije predsjednika odbora:

- (a) zadužuje odbor nadležan za dotično pitanje u skladu s Prilogom VI. za organizaciju javnog saslušanja iz članka 11. Uredbe (EU) br. 211/2011; odbor nadležan za predstavke automatski se pridružuje u skladu s člankom 57.;
- (b) može, u slučaju da se dvije ili više inicijativa građana objavljenih u odgovarajućem registru u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) br. 211/2011 bave sličnim pitanjima, nakon savjetovanja s organizatorima odlučiti da se organizira zajedničko javno saslušanje na kojem će se o svim uključenim inicijativama građana ravnopravno raspravljati.

2. Odbor nadležan za predmet:

- (a) utvrđuje je li Komisija primila organizatore na odgovarajućoj razini u skladu s

⁵² Uredba (EU) br. 211/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o građanskoj inicijativi (SL L 65, 11.3.2011., str. 1.).

člankom 10. stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EU) br. 211/2011;

- (b) osigurava, ako je potrebno uz podršku Konferencije predsjednika odbora, da je Komisija propisno uključena u organizaciju javnog saslušanja te da je na primjeren način zastupljena na saslušanju.

3. Predsjednik odbora nadležnog za predmet saziva javno saslušanje na odgovarajući datum u roku od tri mjeseca od predaje inicijative Komisiji u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 211/2011.

4. Odbor nadležan za predmet organizira javno saslušanje u Parlamentu, po potrebi zajedno s drugim institucijama i tijelima Unije koja bi željela sudjelovati. Na sudjelovanje može pozvati i druge zainteresirane strane.

Odbor nadležan za predmet poziva skupinu predstavnika organizatora, uključujući barem jednu kontaktnu osobu navedenu u članku 3. stavku 2. drugom podstavku Uredbe (EU) br. 211/2011, da na saslušanju predstave inicijativu.

5. Predsjedništvo u skladu sa sporazumima postignutima s Komisijom usvaja pravila o povratu nastalih troškova.

6. Predsjednik Parlamenta i predsjednik Konferencije predsjednika odbora može u skladu s ovim člankom te ovlasti prenijeti potpredsjedniku odnosno predsjedniku drugog odbora.

7. Ako su zadovoljeni uvjeti navedeni u članku 57. ili članku 58., te se odredbe *mutatis mutandis* primjenjuju i na druge odbore. Također se primjenjuju članci 210. i 211.

Članak 25. stavak 9. se ne primjenjuje na javna saslušanja za inicijative građana.

8. Parlament održava raspravu o inicijativi građana objavljenoj u odgovarajućem registru u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) br. 211/2011 na sjednici nakon javnog saslušanja i u trenutku stavljanja rasprave na dnevni red odlučuje hoće li raspravu zaključiti rezolucijom. Raspravu ne zaključuje rezolucijom ako je izvješće o istom ili sličnom predmetu predviđeno za istu ili sljedeću sjednicu, osim ako predsjednik zbog iznimnih razloga ne predloži drukčije. Ako Parlament odluči zaključiti raspravu rezolucijom, odbor nadležan za taj predmet, klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu podnijeti prijedlog rezolucije. Članak 132. stavci od 3. do 8. u vezi s podnošenjem prijedloga rezolucija i glasovanjem o njima primjenjuju se *mutatis mutandis*.

9. Nakon komunikacije Komisije u kojoj se iznose njezini pravni i politički zaključci o konkretnoj građanskoj inicijativi Parlament ocjenjuje mjere koje je Komisija poduzela u skladu s tom komunikacijom. Ako Komisija ne podnese odgovarajući prijedlog o građanskoj inicijativi, odbor nadležan za predmet može u dogovoru s organizatorima te građanske inicijative održati saslušanje. Nadalje, Parlament može odlučiti hoće li održati raspravu na plenarnoj sjednici i hoće li tu raspravu zaključiti rezolucijom. Postupak iz stavka 8. primjenjuje se *mutatis mutandis*. Osim toga, Parlament može odlučiti iskoristiti pravo koje mu je dodijeljeno člankom 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, čime pokreće postupak iz članka 47.

GLAVA VIII. Članak 223.

POGLAVLJE 2.

MEĐUPARLAMENTARNA IZASLANSTVA

Članak 223.

Osnivanje i dužnosti međuparlamentarnih izaslanstava

1. Na prijedlog Konferencije predsjednika Parlament osniva stalna međuparlamentarna izaslanstva i odlučuje o njihovoj naravi i broju članova, uzimajući u obzir njihove dužnosti. Članove imenuju klubovi zastupnika i nezavisni zastupnici tijekom prve ili druge sjednice novoizabranog Parlamenta na razdoblje trajanja parlamentarnog saziva.
2. Klubovi zastupnika osiguravaju, koliko je god moguće, pravednu zastupljenost država članica, političkih stajališta i spolova. Nije dozvoljeno da više od trećine članova izaslanstva bude iste nacionalnosti. Članak 209. primjenjuje se *mutatis mutandis*.
3. Predsjedništva izaslanstava osnivaju se u skladu s postupkom utvrđenim člankom 213. koji se primjenjuje na stalne odbore.
4. Parlament određuje opće ovlasti pojedinih izaslanstava te može u bilo kojem trenutku povećati ili smanjiti te ovlasti.
5. Konferencija predsjednika, na prijedlog Konferencije predsjednika izaslanstava, donosi provedbene odredbe potrebne izaslanstvima za obavljanje njihova posla.
6. Predsjednik izaslanstva redovito izvješćuje odbor nadležan za vanjsku politiku o radu izaslanstva.
7. Predsjedniku izaslanstva pruža se prilika da bude saslušan pred odborom ako je na dnevnom redu sjednice odbora točka koja ima veze s područjem koje je u nadležnosti izaslanstva. Isto se primjenjuje na predsjednika ili izvijestitelja tog odbora na sastancima izaslanstva.

Članak 224.

Zajednički parlamentarni odbori

1. Europski parlament može osnovati zajedničke parlamentarne odbore s parlamentima država pridruženih Uniji ili država s kojima je Unija započela pristupne pregovore.
Ti odbori mogu sastaviti preporuke koje se upućuju dotičnim parlamentima. U slučaju Europskog parlamenta te se preporuke upućuju nadležnom odboru koji predlaže daljnje radnje.
2. Opće ovlasti raznih zajedničkih parlamentarnih odbora određuje Europski parlament u skladu sa sporazumima s trećim zemljama.
3. Na zajedničke parlamentarne odbore primjenjuju se postupci utvrđeni odgovarajućim sporazumom. Temelje se na načelu jednakosti između izaslanstva Europskog parlamenta i izaslanstva drugog parlamenta iz zajedničkog odbora.
4. Zajednički parlamentarni odbori sastavljaju vlastiti poslovnik i podnose ga na odobrenje Predsjedništvu Europskog parlamenta i nadležnom tijelu nacionalnog parlamenta treće zemlje.
5. Imenovanje članova izaslanstava Europskog parlamenta u zajedničke parlamentarne odbore i osnivanje predsjedništava tih izaslanstava odvija se u skladu s postupkom utvrđenim za

međuparlamentarna izaslanstva.

Članak 225.

Suradnja s Parlamentarnom skupštinom Vijeća Europe

1. Tijela Europskog parlamenta, a posebno njegovi odbori, surađuju s odgovarajućim tijelima Parlamentarne skupštine Vijeća Europe na područjima od zajedničkog interesa, posebno radi poboljšanja učinkovitosti i sprečavanja udvostručavanja posla.
2. Konferencija predsjednika u dogovoru s nadležnim tijelima Parlamentarne skupštine Vijeća Europe odlučuje o načinu suradnje.

GLAVA IX.

PREDSTAVKE

Članak 226.

Pravo na predstavke

1. U skladu s člankom 227. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, svi građani Europske unije i sve fizičke ili pravne osobe koje borave ili imaju sjedište u državi članici imaju pravo pojedinačno ili zajedno s drugim građanima ili osobama podnijeti Parlamentu predstavku u vezi s pitanjima koja su u području djelovanja Europske unije i koja ih se izravno tiču.

2. Na predstavkama koje se podnose Parlamentu mora pisati ime i stalna adresa svakog podnositelja predstavke.

3. Podnesci koji su upućeni Parlamentu bez jasne namjere da budu predstavke ne unose se u registar kao predstavke, već se odmah prosljeđuju odgovarajućoj službi radi daljnjeg postupanja.

4. Ako predstavku potpiše nekoliko fizičkih ili pravnih osoba, potpisnici predstavke određuju jednog predstavnika i zamjenike koji se u svrhu ove glave smatraju podnositeljima predstavke.

Ako nije određen nijedan predstavnik, podnositeljem predstavke smatra se prvi potpisnik ili neka druga odgovarajuća osoba.

5. Svaki podnositelj predstavke može u bilo kojem trenutku povući potpis s predstavke.

Povuku li svi podnositelji predstavke svoje potpise s predstavke, ona se poništava.

6. Predstavka mora biti napisana na službenom jeziku Europske unije.

Predstavke napisane na bilo kojem drugom jeziku uzimaju se u obzir samo ako podnositelj predstavke priloži prijevod na jednom od službenih jezika. Prepiska između Parlamenta i podnositelja predstavke odvija se na tom službenom jeziku.

Predsjedništvo može odlučiti da predstavke i prepiska s podnositeljima predstavki mogu biti sastavljene na drugim jezicima koji u skladu s ustavnim poretком dotične države članice uživaju status službenog jezika na cijelom državnom području ili na jednom njegovu dijelu.

7. Predstavke se mogu podnijeti poštom ili s pomoću portala za predstavke koji je dostupan na mrežnoj stranici Parlamenta i koji podnositelja predstavke navodi kako sastaviti predstavku u skladu sa stavcima 1. i 2.

8. U slučaju zaprimanja nekoliko predstavki koje se bave sličnim pitanjem, moguće ih je obraditi skupno.

9. Ako ispunjavaju uvjete utvrđene stavkom 2., predstavke se unose u registar po redoslijedu primitka. Predstavke koje ne ispunjavaju te uvjete se pohranjuju te se podnositelj predstavke obavještava o razlozima.

10. Predsjednik predstavke upisane u registar šalje nadležnom odboru, koji najprije utvrđuje dopuštenost predstavke u skladu s člankom 227. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Ako u odboru nije postignut konsenzus oko dopuštenosti određene predstavke, predstavka se proglašava dopuštenom ako to zatraži najmanje trećina članova odbora.

11. Predstavke koje odbor proglasi nedopuštenima pohranjuju se, a podnositelji se obavještavaju o toj odluci i razlozima zbog kojih je donesena. Ako je moguće, preporuča se korištenje drugih pravnih sredstava.

12. Predstavke unesene u registar postaju javni dokument te Parlament može zbog transparentnosti objaviti ime podnositelja, mogućih supodnositelja i mogućih pobornika te sadržaj predstavke. Podnositelj predstavke, supodnositelji i pobornici obavještavaju se na odgovarajući način.

13. Neovisno o stavku 12. podnositelj predstavke, supodnositelj ili pobornik mogu zatražiti da se ne navede njihovo ime kako bi im se zaštitila privatnost. U tom slučaju Parlament mora udovoljiti njihovu zahtjevu.

Kad se podnositeljeva pritužba ne može istražiti zbog zatražene anonimnosti, o daljnjim se koracima dogovara s podnositeljem.

14. Ako smatra da je to potrebno, Parlament može radi zaštite prava trećih strana po službenoj dužnosti ili na zahtjev dotične treće strane učiniti anonimnom predstavku i/ili ostale podatke koje ona sadrži.

15. Predstavke koje Parlamentu podnesu fizičke osobe koje nisu građani Europske unije niti u njoj borave, odnosno pravne osobe koje nemaju sjedište u državi članici, posebno se upisuju i pohranjuju. Predsjednik svaki mjesec odboru šalje popis takvih predavki primljenih u prethodnom mjesecu, navodeći njihov predmet. Odbor može zatražiti uvid u one koje želi razmotriti.

Članak 227.

Razmatranje predavki

1. Odbor nadležan za predavke razmatra dopuštene predavke u sklopu svojeg redovnog rada, raspravljajući o njima na redovnoj sjednici ili pisanim postupkom. Podnositelji predavke mogu biti pozvani na sjednicu odbora ako se raspravlja o njihovoj predavci ili sami mogu zatražiti da budu nazočni. O pravu na riječ podnositelja predavke odlučuje predsjednik slobodnom ocjenom.

2. Odbor može u vezi s dopuštenom predavkom podnijeti kratki prijedlog rezolucije Parlamentu, pod uvjetom da se unaprijed obavijesti Konferencija predsjednika odbora i da se tomu ne protivi Konferencija predsjednika. Ti prijedlozi rezolucija uvrštavaju se u prijedlog dnevnog reda sjednice koja se održava najkasnije osam tjedana nakon prihvatanja prijedloga predavke u odboru. O prijedlozima se glasuje jedinstvenim glasovanjem. Konferencija predsjednika može predložiti primjenu članka 160., a ako to ne učini prijedlozi za predavke usvajaju se bez rasprave.

3. Kad odbor namjerava sastaviti izvješće o vlastitoj inicijativi u skladu s člankom 54. stavkom 1. u pogledu dopuštene predavke i koje se posebno odnosi na primjenu ili tumačenje prava Unije ili predložene promjene postojećeg zakonodavstva, pridružuje se odbor nadležan za dotični predmet u skladu s člankom 56. i člankom 57. Nadležni odbor bez glasovanja prihvaća prijedloge za dijelove prijedloga rezolucije koje je primio od odbora nadležnog za dotični predmet, a koji se odnose na primjenu ili tumačenje prava Unije ili promjene postojećeg zakonodavstva. Ako odbor ne prihvati te prijedloge, pridruženi odbor nadležan za predmet može ih izravno podnijeti na plenarnoj sjednici.

4. Potpisnici mogu iskazati ili povući podršku dopuštenoj predavci na portalu za predavke. Taj je portal dostupan na mrežnoj stranici Parlamenta.

GLAVA IX. Članak 228.

5. Odbor može zatražiti pomoć Komisije, posebno u obliku informacija u vezi s primjenom ili pridržavanjem prava Unije te oko informacija ili dokumenata vezanih uz predstavku. Predstavnici Komisije pozivaju se na sjednice odbora.

6. Odbor može tražiti od predsjednika Parlamenta da mišljenje ili preporuku odbora proslijedi Komisiji, Vijeću ili odgovarajućem tijelu u državi članici radi poduzimanja radnji ili davanja odgovora.

7. Odbor jednom godišnje izvještava Parlament o ishodu svojih razmatranja te, prema potrebi, o mjerama koje su poduzeli Vijeće ili Komisija u vezi s predstavkama koje im je uputio Parlament.

Kad se završi razmatranje dopuštene predstavke, postupak se proglašava zaključenim na temelju odluke odbora.

8. Podnositelj predstavke obavještava se o svim relevantnim odlukama odbora i razlozima za njihovo donošenje.

9. Odbor može na zahtjev podnositelja predstavke donijeti odluku o ponovnom otvaranju predstavke ako su u vezi s njome podnesene nove relevantne činjenice.

10. Većinom glasova svojih članova odbor usvaja smjernice za postupanje s predstavkama u skladu s ovim Poslovníkom.

Članak 228.

Posjeti u svrhu utvrđivanja činjenica

1. Tijekom razmatranja predstavki, utvrđivanja činjenica ili traženja rješenja odbor može u svrhu prikupljanja informacija organizirati posjete u države članice ili regije o kojima se radi u dopuštenim predstavkama o kojima se već raspravljalo u odboru. Posjeti u svrhu utvrđivanja činjenica u pravilu obuhvaćaju pitanja kojima se bavi nekoliko predstavki. Primjenjuju se pravila Predsjedništva kojima se uređuje rad izaslanstava odbora unutar Europske unije.

2. Zastupnici izabrani u državi članici odredišta ne čine dio izaslanstva. Može im po službenoj dužnosti biti dopušteno pratiti izaslanstvo u posjetu u svrhu utvrđivanja činjenica.

3. Nakon svakog posjeta službeni članovi izaslanstva sastavljaju izvješće o posjetu. Voditelj izaslanstva koordinira sastavljanje izvješća i nastoji postići konsenzus o njegovu sadržaju među službenim članovima na ravnopravnoj osnovi. Ako ne postignu konsenzus, u izvješću o posjetu navode se različiti stavovi.

Zastupnici koji su dio izaslanstva po službenoj dužnosti ne sudjeluju u sastavljanju izvješća.

4. Izvješće o posjetu, uključujući moguće preporuke, podnosi se odboru. Zastupnici mogu podnositi amandmane na preporuke, ali ne na dijelove izvješća koji se odnose na činjenice koje je utvrdilo izaslanstvo.

Odbor najprije glasuje o amandmanima na preporuke, ako postoje, a potom o izvješću o posjetu u cjelini.

Ako se odobri, izvješće o posjetu prosljeđuje se predsjedniku radi obavijesti.

Članak 229.

Obavijest o predstavkama

1. O predstavkama upisanima u registar naveden u članku 226. stavku 9. i glavnim odlukama u vezi s postupkom koji se mora primjenjivati u odnosu na određene predstavke obavještava se na plenarnoj sjednici. Te obavijesti unose se u zapisnik.
2. Naslov i sažetak sadržaja predstavki unesenih u registar te mišljenja i najvažnije odluke koji su poslani u vezi s razmatranjem predstavki dostupni su javnosti na portalu za predstavke na mrežnoj stranici Parlamenta.

Članak 230.

Inicijativa građana

1. Kad Europski parlament zaprimi obavijest da je Europska komisija pozvana da podnese zakonodavni prijedlog u skladu s odredbama članka 11. stavka 4. Ugovora o Europskoj uniji i u skladu s Uredbom (EU) br. 211/2011, Odbor za predstavke utvrđuje je li vjerojatno da će to utjecati na njegov rad, te, ako je potrebno, obavještava podnositelja predstavke o srodnoj temi.
2. Predložene inicijative građana koje su prijavljene u skladu s člankom 4. Uredbe (EU) br. 211/2011, ali koje ne mogu biti podnesene Komisiji u skladu s člankom 9. te iste Uredbe jer nisu poštovani svi navedeni relevantni postupci i uvjeti može razmotriti odbor nadležan za predstavke ako smatra da ih treba dodatno razmotriti. Članci 226., 227., 228. i 229. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

GLAVA X. Članak 231.

GLAVA X.

EUROPSKI OMBUDSMAN

Članak 231.

Izbor Europskog ombudsmana

1. Na početku svakog parlamentarnog saziva ili u slučaju smrti, ostavke ili razrješenja Europskog ombudsmana predsjednik poziva na podnošenje kandidatura za funkciju Europskog ombudsmana i određuje rok u kojemu se kandidature moraju podnijeti. Poziv se objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

2. Kandidature mora podržati najmanje 40 zastupnika iz najmanje dvije države članice.

Svaki zastupnik može podržati samo jednog kandidata.

Uz kandidaturu moraju se priložiti svi dokumenti na osnovi kojih je moguće sa sigurnošću utvrditi da kandidat ispunjava uvjete utvrđene u članku 6. stavku 2. Odluke 94/262/EZUČ, EZ, Euratom Europskog parlamenta⁵³.

3. Kandidature se proslijeđuju nadležnom odboru. Pravovremeno se objavljuje cjeloviti popis zastupnika koji su dali svoju potporu kandidatima.

4. Nadležni odbor može pozvati kandidate na saslušanje. Na tim saslušanjima mogu biti nazočni svi zastupnici.

5. Abecedni popis dopuštenih kandidatura zatim se stavlja na glasovanje u Parlamentu.

6. Europski ombudsman izabire se većinom danih glasova.

Ako nakon prva dva glasovanja nijedan kandidat nije izabran, dalje se mogu natjecati samo dva kandidata koja su u drugom glasovanju dobila najviše glasova.

Kod svakog izjednačenog broja glasova izabire se najstariji kandidat.

7. Prije glasovanja predsjednik utvrđuje je li nazočna najmanje polovica zastupnika Parlamenta.

8. Europski ombudsman obnaša svoju dužnost dok njegov nasljednik ne stupi na dužnost, osim u slučaju smrti ili razrješenja dužnosti.

Članak 232.

Djelokrug rada Europskog ombudsmana

1. Nadležni odbor ispituje slučajeve nepravilnog postupanja uprave o kojima ga je obavijestio Europski ombudsman u skladu s člankom 3. stavcima 6. i 7. Odluke 94/262/EZUČ, EZ, Euratom, na temelju čega može odlučiti sastaviti izvješće u skladu s člankom 54.

Nadležni odbor ispituje izvješće koje Europski ombudsman podnosi na kraju svakog godišnjeg

⁵³ Odluka 94/262/EZUČ, EZ, Euratom Europskog parlamenta od 9. ožujka 1994. o propisima i općim uvjetima koji uređuju obnašanje dužnosti Europskog ombudsmana (SL L 113, 4.5.1994., str. 15.).

zasjedanja o rezultatima svojih radnji ispitivanja, u skladu s člankom 3. stavkom 8. Odluke 94/262/EZUČ, EZ, Euratom. Nadležni odbor može Parlamentu podnijeti prijedlog rezolucije ako smatra da Parlament treba zauzeti stajalište u pogledu bilo kojeg aspekta tog izvješća.

2. Europski ombudsman također može na zahtjev nadležnog odbora ili na vlastitu inicijativu dati informacije nadležnom odboru.

Članak 233.

Razrješenje Europskog ombudsmana

1. Desetina zastupnika u Parlamentu može zatražiti razrješenje Europskog ombudsmana ako više ne udovoljava uvjetima koji su potrebni za obavljanje njegovih dužnosti ili ako je počinio ozbiljnu povredu radne dužnosti. Ako je u prethodna dva mjeseca izglasan takav zahtjev za razrješenje, novi zahtjev za razrješenje može podnijeti najmanje petina zastupnika u Parlamentu.

2. Zahtjev se šalje Europskom ombudsmanu i nadležnom odboru koji podnosi izvješće Parlamentu ako većina njegovih članova smatra da su razlozi opravdani. Na svoj zahtjev Europski ombudsman saslušava se prije glasovanja o izvješću. Nakon rasprave Parlament donosi odluku tajnim glasovanjem.

3. Prije glasovanja predsjednik utvrđuje je li nazočna polovica zastupnika u Parlamentu.

4. Ako je izglasano da Europskog ombudsmana treba razriješiti dužnosti, a on ipak ne odstupi, predsjednik najkasnije do prve sljedeće sjednice nakon one na kojoj je provedeno glasovanje traži od Suda da Europskog ombudsmana razriješi dužnosti i bez odgađanja donese odluku.

Ostavkom Europskog ombudsmana taj se postupak okončava.

GLAVA XI. Članak 234.

GLAVA XI.

GLAVNO TAJNIŠTVO PARLAMENTA

Članak 234.

Glavno tajništvo Parlamenta

1. Parlament ima glavnog tajnika kojega imenuje Predsjedništvo.

Glavni tajnik svečano priseže pred Predsjedništvom da će svoje dužnosti obnašati savjesno i u potpunosti nepristrano.

2. Glavni je tajnik na čelu tajništva o čijem sastavu i organizaciji odlučuje Predsjedništvo.

3. Predsjedništvo određuje plan radnih mjesta Glavnog tajništva Parlamenta i propise u vezi s administrativnim i financijskim položajem dužnosnika i drugih službenika.

Predsjednik Parlamenta o tomu obavještava odgovarajuće institucije Europske unije.

GLAVA XII.

OVLASTI U VEZI S POLITIČKIM STRANKAMA NA EUROPSKOJ RAZINI

Članak 235.

Ovlasti u vezi s europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama⁵⁴

1. Ako Parlament u skladu s člankom 65. stavkom 1. Financijske uredbe odluči zadržati pravo odobravanja rashoda, on djeluje putem svojega Predsjedništva.

Predsjedništvo je na toj osnovi nadležno za donošenje odluka na temelju članaka 17., 18., 24., članka 27. stavka 3. i članka 30. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014. Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁵.

Pojedinačne odluke koje Predsjedništvo donosi na temelju ovog stavka potpisuje predsjednik u njegovo ime i o njima se obavještava podnositelja zahtjeva ili korisnika u skladu s člankom 297. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U pojedinačnim odlukama navode se razlozi na kojima se one temelje u skladu s člankom 296. drugim stavkom tog Ugovora.

Predsjedništvo može u bilo kojem trenutku zatražiti mišljenje Konferencije predsjednika.

2. Na zahtjev četvrtine zastupnika u Parlamentu koji predstavljaju najmanje tri kluba zastupnika, Parlament glasuje o odluci da se, u skladu s člankom 10. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014, od Tijela za europske političke stranke i europske političke zaklade zatraži da provjeriti ispunjava li pojedina registrirana europska politička stranka ili europska politička zaklada uvjete utvrđene u članku 3. stavku 1. točki (c) i članku 3. stavku 2. točki (c) Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014.

3. Na temelju prvog podstavka članka 10. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014, skupina od najmanje 50 građana može podnijeti obrazložen zahtjev kojim Parlament poziva da zatraži provjeru iz stavka 2. Taj obrazloženi zahtjev ne smiju pokrenuti ili potpisati zastupnici. On mora sadržavati bitne činjenične dokaze kojima se pokazuje da predmetna europska politička stranka ili europska politička zaklada ne ispunjava uvjete iz stavka 2.

Predsjednik nadležnom odboru prosljeđuje dopuštene zahtjeve klubova i građana na daljnje razmatranje.

Nakon razmatranja zahtjeva, koje se mora održati u roku od četiri mjeseca nakon što ga predsjednik prosljedio, nadležni se odbor može većinom svojih članova koji predstavljanju najmanje tri kluba zastupnika odlučiti na daljnje djelovanje u pogledu zahtjeva te o tome obavijestiti predsjednika.

Skupina građana obavještava se o ishodu razmatranja u odboru.

Nakon zaprimanja odluke odbora predsjednik o zahtjevu obavještava Parlament.

Parlament nakon te obavijesti većinom glasova odlučuje hoće li podnijeti zahtjev Tijelu za

⁵⁴ Članak 235. primjenjuje se samo na europske političke stranke i europske političke zaklade u smislu članka 2. stavaka 3. i 4. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014.

⁵⁵ Uredba (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada (SL L 317, 4.11.2014., str. 1.).

GLAVA XII. Članak 235.

europske političke stranke i europske političke zaklade.

Odbor usvaja smjernice za postupanje s takvim zahtjevima skupina građana.

4. Na zahtjev četvrtine zastupnika u Parlamentu koji predstavljaju najmanje tri kluba zastupnika, Parlament glasuje o prijedlogu obrazložene odluke da se, u skladu s člankom 10. stavkom 4. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014, iznese prigovor na odluku Tijela za europske političke stranke i europske političke zaklade o brisanju pojedine europske političke stranke ili europske političke zaklade iz Registra u roku od tri mjeseca od dostavljanja odluke.

Nadležni odbor podnosi prijedlog obrazložene odluke. Ako se taj prijedlog odbije, smatra se da je donesena suprotna odluka.

5. Na temelju prijedloga nadležnog odbora Konferencija predsjednika imenuje dva člana odbora neovisnih uglednih osoba u skladu s člankom 11. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014.

GLAVA XIII.

PRIMJENA I IZMJENE POSLOVNIKA

Članak 236.

Primjena Poslovnika

1. Ako se pojave sumnje u vezi s primjenom ili tumačenjem odredbi Poslovnika, predsjednik može dotični predmet uputiti na razmatranje nadležnom odboru.

Predsjednici odbora mogu na isti način postupiti kad do takvih sumnji dođe tijekom rada odbora i s njim su u vezi.

2. Odbor odlučuje treba li predložiti izmjene ovog Poslovnika. U tom slučaju postupi u skladu s člankom 237.

3. Ako nadležni odbor odluči da je tumačenje postojećeg Poslovnika dovoljno, šalje svoje tumačenje predsjedniku, koji o tome izvještava Parlament na sljedećoj sjednici.

4. Ako klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag ospore tumačenje odbora u roku od 24 sata nakon objave, o tom se predmetu glasuje u Parlamentu. Tekst se usvaja većinom danih glasova, pod uvjetom da je nazočna najmanje trećina zastupnika. U slučaju odbijanja predmet se vraća odboru.

5. Neosporena tumačenja i ona koja je Parlament usvojio dodaju se u kurzivu kao pojašnjenja određenog članka ili članaka.

6. Tumačenja se moraju uzeti u obzir pri sljedećoj primjeni i tumačenju dotičnih članaka.

7. Nadležni odbor redovito razmatra Poslovnik i tumačenja.

8. U slučaju da se ovim Poslovnikom dodjeljuju prava određenom broju zastupnika, taj se broj automatski usklađuje s najbližim cijelim brojem koji predstavlja isti postotak zastupnika u Parlamentu kad se god ukupni broj zastupnika u Parlamentu promijeni, posebno nakon proširenja Europske unije.

Članak 237.

Izmjene Poslovnika

1. Svaki zastupnik može predložiti izmjene ovog Poslovnika i njegovih priloga, po potrebi s kratkim obrazloženjem.

Nadležni odbor razmatra predložene amandmane i odlučuje hoće li ih podnijeti Parlamentu.

U svrhu primjene članaka 180., 181. i 183. prilikom razmatranja tih predloženih izmjena u Parlamentu svako upućivanje na „izvorni tekst” ili „prijedlog zakonodavnog akta” u tim člancima smatra se upućivanjem na odredbu koja je tada bila na snazi.

2. U skladu s člankom 232. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, izmjene Poslovnika donose se samo ako za njih glasuje većina zastupnika u Parlamentu.

3. Ako nije drukčije odlučeno prilikom glasovanja, izmjene Poslovnika i njegovih priloga stupaju na snagu prvog dana sjednice nakon usvajanja amandmana.

GLAVA XIV. Članak 238.

GLAVA XIV.

RAZNO

Članak 238.

Simboli Unije

1. Parlament priznaje i preuzima sljedeće simbole Unije:
 - zastavu na kojoj je 12 zlatnih zvjezdica raspoređenih u krug na plavoj pozadini;
 - himnu preuzetu iz „Ode radosti”, iz Devete simfonije Ludwiga van Beethovena;
 - geslo „Ujedinjena u raznolikosti”.
2. Parlament slavi Dan Europe 9. svibnja.
3. Zastave su izvještene u svim prostorima Parlamenta te tijekom službenih događaja. Zastava se nalazi u svim dvoranama za sastanke u Parlamentu.
4. Himna se izvodi na početku svake konstituirajuće sjednice i na drugim svečanim sjednicama, posebno kao dobrodošlica predsjednicima država ili vlada ili kako bi se pozdravili novi zastupnici nakon proširenja.
5. Geslo se ispisuje na službene dokumente Parlamenta.
6. Predsjedništvo razmatra daljnju moguću uporabu simbola u Parlamentu. Ono utvrđuje detaljne odredbe u vezi s primjenom ovog članka.

Članak 239.

Rodno osviještena politika

Predsjedništvo donosi akcijski plan za rodnu ravnopravnost u cilju uključivanja rodne perspektive u sve aktivnosti Parlamenta na svim razinama i u svim fazama. Akcijski plan za rodnu ravnopravnost prati se svake dvije godine te se preispituje najmanje svakih pet godina.

Članak 240.

Nedovršeni poslovi

Na kraju zadnje sjednice prije izbora svi nedovršeni poslovi Parlamenta se ne razmatraju, ako je udovoljeno uvjetima odredaba iz drugog stavka ovog članka.

Na početku svakog parlamentarnog saziva Konferencija predsjednika donosi odluku o obrazloženim zahtjevima parlamentarnih odbora i drugih institucija u vezi s tim hoće li iznova započeti ili nastaviti s razmatranjem nedovršenih poslova.

Te odredbe ne odnose se na predstavke, građanske inicijative i tekstove o kojima nije potrebno donijeti odluku.

Članak 241.

Ispravci

1. Ako se uoči pogreška u tekstu koji je Parlament usvojio, predsjednik po potrebi upućuje prijedlog ispravka nadležnom odboru.
2. Ako se uoči pogreška u tekstu koji je Parlament usvojio i usuglasio s drugim institucijama, predsjednik traži suglasnost tih institucija u vezi s potrebnim ispravcima prije nego što postupi u skladu sa stavkom 1.
3. Nadležni odbor razmatra prijedlog ispravka i podnosi ga Parlamentu ako se slaže s tim da se pogreška do koje je došlo može ispraviti na predloženi način.
4. Ispravak se objavljuje na idućoj sjednici. Ako klub zastupnika ili zastupnici koji dosežu barem niski prag najkasnije 24 sata nakon te obavijesti ne zahtijevaju glasovanje o ispravku, smatra se da je ispravak prihvaćen. Ako se ispravak ne prihvati, vraća se nadležnom odboru. Nadležni odbor može predložiti izmijenjen ispravak ili zaključiti postupak.
5. Usvojeni ispravak objavljuje se na isti način kao i tekst na koji se odnosi. Na odgovarajući se način primjenjuje članak 79.

PRILOG I.

PRILOG I.

KODEKS PONAŠANJA ZASTUPNIKA U EUROPSKOM PARLAMENTU U VEZI S FINACIJSKIM INTERESIMA I SUKOBOM INTERESA

Članak 1.

Glavna načela

U izvršavanju svojih dužnosti zastupnici u Europskom parlamentu:

- (a) oslanjaju se na i djeluju poštujući sljedeća opća načela ponašanja: nepristranost, integritet, transparentnost, marljivost, čestitost, odgovornost i poštovanje ugleda Parlamenta,
- (b) djeluju isključivo u općem interesu i ne dobivaju niti nastoje dobiti bilo kakvu izravnu ili neizravnu financijsku korist ili bilo kakvu nagradu.

Članak 2.

Glavne dužnosti zastupnika

U okviru svog mandata zastupnici u Europskom parlamentu:

- (a) ne sklapaju nikakve sporazume radi djelovanja ili glasovanja u interesu treće pravne ili fizičke osobe, koji bi mogli ugroziti njihovu slobodu glasovanja iz članka 6. Akta o izborima za zastupnike u Europskom parlamentu na neposrednim općim izborima od 20. rujna 1976. te iz članka 2. Statuta zastupnika u Europskom parlamentu,
- (b) ne zahtijevaju, ne prihvaćaju niti primaju bilo kakvu izravnu ili neizravnu financijsku pomoć ili bilo kakvu drugu nagradu, u novcu ili naravi, u zamjenu za određeno ponašanje u djelokrugu parlamentarnog rada zastupnika te savjesno vode računa o tome da se ne izlažu situacijama koje bi mogle biti povezane s podmićivanjem, korupcijom ili nedopuštenim utjecajem,
- (c) nisu profesionalno angažirani u lobiranju koje je u izravnoj vezi s postupkom odlučivanja Unije.

Članak 3.

Sukobi interesa

1. Sukob interesa postoji kada zastupnik u Europskom parlamentu ima osobni interes koji bi mogao neprimjereno utjecati na izvršavanje zastupničkih dužnosti. Sukob interesa ne postoji kada zastupnik uživa prednosti zbog same činjenice da je dio opće javnosti ili široke skupine ljudi.

2. Svaki zastupnik koji utvrdi da je izložen sukobu interesa odmah poduzima mjere potrebne da to ispravi u skladu s načelima i odredbama ovog Kodeksa ponašanja. Ako zastupnik nije u stanju riješiti sukob interesa, o tome u pisanom obliku obavještava predsjednika. U slučaju dvojbe zastupnik može u povjerenju zatražiti mišljenje Savjetodavnog odbora o ponašanju zastupnika osnovanog u skladu s člankom 7.

3. Ne dovodeći u pitanje stavak 2. prije izlaganja ili glasovanja na plenarnoj sjednici, u tijelima Parlamenta ili kada su predloženi za izvjestitelje, zastupnici javno obznanjuju sve stvarne ili moguće sukobe interesa u vezi predmeta koji se razmatra ako ti sukobi nisu očiti iz podataka prijavljenih u skladu s člankom 4. Predsjednika se o tome u pisanom obliku ili usmeno obavještava tijekom predmetnih parlamentarnih rasprava.

Članak 4.

Izjave zastupnika

1. Iz razloga transparentnosti zastupnici Europskog parlamenta osobno su odgovorni predsjedniku podnijeti izjavu o financijskim interesima prije kraja prve sjednice nakon izbora za Europski parlament (ili tijekom saziva u roku od 30 dana nakon preuzimanja dužnosti u Parlamentu) koristeći obrazac koji je Predsjedništvo usvojilo u skladu s člankom 9. Predsjednika obavještavaju o svim promjenama koje utječu na njihovu izjavu do kraja sljedećeg mjeseca nakon svake promjene.

2. Izjava o financijskim interesima sadrži sljedeće precizno navedene podatke:

- (a) profesionalne djelatnosti zastupnika tijekom tri godine prije preuzimanja dužnosti u Parlamentu kao i članstvo, tijekom tog istog razdoblja, u bilo kojim odborima ili vijećima trgovačkih društava, nevladinih organizacija, udruženja ili bilo kojeg drugog tijela s pravnom osobnošću,
- (b) svaku naknadu koju dobiva za obnašanje dužnosti u drugom parlamentu,
- (c) svaku redovito plaćenu djelatnost koju zastupnik obavlja usporedo s obnašanjem svojih dužnosti bilo kao zaposlenik ili samostalni djelatnik,
- (d) članstvo u bilo kojim odborima ili vijećima trgovačkih društava, nevladinih organizacija, udruženja ili bilo kojeg drugog tijela s pravnom osobnošću ili bilo koja druga, plaćena ili neplaćena, vanjska djelatnost koju zastupnik obavlja,
- (e) svaku povremenu plaćenu vanjsku djelatnost (uključujući pisanje, predavanje ili davanje stručnih savjeta), ako ukupna naknada svih povremenih vanjskih djelatnosti zastupnika premašuje 5 000 EUR u kalendarskoj godini,
- (f) udio u trgovačkom društvu ili partnerstvu ako to ima moguće posljedice na javnu politiku ili ako zbog takvih udjela zastupnik ima značajan utjecaj na poslovanje dotičnog tijela,
- (g) svaku financijsku pomoć ili pomoć u osoblju ili stvarima koju dobivaju uz sredstva koja osigurava Parlament i koju im u okviru političkog djelovanja dodjeljuju treće osobe, čiji se identitet otkriva.
- (h) svaki drugi financijski interes koji bi mogao utjecati na obnašanje dužnosti zastupnika.

Za svaku točku koju treba prijaviti u skladu s prvim podstavkom, zastupnici navode, prema potrebi, je li plaćena ili neplaćena, dok za točke (a), (c), (d), (e) i (f) zastupnici također navode jednu od sljedećih kategorija prihoda:

- neplaćeno;

PRILOG I.

- od 1 do 499 EUR mjesečno;
- od 500 do 1 000 EUR mjesečno;
- od 1 001 do 5 000 EUR mjesečno;
- od 5 001 do 10 000 EUR mjesečno;
- više od 10 000 EUR mjesečno, s naznakom sljedećih najbližih 10 000 EUR.

Svi drugi prihodi koje zastupnik stječe u vezi svake prijavljene točke u skladu s prvim podstavkom, ali ne redovito, obračunavaju se na godišnjoj osnovi, podijeljeni na dvanaest dijelova i uvršteni u jednu od kategorija utvrđenih u drugom podstavku.

3. Podaci koje predsjednik dobije na temelju ovog članka objavljuju se na internetskoj stranici Parlamenta u lako dostupnom obliku.

4. Zastupnik ne može biti izabran za obnašanje dužnosti u Parlamentu ili njegovim tijelima, biti imenovan izjaviteljem ili sudjelovati u službenom izaslanstvu ili međuinstitucijskim pregovorima ako nije podnio svoju izjavu o financijskim interesima.

5. Ako predsjednik primi informaciju koja upućuje na to da je izjava o financijskim interesima zastupnika u bitnome netočna ili neažurirana, može se savjetovati sa savjetodavnim odborom predviđenim u članku 7. Predsjednik po potrebi, zahtijeva od zastupnika da ispravi izjavu u roku od 10 dana. Predsjedništvo može donijeti odluku o primjeni stavka 4. na zastupnike koji se ne odazovu na predsjednikov zahtjev za ispravkom.

6. Izjavitelji mogu u obrazloženju svojeg izvješća dobrovoljno navesti popis predstavnika vanjskih interesa s kojima su se savetovali o pitanjima povezanim s temom izvješća.⁵⁶

Članak 5.

Darovi ili slične povlastice

1. Tijekom obnašanja dužnosti zastupnici u Europskom parlamentu ne smiju primati darove ili slične povlastice osim onih koji su darovani iz pristojnosti i čija je približna vrijednost manja od 150 EUR ili koji su im darovani iz pristojnosti kada službeno zastupaju Parlament.

2. Svi darovi darovani zastupnicima u skladu sa stavkom 1. kada službeno zastupaju Parlament predaju se predsjedniku i s njima se postupa u skladu s provedbenim mjerama koje je Predsjedništvo donijelo u skladu s člankom 9.

3. Odredbe stavaka 1. i 2. ne primjenjuju se na povrat putnih troškova, troškova smještaja i boravka zastupnika niti na izravno plaćanje tih troškova od treće strane ako se zastupnici odazovu pozivu i pri obnašanju svojih dužnosti na događanjima koja organizira treća strana.

Područje primjene ovog stavka, a posebno pravila za osiguravanje transparentnosti, točno je utvrđeno u provedbenim mjerama koje je Predsjedništvo donijelo u okviru članka 9.

Članak 6.

Aktivnosti bivših zastupnika

⁵⁶ Vidi Odluku Predsjedništva od 12. rujna 2016. o provedbi Međuinstitucionalnog sporazuma o registru transparentnosti.

Bivši zastupnici u Europskom parlamentu, profesionalno angažirani u lobiranju ili predstavljanju koje je u izravnoj vezi s postupkom odlučivanja Unije trebali bi o tome obavijestiti Parlament i za vrijeme cijelog trajanja takvog angažmana ne mogu koristiti pogodnosti namijenjene bivšim zastupnicima u skladu s pravilima koja je u tu svrhu utvrdilo Predsjedništvo⁵⁷.

Članak 7.

Savjetodavni odbor o ponašanju zastupnika

1. Osnovan je savjetodavni odbor o ponašanju zastupnika („Savjetodavni odbor”).
2. Savjetodavni odbor čini pet zastupnika koje predsjednik imenuje na početku svog mandata među članovima Odbora za ustavna pitanja i Odbora za pravna pitanja vodeći računa o iskustvu zastupnika i političkoj ravnoteži.

Članovi Savjetodavnog odbora se svakih šest mjeseci izmjenjuju na dužnosti predsjednika.

3. Predsjednik na početku svog mandata također imenuje dopunske članove Savjetodavnog odbora, po jednog za svaki klub zastupnika koji nije zastupljen u Savjetodavnom odboru.

U slučaju navodnog kršenja ovog Kodeksa ponašanja od strane člana kluba zastupnika koji nije zastupljen u Savjetodavnom odboru, dotični dopunski član postaje šesti punopravni član Savjetodavnog odbora za istragu navodnog predmetnog kršenja.

4. Savjetodavni odbor u povjerenju i u roku od trideset kalendarskih dana svakom zastupniku koji to zatraži ustupa smjernice o tumačenju i primjeni odredbi ovog Kodeksa ponašanja. Zastupnik ima pravo pozvati se na te smjernice.

Na zahtjev predsjednika Savjetodavni odbor također procjenjuje navodne slučajeve kršenja ovog Kodeksa ponašanja i savjetuje predsjednika o mogućim mjerama koje treba poduzeti.

5. Nakon savjetovanja s predsjednikom Savjetodavni odbor može zatražiti savjet vanjskih stručnjaka.
6. Savjetodavni odbor objavljuje godišnje izvješće o svojim aktivnostima.

Članak 8.

Postupak u slučaju mogućih kršenja Kodeksa ponašanja

1. Kada je opravdano misliti da je zastupnik u Europskom parlamentu možda prekršio ovaj Kodeks ponašanja, osim ako je riječ o očito neutemeljenim slučajevima, predsjednik s upućuje predmet Savjetodavnom odboru.

2. Savjetodavni odbor istražuje okolnosti navodnog kršenja i može saslušati dotičnog zastupnika. Na temelju svojih zaključaka predsjedniku sastavlja preporuku u vezi moguće odluke.

U slučaju navodnog kršenja Kodeksa ponašanja stalnog ili dopunskog člana Savjetodavnog odbora, dotični stalni ili dopunski član suzdržava se od sudjelovanja u radu Savjetodavnog odbora u pogledu tog navodnog kršenja.

⁵⁷ Odluka Predsjedništva od 12. travnja 1999. o pogodnostima namijenjenim bivšim zastupnicima Europskog parlamenta.

PRILOG I.

3. Ako, uzimajući u obzir preporuku i nakon što je dotičnog zastupnika pozvao da podnese pisane primjedbe, predsjednik zaključi da je dotični zastupnik prekršio Kodeks ponašanja, nakon saslušanja zastupnika donosi obrazloženu odluku koja određuje kaznu. Predsjednik o toj obrazloženoj odluci obavještava zastupnika.

Izrečena kazna može se sastojati od jedne ili više mjera navedenih u članku 176. stavcima 4., 5. i 6. Poslovnika.

4. Dotični zastupnik ima pravo na interne žalbene postupke određene člankom 177. Poslovnika.

Članak 9.

Provedba

Predsjedništvo odlučuje o provedbenim mjerama ovog Kodeksa ponašanja uključujući postupak nadzora i po potrebi ažurira iznose navedene u člancima 4. i 5.

Predsjedništvo može sastaviti prijedloge revizije ovog Kodeksa ponašanja.

PRILOG II.

KODEKS PRIMJERENOG PONAŠANJA ZASTUPNIKA U EUROPSKOM PARLAMENTU PRILIKOM OBNAŠANJA NJIHOVIH DUŽNOSTI

1. U obnašanju svojih dužnosti zastupnici u Europskom parlamentu postupat će prema svima koji rade u Europskom parlamentu dostojanstveno, ljubazno i s poštovanjem te bez predrasuda i diskriminacije.
2. U obnašanju svojih dužnosti zastupnici će se ponašati profesionalno i osobito izbjegavati u svojim odnosima s osobljem ponižavajući, uvredljiv i diskriminatorni jezik ili bilo koje druge radnje koje su neetične, ponižavajuće ili nezakonite.
3. Zastupnici ne smiju svojim djelovanjem poticati osoblje na kršenje, zaobilaženje ili zanemarivanje zakonodavstva na snazi, internih pravila Parlamenta ili ovog Kodeksa niti tolerirati takvo ponašanje osoblja pod njihovom odgovornošću.
4. U cilju osiguravanja učinkovitog funkcioniranja Europskog parlamenta zastupnici će pravovremeno, pravedno i djelotvorno te uz odgovarajuću diskreciju nastojati riješiti sva neslaganja ili sukobe u pogledu osoblja pod njihovom odgovornošću.
5. Zastupnici će po potrebi pravodobno i u potpunosti sudjelovati u uspostavljenim postupcima za upravljanje situacijama sukoba ili uznemiravanja (psihološkog ili seksualnog), uključujući pružanjem brzog odgovora na sve optužbe za uznemiravanje. Zastupnici bi trebali sudjelovati u specijaliziranoj izobrazbi organiziranoj za njih na temu sprečavanja sukoba i uznemiravanja na radnom mjestu i dobrog vođenja ureda.
6. Zastupnici će potpisati izjavu kojom potvrđuju da se obvezuju poštovati ovaj Kodeks. Sve će izjave, bilo da su potpisane ili ne, biti objavljene na internetskim stranicama Parlamenta.
7. Zastupnici koji ne potpišu izjavu povezanu s ovim Kodeksom ne mogu biti izabrani za obnašanje dužnosti u Parlamentu ili njegovim tijelima, biti imenovani izvjestiteljem niti sudjelovati u službenom izaslanstvu ili međuinstitucijskim pregovorima.

PRILOG III.

PRILOG III.

KRITERIJI U VEZI S PITANJIMA ZA PISANI ODGOVOR U SKLADU S ČLANCIMA 138., 140. i 141.

1. Pitanja za pisani odgovor:

- jasno navode primatelja kojemu se trebaju predati uobičajenim međuinstitucijskim kanalima;
- isključivo su u okviru granica nadležnosti primatelja, kako je utvrđeno u relevantnim ugovorima ili u pravnim aktima Unije, ili unutar njegova područja djelovanja;
- od općeg su interesa;
- jezgrovita su i sadržavaju razumljivo pitanje;
- ne sadrže više od 200 riječi;
- nisu uvredljivog sadržaja;
- ne odnose se na strogo osobne stvari.
- ne sadrže više od tri potpitanja.

2. Pitanja upućena Vijeću ne mogu se baviti predmetom redovnog zakonodavnog postupka u tijeku ili proračunskim funkcijama Vijeća.

3. Na zahtjev podnositelja pitanja Glavno tajništvo daje im savjet o tome kako se u pojedinom slučaju pridržavati kriterija utvrđenih u stavku 1.

4. Ako je u prethodnih šest mjeseci postavljeno identično ili slično pitanje te je na njega odgovoreno ili ako se samo traže informacije o daljnjem postupanju po određenoj rezoluciji Parlamenta koje je Komisija već navela u pisanom priopćenju o daljnjem postupanju tijekom prethodnih šest mjeseci, Glavno tajništvo podnositelju pitanja šalje primjerak prethodnog pitanja i odgovora ili pisanog priopćenja o daljnjem postupanju. Ponovljeno se pitanje primatelju šalje samo ako predsjednik tako odluči u svjetlu novog značajnog razvoja događaja i kao odgovor na obrazložen zahtjev podnositelja.

5. Ako se pitanjem traže činjenični ili statistički podaci koji su već dostupni službama Parlamenta za istraživanja, ne šalje ga se primatelju nego tim službama, osim ako predsjednik drukčije ne odluči na zahtjev podnositelja.

6. Povezana pitanja Glavno tajništvo može objediniti u jedno pitanje i na njih istovremeno odgovoriti.

PRILOG IV.

SMJERNICE I OPĆA NAČELA ZA ODABIR TEMA KOJE SE UVRŠTAVAJU U DNEVNI RED RASPRAVE O SLUČAJEVIMA KRŠENJA LJUDSKIH PRAVA, DEMOKRATSKIH NAČELA I VLADAVINE PRAVA, PREDVIĐENI ČLANKOM 144.

Temeljna načela

1. Prednost imaju prijedlozi rezolucija upućeni Vijeću, Komisiji, državama članicama, trećim zemljama ili međunarodnim tijelima, o kojima se u Parlamentu namjerava glasovati prije određenog događaja, pod uvjetom da je aktualna sjednica jedina sjednica Europskog parlamenta na kojoj se može održati glasovanje.
2. Prijedlozi rezolucija ne smiju imati više od 500 riječi.
3. Prednost imaju teme koje se odnose na nadležnosti Europske unije utvrđene Ugovorima ako su od velike važnosti.
4. Broj izabranih tema mora omogućiti raspravu razmjernu njihovoj važnosti te ih ne smije biti više od tri, uključujući i potpoglavlja.

Praktični detalji

5. Parlament i klubovi zastupnika obavještavaju se o temeljnim načelima primijenjenima pri odabiru tema koje se uvrštavaju u dnevni red rasprave o slučajevima kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava.

Ograničenje i dodjela vremena za izlaganje

6. Kako bi se što bolje iskoristilo raspoloživo vrijeme, predsjednik Europskog parlamenta nakon savjetovanja s predsjednicima klubova zastupnika dogovara se s Vijećem i Komisijom oko ograničenja vremena za izlaganje za njihove moguće izjave u raspravi o slučajevima kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava.

Rok za podnošenje amandmana

7. Rok za podnošenje amandmana mora biti takav da omogućuje dovoljno vremena između distribucije amandmana na službenim jezicima i vremena dogovorenog za raspravu o prijedlozima rezolucija kako bi ih zastupnici i klubovi temeljito razmotrili.

PRILOG V.

PRILOG V.

POSTUPAK RAZMATRANJA I DONOŠENJA ODLUKA O DAVANJU RAZRJEŠNICE

Članak 1.

Dokumenti

1. Tiskaju se i distribuiraju sljedeći dokumenti:
 - (a) račun prihoda i rashoda, financijska analiza i bilanca, koje šalje Komisija;
 - (b) godišnje izvješće i posebna izvješća Revizorskog suda, zajedno s odgovorima institucija;
 - (c) izjava o jamstvu u pogledu pouzdanosti računa te zakonitosti i pravilnosti odgovarajućih transakcija, koju u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije podnosi Revizorski sud;
 - (d) preporuka Vijeća.
2. Ti dokumenti upućuju se nadležnom odboru. Svaki nadležni odbor može dati mišljenje.
3. Ako drugi odbori žele dati svoje mišljenje, predsjednik određuje rok u kojem se o mišljenjima mora izvijestiti nadležni odbor.

Članak 2.

Razmatranje izvješća

1. Parlament u skladu s financijskom uredbom razmatra izvješće nadležnog odbora o razrješnici do 30. travnja godine koja slijedi nakon usvajanja godišnjeg izvješća Revizorskog suda.
2. Ako ovim prilogom nije drukčije određeno, primjenjuju se članci Poslovnika Parlamenta koji se odnose na izmjene i glasovanje.

Članak 3.

Sadržaj izvješća

1. Izvješće nadležnog odbora o razrješnici sadržava:
 - (a) prijedlog odluke o davanju razrješnice ili odgodi odluke o razrješnici (glasovanje na travanjskoj sjednici) ili prijedlog odluke o davanju ili odbijanju davanja razrješnice (glasovanje na listopadskoj sjednici);
 - (b) prijedlog odluke o zaključivanju računa svih prihoda, rashoda, aktive i pasive Unije;
 - (c) prijedlog rezolucije s primjedbama priložen prijedlogu odluke navedenom pod točkom (a), zajedno s analizom Komisijinog upravljanja proračunom tijekom financijske godine i primjedbama u vezi s izvršavanjem rashoda u budućnosti;
 - (d) kao prilog, popis dokumenata dobivenih od Komisije i dokumenata koji su od nje

traženi, ali nisu dobiveni;

(e) mišljenja nadležnih odbora.

2. Ako nadležni odbor predloži odgodu odluke o razrješnici, u prijedlogu rezolucije između ostalog treba navesti sljedeće:

(a) razloge odgode;

(b) daljnje mjere koje se očekuju od Komisije te rokove za njih;

(c) dokumente koji su potrebni kako bi Parlament donio odluku na temelju poznavanja činjeničnog stanja.

Članak 4.

Razmatranje i glasovanje u Parlamentu

1. Svako izvješće nadležnog odbora u vezi s razrješnicom uvrštava se u dnevni red prve sjednice nakon njegova podnošenja.

2. Dopušteni su samo amandmani koji se odnose na prijedlog rezolucije podnesen u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (c).

3. Osim ako u članku 5. nije drukčije određeno, za glasovanje o prijedlozima odluka i prijedlogu rezolucije primjenjuje se redoslijed iz članka 3.

4. Parlament u skladu s člankom 231. Ugovora o funkcioniranju Europske unije odlučuje većinom danih glasova.

Članak 5.

Varijante postupka

1. Glasovanje na travanjskoj sjednici

U prvoj fazi u izvješću o razrješnici predlaže se ili davanje ili odgoda davanja razrješnice.

(a) Ako prijedlog za davanje razrješnice dobije većinu glasova, ona se daje. To također znači zaključenje poslovnih knjiga.

Ako prijedlog za davanje razrješnice ne dobije većinu glasova, smatra se da je odgođeno davanje razrješnice i nadležni odbor u roku od šest mjeseci podnosi novo izvješće s novim prijedlogom za davanje ili odbijanje davanja razrješnice.

(b) Ako je prijedlog za odgodu davanja razrješnice usvojen, nadležni odbor u roku od šest mjeseci podnosi novo izvješće s novim prijedlogom za davanje ili odbijanje davanja razrješnice. U tom slučaju zaključenje poslovnih knjiga također se odgađa i ponovno se podnosi s novim izvješćem.

Ako prijedlog za odgodu davanja razrješnice ne dobije većinu glasova, smatra se da je ona dana. U tom slučaju ta odluka također znači zaključenje poslovnih knjiga. O prijedlogu rezolucije i dalje se može glasovati.

2. Glasovanje na listopadskoj sjednici

PRILOG V.

U drugoj se fazi u izvješću o razrješnici predlaže ili davanje ili odbijanje davanja razrješnice.

(a) Ako prijedlog za davanje razrješnice dobije većinu glasova, ona se daje. To također znači zaključenje poslovnih knjiga.

Ako prijedlog za davanja razrješnice ne dobije većinu glasova, smatra se da je odbijeno davanje razrješnice. Formalni prijedlog za zaključenje poslovnih knjiga odnosno godine podnosi se na jednoj od sljedećih sjednica na koju se Komisija poziva radi davanja izjave.

(b) Ako prijedlog za odbijanje davanja razrješnice dobije većinu glasova, formalni prijedlog za zaključenje poslovnih knjiga odnosno godine podnosi se na jednoj od sljedećih sjednica na koju se Komisija poziva radi davanja izjave.

Ako prijedlog za odbijanje davanja razrješnice ne dobije većinu glasova, smatra se da je ona dana. U tom slučaju ta odluka također znači zaključenje poslovnih knjiga. O prijedlogu rezolucije i dalje se može glasovati.

3. Ako prijedlog rezolucije ili prijedlog za zaključenje poslovnih knjiga sadrži odredbe koje su u suprotnosti s ishodom glasovanja Parlamenta o davanju razrješnice, nakon savjetovanja s predsjednikom nadležnog odbora predsjednik Parlamenta može odgoditi to glasovanje i odrediti novi rok za podnošenje amandmana.

Članak 6.

Provedba odluke o razrješnici

1. Predsjednik sve odluke ili rezolucije Parlamenta donesene u skladu s člankom 3. šalje Komisiji i svim ostalim institucijama te ih daje na objavu u *Službenom listu Europske unije* u dijelu predviđenom za akte zakonodavnog karaktera.

2. Nadležni odbor najmanje jednom godišnje izvještava Parlament o koracima koje su institucije poduzele kao odgovor na primjedbe priložene odlukama o razrješnici i ostale primjedbe sadržane u rezolucijama Parlamenta u vezi s izvršavanjem rashoda.

3. Na temelju izvješća odbora nadležnog za proračunski nadzor, predsjednik može u skladu s člankom 265. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u ime Parlamenta podnijeti tužbu Sudu Europske unije protiv dotične institucije zbog neispunjavanja obveza koje proizlaze iz primjedbi priloženih odluci o razrješnici ili iz drugih rezolucija u vezi s izvršavanjem rashoda.

PRILOG VI.

OVLASTI I NADLEŽNOSTI STALNIH ODBORA⁵⁸**I. Odbor za vanjske poslove**

Odbor nadležan za promicanje, primjenu i praćenje vanjske politike Unije u pogledu:

1. zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) te zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZVSP); u tom smislu odboru pomaže pododbor za sigurnost i obranu;
2. odnosa s drugim institucijama i tijelima Unije, organizacijom UN-a i drugim međunarodnim organizacijama te međuparlamentarnim skupštinama za pitanja u njegovoj nadležnosti;
3. nadzora nad Europskom službom za vanjsko djelovanje;
4. jačanja političkih odnosa s trećim zemljama, posebno onima koje su u neposrednoj blizini Unije, sveobuhvatnim programima suradnje i pomoći ili međunarodnim sporazumima, kao što su sporazumi o pridruživanju i partnerstvu;
5. otvaranja, praćenja i zaključivanja pregovora za pristupanje europskih država Uniji;
6. svog zakonodavstva, programiranja i nadzora mjera provedenih u okviru Europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava, Europskog instrumenta za susjedstvo, Instrumenta pretpristupne pomoći, Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru i Instrumenta za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama te politika na kojima se temelje;
7. praćenja i daljnjih mjera u vezi s, između ostalog, europskom politikom susjedstva, posebno u pogledu godišnjih izvješća o napretku europske politike susjedstva;
8. pitanja demokracije, vladavine prava, ljudskih prava, uključujući prava manjina, u trećim zemljama i načela međunarodnog prava; u tom smislu odboru pomaže pododbor za ljudska prava, koji bi trebao osigurati usklađenost vanjske politike Unije i njezine politike u području ljudskih prava. Ne dovodeći u pitanje mjerodavne propise, članovi drugih odbora i tijela nadležnih za to područje pozivaju se na sudjelovanje na sjednicama pododbora;
9. sudjelovanja Parlamenta u misijama za promatranje izbora, po potrebi u suradnji s drugim relevantnim odborima i izaslanstvima.

Odbor osigurava politički nadzor i usklađuje rad zajedničkih parlamentarnih odbora i odbora za parlamentarnu suradnju, međuparlamentarnih izaslanstava i ad hoc izaslanstava te misija za promatranje izbora u okviru svoje nadležnosti.

II. Odbor za razvoj

Odbor nadležan za:

1. promicanje, provođenje i nadzor politike Unije na području razvoja i suradnje,

⁵⁸ Usvojeno odlukom Parlamenta od 15. siječnja 2014.

PRILOG VI.

uključujući:

- (a) politički dijalog sa zemljama u razvoju, kako na bilateralnoj razini tako i u okviru relevantnih međunarodnih organizacija i međuparlamentarnih foruma,
 - (b) pomoć i sporazume o suradnji sa zemljama u razvoju, naročito nadzor nad učinkovitim financiranjem pomoći i ocjenjivanjem rezultata, uključujući i u vezi s iskorjenjivanjem siromaštva,
 - (c) praćenje odnosa između politika država članica i politika koje se provode na razini Unije;
 - (d) promicanje demokratskih vrijednosti, odgovornog upravljanja i ljudskih prava u zemljama u razvoju;
 - (e) provedbu, praćenje i unapređivanje usklađenosti politika u odnosu na razvojnu politiku;
2. svo zakonodavstvo, programiranje i nadzor mjera provedenih u okviru instrumenta za razvojnu suradnju, Europskog razvojnog fonda (EDF) – u uskoj suradnji s nacionalnim parlamentima – i instrumenta za humanitarnu pomoć, kao i sva pitanja povezana s humanitarnom pomoći u zemljama u razvoju te politiku na kojoj se temelje;
 3. pitanja vezana za Sporazum o partnerstvu zemalja AKP-a i EU-a te odnose s nadležnim tijelima;
 4. pitanja koja se tiču prekomorskih zemalja i područja;
 5. sudjelovanje Parlamenta u misijama za promatranje izbora, po potrebi u suradnji s drugim relevantnim odborima i izaslanstvima.

Odbor usklađuje rad međuparlamentarnih izaslanstava i *ad hoc* izaslanstava u okviru svoje nadležnosti.

III. Odbor za međunarodnu trgovinu

Odbor nadležan za pitanja u vezi uspostavljanja, provedbe i praćenja zajedničke trgovinske politike Unije i njezine vanjske gospodarske odnose, posebno:

1. financijske, gospodarske i trgovinske odnose s trećim zemljama i regionalnim organizacijama;
2. zajedničku vanjsku tarifu i olakšavanje trgovine, kao i vanjske aspekte carinskih odredbi i upravljanja;
3. otvaranje, praćenje, sklapanje i provođenje bilateralnih, multilateralnih i plurilateralnih trgovinskih sporazuma koji upravljaju gospodarskim, trgovinskim i investicijskim odnosima s trećim zemljama i regionalnim organizacijama;
4. mjere tehničkog usklađivanja ili standardizacije na područjima za koja vrijede instrumenti međunarodnog prava;
5. odnose s relevantnim međunarodnim organizacijama i međunarodnim forumima o

trgovinskim pitanjima te s organizacijama koje promiču regionalnu gospodarsku i trgovinsku integraciju izvan Unije;

6. odnose sa Svjetskom trgovinskom organizacijom, uključujući njezine parlamentarne razmjere.

Odbor se povezuje s nadležnim međuparlamentarnim i *ad hoc* izaslanstvima na području gospodarskih i trgovinskih aspekata odnosa s trećim zemljama.

IV. Odbor za proračune

Odbor nadležan za:

1. višegodišnji financijski okvir prihoda i rashoda Unije i sustav vlastitih sredstava Unije;
2. posebne proračunske ovlasti Parlamenta, to jest proračun Unije, te za pregovore i provođenje međuinstitucijskih sporazuma na tom području;
3. projekcije proračuna Parlamenta u skladu s postupkom uređenim Poslovnikom;
4. proračun decentraliziranih tijela;
5. financijske aktivnosti Europske investicijske banke koje nisu dio europskoga gospodarskog upravljanja;
6. uključivanje Europskog fonda za razvoj u proračun, ne dovodeći u pitanje ovlasti odbora nadležnog za Sporazum o partnerstvu zemalja AKP-a i EU-a;
7. financijske posljedice svih akata Unije i njihovu usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom, ne dovodeći u pitanje ovlasti nadležnih odbora;
8. praćenje i ocjenjivanje izvršenja proračuna za tekuće razdoblje neovisno o članku 98 stavku 1., prijenose odobrenih sredstava, postupke vezane uz kadrovske promjene, proračunska sredstva za upravljanje i mišljenja o građevinskim projektima koja su od velikog financijskog značaja;
9. Financijsku uredbu, ne uključujući pitanja izvršavanja, upravljanja i nadzora proračuna.

V. Odbor za proračunski nadzor

Odbor nadležan za:

1. nadzor izvršenja proračuna Unije i Europskog fonda za razvoj te odluke o davanju razrješnice koje donosi Parlament, uključujući interni postupak razrješnice i sve ostale prateće mjere ili mjere za provedbu takvih odluka;
2. zaključivanje, predočenje i reviziju poslovnih knjiga i bilanci Unije, njezinih institucija i svih tijela koje ona financira, uključujući određivanje odobrenih sredstava koje treba prenijeti i utvrđivanje salda;
3. nadzor financijskih djelatnosti Europske investicijske banke;
4. nadziranje isplativosti troškova različitih oblika financiranja Unije pri provođenju

PRILOG VI.

politike Unije uključujući, na zahtjev Odbora za proračunski nadzor, specijalizirane odbore i, na zahtjev Odbora za proračunski nadzor, u suradnji sa specijaliziranim odborima prilikom razmatranja posebnih izvješća Revizorskog suda;

5. odnose s Europskim uredom za borbu protiv prijevара (OLAF), ispitivanje prijevара i nepravilnosti pri izvršenju proračuna Unije, mjere čiji je cilj sprečavanje i kazneni progon takvih slučajeva i strogu zaštitu financijskih interesa Unije općenito i relevantne mjere koje na tom području provodi europski javni tužitelj;
6. odnose s Revizorskim sudom, imenovanje njegovih članova i razmatranje njegovih izvješća;
7. financijsku uredbu za pitanja izvršenja, upravljanja i nadzora proračuna.

VI. Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

Odbor nadležan za:

1. ekonomsku i monetarnu politiku Unije, funkcioniranje Ekonomske i monetarne unije te europski monetarni i financijski sustav (uključujući odnose s relevantnim institucijama i organizacijama);
2. slobodno kretanje kapitala i plaćanja (prekogranična plaćanja, područje jedinstvenog platnog prometa, platne bilance, kretanje kapitala i politika zaduživanja i kreditiranja, nadzor kretanja kapitala iz trećih zemalja, mjere za poticanje izvoza kapitala Unije);
3. međunarodni monetarni i financijski sustav (uključujući odnose s financijskim i monetarnim institucijama i organizacijama);
4. pravila o tržišnom natjecanju te državnim ili javnim potporama;
5. porezne odredbe;
6. uređenje i nadzor financijskih usluga, institucija i tržišta, uključujući financijsko izvješćavanje, reviziju, računovodstvena pravila, korporativno upravljanje i druga pitanja prava društava koja se posebno tiču financijskih usluga.
7. relevantne financijske aktivnosti Europske investicijske banke kao dio europskoga gospodarskog upravljanja u europodručju.

VII. Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

Odbor nadležan za:

1. politiku zapošljavanja i sve vidove socijalne politike uključujući uvjete rada, socijalnu sigurnost, socijalnu uključenost i socijalnu zaštitu;
2. prava radnika;
3. mjere za zaštitu zdravlja i sigurnost na radnom mjestu;
4. Europski socijalni fond;
5. politiku stručnog usavršavanja, uključujući stručne kvalifikacije;

6. slobodno kretanje radnika i umirovljenika;
7. socijalni dijalog;
8. sve oblike diskriminacije na radnom mjestu i tržištu rada, osim spolne diskriminacije;
9. odnose s:
 - Europskim centrom za razvoj strukovne izobrazbe (Cedefop),
 - Europskom zakladom za poboljšanje životnih i radnih uvjeta,
 - Europskom zakladom za strukovnu izobrazbu,
 - Europskom agencijom za sigurnost i zdravlje na radu,

kao i za odnose s drugim relevantnim tijelima Unije i međunarodnim organizacijama.

VIII. Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

Odbor nadležan za:

1. politiku okoliša i mjere zaštite okoliša, koje se, posebno, odnose na:
 - (a) klimatske promjene,
 - (b) zagađenje zraka, tla i vode, upravljanje otpadom i reciklažu, opasne tvari i pripreme, razinu buke i zaštitu biološke raznolikosti,
 - (c) održivi razvoj,
 - (d) međunarodne i regionalne mjere i sporazume čiji je cilj zaštita okoliša,
 - (e) sanaciju štete nastale u okolišu,
 - (f) civilnu zaštitu,
 - (g) Europsku agenciju za okoliš,
 - (h) Europsku agenciju za kemikalije,
2. javno zdravlje, posebno:
 - (a) programe i posebne djelatnosti na području javnog zdravlja,
 - (b) farmaceutske i kozmetičke proizvode,
 - (c) zdravstvene aspekte biološkog terorizma,
 - (d) Europsku agenciju za lijekove i Europski Centar za prevenciju i nadzor bolesti,
3. pitanja sigurnosti hrane, uključujući posebno:
 - (a) označivanje i sigurnost hrane,
 - (b) veterinarske zakonske propise za zaštitu od opasnosti za ljudsko zdravlje;

PRILOG VI.

javnozdravstveni nadzor hrane i sustava proizvodnje hrane,

- (c) Europsku agenciju za sigurnost hrane i Europski ured za hranu i veterinarstvo.

IX. Odbor za industriju, istraživanje i energetiku

Odbor nadležan za:

1. industrijsku politiku Unije i povezane mjere te primjenu novih tehnologija, uključujući mjere koje se odnose na MSP (mala i srednja poduzeća);
2. politiku Unije na području istraživanja i inovacija, uključujući znanost i tehnologiju kao i širenje i iskorištavanje rezultata istraživanja;
3. europsku svemirsku politiku;
4. djelatnosti Zajedničkog istraživačkog centra, Europskog istraživačkog vijeća, Europskog instituta za inovacije i tehnologiju te Instituta za referentne materijale i mjerenja, kao i za JET, ITER i druge projekte na tom području;
5. mjere Unije povezane s energetsom politikom općenito i u kontekstu osnivanja i funkcioniranja unutarnjeg energetskeg tržišta, uključujući mjere u vezi s:
 - (a) sigurnosti nabave energije u Uniji,
 - (b) promicanjem energetske učinkovitosti i štednje energije te razvojem novih i obnovljivih oblika energije,
 - (c) promicanjem međusobne povezanosti energetskih mreža i učinkovitosti energije, uključujući uspostavljanje i razvoj transeuropskih mreža na području energetske infrastrukture;
6. Ugovor o Euratomu i Agenciju za nabavu Europske zajednice za atomsku energiju; nuklearnu sigurnost, razgradnju i odlaganje otpada u nuklearnom sektoru;
7. informacijsko društvo, informacijsku tehnologiju i komunikacijske mreže i usluge, uključujući tehnologije i sigurnosne aspekte te uspostavljanje i razvoj transeuropskih mreža na području telekomunikacijske infrastrukture kao i djelovanje Agencije Europske unije za mrežnu i informacijsku sigurnost (ENISA).

X. Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

Odbor nadležan za:

1. koordinaciju nacionalnih propisa na području unutarnjeg tržišta i carinske unije na razini Unije, posebno:
 - (a) slobodno kretanje roba uključujući usklađenost tehničkih standarda,
 - (b) pravo poslovnog nastana,
 - (c) slobodu pružanja usluga, uz iznimku financijskog i poštanskog sektora;
2. funkcioniranje jedinstvenog tržišta, uključujući mjere čiji je cilj određivanje i uklanjanje mogućih prepreka u provedbi jedinstvenog tržišta, uključujući i digitalno

jedinstveno tržište;

3. promicanje i zaštitu gospodarskih interesa potrošača u okviru uspostavljanja unutarnjeg tržišta, osim za pitanja javnog zdravlja i sigurnosti hrane;
4. politiku i zakonodavstvo u vezi s provedbom pravila jedinstvenog tržišta i potrošačkih prava.

XI. Odbor za promet i turizam

Odbor nadležan za:

1. pitanja razvoja zajedničke politike za željeznički, cestovni, unutarnji vodni, pomorski i zračni promet, posebno:
 - (a) zajedničke propise za prijevoz unutar Europske unije,
 - (b) uspostavljanje i razvoj transeuropskih mreža na području prometne infrastrukture,
 - (c) pružanje prijevoznih usluga i odnose s trećim zemljama na području prijevoza,
 - (d) sigurnost prijevoza,
 - (e) odnose s međunarodnim prijevozničkim organizacijama,
 - (f) Europsku agenciju za pomorsku sigurnost, Agenciju Europske unije za željeznice, Agenciju Europske unije za sigurnost zračnog prometa i zajedničko poduzeće SESAR;
2. poštanske usluge;
3. turizam.

XII. Odbor za regionalni razvoj

Odbor nadležan za:

1. djelovanje i razvoj politike Unije za regionalni razvoj i koheziju, kako je utvrđeno u Ugovorima;
2. Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond i za ostale instrumente regionalne politike Unije;
3. procjenu utjecaja drugih politika Unije na gospodarsku i socijalnu koheziju;
4. usklađivanje strukturnih instrumenata Unije;
5. urbanu dimenziju kohezijske politike;
6. najudaljenija područja i otoke te prekograničnu i međuregionalnu suradnju;
7. odnose s Odborom regija, organizacijama za međuregionalnu suradnju te lokalnim i regionalnim vlastima.

XIII. Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj

PRILOG VI.

Odbor nadležan za:

1. djelovanje i razvoj zajedničke poljoprivredne politike;
2. ruralni razvoj, uključujući djelatnosti relevantnih financijskih instrumenata;
3. zakonodavne propise o:
 - (a) veterinarskim i fitosanitarnim pitanjima i hrani za životinje pod uvjetom da takve mjere nisu namijenjene zaštiti od opasnosti za ljudsko zdravlje,
 - (b) uzgoju i dobrobiti životinja;
4. poboljšanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda;
5. zalihe sirovina poljoprivrednog podrijetla;
6. Ured Zajednice za biljnu raznolikost;
7. šumarstvo i poljoprivredno šumarstvo.

XIV. Odbor za ribarstvo

Odbor nadležan za:

1. djelovanje i razvoj zajedničke ribarstvene politike i njezino upravljanje;
2. očuvanje ribolovnih resursa, upravljanje ribarstvom i flotama koje iskorištavaju te resurse te istraživanje mora i primijenjeno istraživanje u području ribarstva;
3. zajedničku organizaciju tržišta ribljih proizvoda i proizvoda akvakulture te njihovu preradu i stavljanje na tržište;
4. strukturnu politiku na područjima ribarstva i akvakulture, uključujući financijske instrumente i sredstva za usmjeravanje ribarstva u cilju davanja potpore tim područjima;
5. integriranu pomorsku politiku u vezi s ribolovnim aktivnostima;
6. partnerske sporazume na području održivog ribarstva, regionalne ribarske organizacije i provedbu međunarodnih obveza u području ribarstva.

XV. Odbor za kulturu i obrazovanje

Odbor nadležan za:

1. kulturne aspekte Europske unije, posebno:
 - (a) poboljšanje znanja i širenje kulture,
 - (b) zaštitu i promicanje kulturne i jezične raznolikosti,
 - (c) očuvanje i zaštitu kulturne baštine, kulturnih razmjena i umjetničkog stvaralaštva;
2. obrazovnu politiku Unije, uključujući europski prostor visokoškolskog obrazovanja, promicanje sustava europskih škola i cjeloživotnog učenja;

3. audiovizualnu politiku te kulturne i obrazovne aspekte informacijskog društva;
4. politiku za mlade;
5. razvoj politike za sport i slobodno vrijeme;
6. politiku za informiranje i medije;
7. suradnju s trećim zemljama na područjima kulture i obrazovanja te odnose s relevantnim međunarodnim organizacijama i institucijama.

XVI. Odbor za pravna pitanja

Odbor nadležan za:

1. tumačenje, primjenu i praćenje prava Unije i usklađenost akata Unije s primarnim pravom, posebno za odabir pravnih osnova i poštovanje načela supsidijarnosti i proporcionalnosti;
2. tumačenje i primjenu međunarodnog prava ako se ono odnosi na Europsku uniju;
3. bolje donošenje zakona i pojednostavljenje prava Unije;
4. pravnu zaštitu prava i ovlasti Parlamenta, uključujući njegovo sudjelovanje u postupcima pred Sudom Europske unije;
5. akte Unije koji utječu na pravni poredak zemalja članica, i to na područjima:
 - (a) građanskog i trgovačkog prava,
 - (b) prava društava,
 - (c) prava intelektualnog vlasništva,
 - (d) procesnog prava;
6. mjere na području pravosudne i administrativne suradnje u građanskim pitanjima;
7. odgovornost prema okolišu i sankcije za kaznena djela protiv okoliša;
8. etička pitanja vezana za nove tehnologije, primjenjujući na nadležne odbore postupak s pridruženim odborima;
9. Statut zastupnika i Pravilnik o osoblju Europske unije;
10. povlastice i imuniteti te provjeru valjanosti zastupničkih mandata;
11. organizaciju i statut Suda Europske unije;
12. Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo.

XVII. Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

Odbor nadležan za:

1. zaštitu prava građana, ljudskih prava i temeljnih prava na teritoriju Europske unije, uključujući zaštitu manjina kako je propisano Ugovorima i Poveljom Europske

PRILOG VI.

unije o temeljnim pravima;

2. mjere za borbu protiv svih oblika diskriminacije osim onih prema spolu ili onih oblika diskriminacije koji se događaju na radnom mjestu i tržištu rada;
3. zakonodavne propise na području transparentnosti i zaštite fizičkih osoba s obzirom na obradu osobnih podataka;
4. uspostavljanje i razvoj područja slobode, sigurnosti i pravde, uz poštovanje načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, posebno:
 - (a) mjere za ulazak i kretanje osoba, azil i migraciju,
 - (b) mjere za integrirano upravljanje zajedničkim granicama,
 - (c) mjere za suradnju policije i pravosuđa u kaznenim pitanjima, uključujući terorizam, te temeljne i postupovne mjere povezane s razvojem dosljednijeg pristupa Unije kaznenom pravu,
5. Europski centar za nadzor droga i ovisnosti o drogama i Agenciju Europske unije za temeljna prava, Europol, Eurojust, Cepol, Ured europskog javnog tužitelja te druga tijela i agencije na tom području;
6. utvrđivanje očite opasnosti od ozbiljnog kršenja načela zajedničkih država članica od strane jedne države članice.

XVIII. Odbor za ustavna pitanja

Odbor nadležan za:

1. institucionalne aspekte procesa europske integracije, posebno pripremu, pokretanje i provođenje redovnih i pojednostavljenih postupaka revizije Ugovora;
2. provođenje Ugovora o Europskoj uniji i procjenu njegovog djelovanja;
3. institucionalne posljedice pregovora za proširenje ili istupanje iz Unije;
4. međuinstitucijske odnose, uključujući razmatranje međuinstitucijskih sporazuma u pogledu njihovog prihvatanja od strane Parlamenta, u skladu s člankom 148. stavkom 2. Poslovnika;
5. jedinstveni izborni postupak;
6. političke stranke i političke zaklade na europskoj razini, ne dovodeći u pitanje nadležnost Predsjedništva;
7. utvrđivanje postojanja ozbiljnog i trajnog kršenja zajedničkih načela država članica od strane jedne države članice;
8. tumačenje i primjenu Poslovnika i prijedloge za njegove izmjene.

XIX. Odbor za prava žena i jednakost spolova

Odbor nadležan za:

1. određivanje, promicanje i zaštitu prava žena u Uniji i mjere koje Unija s tim u vezi

- poduzima;
- 2. promicanje prava žena u trećim zemljama;
- 3. politiku jednakih mogućnosti, uključujući promicanje jednakosti muškaraca i žena s obzirom na mogućnosti na tržištu rada i postupanje prema njima na radnom mjestu;
- 4. uklanjanje svih oblika nasilja i diskriminacije na temelju spola;
- 5. provođenje i daljnji razvoj načela uključivanja jednakosti spolova u sva područja politike;
- 6. praćenje i provođenje međunarodnih sporazuma i konvencija koje uključuju prava žena;
- 7. poticanje svijesti o pravima žena.

XX. Odbor za predstavke

Odbor nadležan za:

- 1. predstavke;
- 2. organiziranje javnog saslušanja o inicijativama građana na temelju članka 222.;
- 3. odnose s Europskim ombudsmanom.

PRILOG VII.

PRILOG VII.

ODOBRENJE KOMISIJE I NADZOR OBVEZA PREUZETIH TIJEKOM SASLUŠANJA

Dio I. – Suglasnost Parlamenta za cjelokupni kolegij Komisije

Članak 1.

Osnova za ocjenjivanje

1. Parlament ocjenjuje kandidate za povjerenike na temelju njihovih općih sposobnosti, predanosti europskim ciljevima i osobne nezavisnosti. Ocjenjuje njihovo poznavanje budućih resora i komunikacijske vještine.
2. Parlament posebnu pozornost posvećuje uravnoteženoj zastupljenosti spolova. Može se očitovati o raspodjeli resora koju odredi novoizabrani predsjednik.
3. Parlament može zatražiti sve podatke koji su važni za donošenje odluke o sposobnosti kandidata za povjerenike. Očekuje objavu svih podataka vezanih uz njihove financijske interese. Izjave o interesu kandidata za povjerenike šalju se na pregled odboru nadležnom za pravna pitanja.

Članak 2.

Pregled izjave o financijskim interesima

1. Odbor nadležan za pravna pitanja pregledava izjave o financijskim interesima i procjenjuje vjerodostojnost i cjelovitost sadržaja izjava kandidata za povjerenike te može li se zaključiti da postoji sukob interesa.
2. Potvrda odbora nadležnog za pravna pitanja o nepostojanju bilo kakvog sukoba interesa neophodan je preduvjet za održavanje saslušanja u odboru nadležnom za predmet. Ako nema te potvrde postupak imenovanja kandidata za povjerenika suspendira se i slijedi se postupak utvrđen u stavku 3. točki (c).
3. Odbor nadležan za pravna pitanja pri pregledu izjava o financijskim interesima primjenjuje sljedeće smjernice:
 - (a) ako tijekom pregleda izjave o financijskim interesima odbor na temelju podnesenih dokumenata utvrdi da je izjava o financijskim interesima vjerodostojna, cjelovita i da ne sadržava ništa što bi moglo upućivati na postojanje ili mogućnost postojanja sukoba interesa povezanog s portfeljem kandidata za povjerenika, njegov predsjednik tome pisanim putem obavještava odbore nadležne za saslušanje ili uključene odbore u slučaju da se postupak odvija tijekom mandata povjerenika;
 - (b) ako odbor smatra da izjava o interesima kandidata za povjerenika sadržava nepotpune ili proturječne informacije ili da su za njihov pregled potrebna dodatna objašnjenja, on od kandidata za povjerenika traži, u skladu s Okvirnim sporazumom o odnosima između Europskog parlamenta i Europske komisije, da bez odgađanja dostave dodatni informacije te ih uzima u obzir i propisno analizira prije donošenja odluke; odbor nadležan za pravna pitanja može prema potrebi odlučiti da kandidata za povjerenika pozove na raspravu;

- (c) ako odbor utvrdi postojanje sukoba interesa na temelju izjave o financijskim interesima ili dodatnih informacija koje je dostavio kandidat za povjerenika, razrađuje preporuke kojima bi se sukob interesa trebao razriješiti; među preporukama mogu biti i odricanje od predmetnih financijskih interesa ili promjena portfelja kandidata za povjerenika koju provodi predsjednik Komisije; u ozbiljnijim slučajevima, ako se ne iznađe rješenje za sukob interesa i kao krajnje rješenje, odbor nadležan za pravna pitanja može utvrditi nesposobnost kandidata za povjerenika da obnaša svoje dužnosti na temelju Ugovora i Kodeksa ponašanja; predsjednik Parlamenta zatim pita predsjednika Komisije koje daljnje korake namjerava poduzeti.

Članak 3.

Saslušanja

1. Svakog kandidata za povjerenika poziva se pred odgovarajući odbor na jedno saslušanje.
 2. Saslušanja organizira Konferencija predsjednika na preporuku Konferencije predsjednika odbora. Za pojedinih njihove organizacije odgovorni su predsjednik i koordinatori svakog odbora. Mogu se imenovati izvjestitelji.
 3. Kad se resori preklapaju, poduzimaju se odgovarajuće mjere radi udruživanja tih odbora. Postoje tri mogućnosti:
 - (a) ako je resor kandidata za povjerenika u nadležnosti isključivo jednog odbora, kandidata za povjerenika sasluša samo taj odbor (nadležni odbor);
 - (b) ako je resor kandidata za povjerenika u više ili manje jednakoj mjeri u nadležnosti više od jednog odbora, ti odbori zajedno saslušavaju kandidata za povjerenika (zajednički odbori); i
 - (c) ako je resor kandidata za povjerenika u najvećoj mjeri u nadležnosti jednog odbora, a tek manjim dijelom u nadležnosti još barem jednog odbora, kandidata za povjerenika sasluša odbor s pretežitom nadležnošću uz sudjelovanje drugog odnosno drugih odbora (pridruženi odbori).
 4. O svim se dogovorima traži mišljenje izabranog predsjednika Komisije.
 5. Prije saslušanja odbori kandidatima za povjerenike Komisije pravodobno dostavljaju pitanja u pisanom obliku. Svakom kandidatu za povjerenika postavljaju se dva opća pitanja koja sastavlja Konferencija predsjednika odbora, od kojih se prvo odnosi na opće sposobnosti, predanost europskim ciljevima i osobnu nezavisnost, a drugo na upravljanje resorom i suradnju s Parlamentom. Ostalih pet pitanja podnosi nadležni odbor, a potpitanja nisu dopuštena. U slučaju zajedničkih odbora, svaki dobiva pravo da podnese tri pitanja.
- Životopisi kandidata za povjerenike i njihovi odgovori na pitanja za pisani odgovor objavljuju se na mrežnoj stranici Parlamenta prije saslušanja.
6. Predviđeno je da svako saslušanje traje tri sata. Saslušanja se održavaju u okolnostima i pod uvjetima koji osiguravaju ravnopravnost kandidata za povjerenike i koji im pružaju jednaku priliku da predstavljaju sebe i svoja stajališta.
 7. Kandidati za povjerenike pozivaju se na davanje uvodne usmene izjave u trajanju od najdulje 15 minuta. Tijekom saslušanja postavlja se do 25 pitanja, koja su, kad god je to moguće,

PRILOG VII.

grupirana po temama. Moguće je odmah, unutar dodijeljenog vremena postaviti jedno potpitanje. Najveći dio vremena za izlaganje dodjeljuje se klubovima zastupnika, na odgovarajući način u skladu s člankom 171. Pri vođenju saslušanja nastoji se ostvariti pluralistički politički dijalog između kandidata za povjerenike i zastupnika. Prije kraja saslušanja kandidati za povjerenike imaju mogućnost davanja kratke završne izjave.

8. Saslušanja se audio-vizualno prenose uživo te su besplatno dostupna javnosti i medijima. Indeksirana video snimka saslušanja čini se dostupnom javnosti u roku od 24 sata.

Članak 4.

Ocjenjivanje

1. Predsjednik i koordinatori sastaju se odmah nakon saslušanja kako bi ocijenili svakog pojedinog kandidata za povjerenika. Ovi su sastanci zatvoreni za javnost. Koordinatori se pozivaju da utvrde jesu li kandidati za povjerenike sposobni obnašati dužnosti članova kolegija i istovremeno izvršavati posebne dužnosti koje su im dodijeljene. Konferencija predsjednika odbora izrađuje posebni obrazac za pomoć pri ocjenjivanju.

2. U slučaju zajedničkih odbora, predsjednik i koordinatori dotičnih odbora zajednički djeluju tijekom čitavog postupka.

3. Za svakog kandidata za povjerenika daje se jedno pismo o ocjeni. Uključuju se mišljenja svih odbora uključenih u saslušanje.

4. Na ocjenu koordinatora primjenjuju se sljedeća načela:

- (a) Ako koordinatori jednoglasno odobre kandidata za povjerenika, predsjednik u njihovo ime podnosi pismo o odobrenju;
- (b) Ako koordinatori jednoglasno odbiju kandidata za povjerenika, predsjednik u njihovo ime podnosi pismo o neprihvatanju;
- (c) Ako koordinatori koji predstavljaju barem dvotrećinsku većinu članova odbora odobre kandidata za povjerenika, predsjednik u njihovo ime podnosi pismo o odobrenju u kojem navodi da je velika većina odobrila kandidata za povjerenika. Manjinska stajališta navode se na zahtjev;
- (d) Ako koordinatori ne mogu postići barem dvotrećinsku većinu članova odbora za odobrenje kandidata, oni
 - najprije daljnjim pitanjima za pisani odgovor traže dodatne informacije;
 - ako koordinatori ni tada nisu zadovoljni, traže nastavak saslušanja u trajanju od jednog i pol sata koje treba odobriti Konferencija predsjednika;
- (e) Ako koordinatori koji predstavljaju barem dvotrećinsku većinu članova odbora nakon primjene točke (d) odobre kandidata za povjerenika, predsjednik u njihovo ime podnosi pismo u kojem navodi da je velika većina odobrila kandidata za povjerenika. Manjinska stajališta navode se na zahtjev;
- (f) Ako nakon primjene točke (d) još uvijek ne postoji većina koordinatora koji predstavljaju dvije trećine članova odbora za odobrenje kandidata za povjerenika, predsjednik saziva sjednicu odbora na kojoj se glasuje o dvama pitanjima

navedenima u stavku 1. Predsjednik podnosi pismo u kojem se navodi ocjena odbora.

5. Pisma o ocjenama koje donesu odbori prosljeđuju se u roku od 24 sata nakon završetka postupka ocjenjivanja. Pisma preispituje Konferencija predsjednika odbora, nakon čega se priopćavaju Konferenciji predsjednika. Ako ne odluči zatražiti dodatne informacije, Konferencija predsjednika nakon razmjene mišljenja saslušanja proglašava završenima i odobrava objavu svih pisama o ocjenama.

Članak 5.

Predstavljanje kolegija

1. Izabrani predsjednik Komisije poziva se da predstavi cijeli kolegij kandidata za povjerenike i njihove programe na sjednici Parlamenta na koju su pozvani predsjednik Europskog Vijeća i predsjednik Vijeća.. Nakon predstavljanja slijedi rasprava. Bilo koji klub zastupnika odnosno zastupnici koji dosežu barem niski prag mogu predati prijedlog rezolucije za završetak rasprave. Primjenjuje se članak 132. stavci od 3. do 8.

2. Nakon glasovanja o prijedlogu rezolucije Parlament glasuje hoće li kao tijelo dati suglasnost za imenovanje izabranog predsjednika i kandidata za povjerenike. Parlament odlučuje većinom glasova, provođenjem poimeničnog glasovanja. Može odgoditi glasovanje do sljedeće sjednice.

Članak 6.

Nadzor obveza preuzetih tijekom saslušanja

Preuzete obveze i prioritete koje je kandidat za povjerenika naveo tijekom saslušanja nadležni odbor preispituje tijekom trajanja njegova ili njezina mandata u okviru godišnjeg strukturiranog dijaloga s Komisijom, koji se pokreće u skladu sa stavkom 1. Priloga 4. Okvirnom sporazumu o odnosima između Europskog parlamenta i Europske komisije.

PRILOG VII.

Dio II. – Značajna promjena resora ili promjena sastava kolegija povjerenika tijekom mandata

Članak 7.

Slobodno mjesto

Ako treba popuniti slobodno mjesto ispražnjeno radi ostavke, obvezne mirovine ili smrti, Parlament u najkraćem roku poziva kandidata za povjerenika da sudjeluje na saslušanju pod uvjetima jednakim onima iz dijela I.

Članak 8.

Pristupanje nove države članice

U slučaju pristupanja nove države članice, Parlament poziva kandidata za povjerenika da sudjeluje na saslušanju pod uvjetima jednakim onima iz dijela I.

Članak 9.

Značajna promjena resora

U slučaju značajne promjene resora tijekom trajanja mandata Komisije, povjerenici kojih se to tiče pozivaju se na sudjelovanje u saslušanju pod uvjetima koji su istovjetni onima iz dijela I. prije preuzimanja svojih novih odgovornosti.

Članak 10.

Glasovanje na plenarnoj sjednici

Odstupajući od postupka utvrđenog člankom 125. stavkom 7., glasovanje je tajno ako se glasovanje na plenarnoj sjednici odnosi na imenovanje samo jednog povjerenika.

PRILOG VIII.

ZAHTJEVI ZA IZRADU AKATA KOJI SE DONOSE U SKLADU S REDOVNIM ZAKONODAVNIM POSTUPKOM

1. U aktima se navodi vrsta akta, nakon koje slijedi referentni broj, nazivi obiju institucija koje su ga donijele, datum njegova potpisivanja te predmet akta.
2. Akti sadržavaju sljedeće:
 - (a) "Europski parlament i Vijeće Europske unije";
 - (b) upućivanje na odredbe na temelju kojih je akt donesen, kojem prethode riječi „uzimajući u obzir”;
 - (c) pozivanje koje sadržava upućivanje na podnesene prijedloge, dobivena mišljenja i održana savjetovanja;
 - (d) obrazloženje za donošenje akta, na početku kojeg stoje riječi „budući da”;
 - (e) izraze „donijeli su ovu Uredbu” ili „donijeli su ovu Direktivu” ili „donijeli su ovu Odluku”, nakon čega slijedi tekst akta.
3. Akt se dijeli na članke, po potrebi grupirane u dijelove, glave, poglavlja i odjeljke.
4. U zadnjem članku akta navodi se datum stupanja na snagu ako je taj datum prije ili poslije dvadesetog dana od dana objave.
5. Nakon posljednjeg članka navodi se sljedeće:
 - odgovarajuća formulacija o primjeni akta u skladu s odgovarajućim odredbama Ugovora;
 - „Sastavljeno u...”, nakon čega slijedi datum kada je akt potpisan;
 - „Za Europski parlament Predsjednik”, „Za Vijeće Predsjednik”, nakon čega stoje imena predsjednika Parlamenta i predsjednika Vijeća u vrijeme potpisivanja akta.

Korelacijska tablica

Stari članci i Prilozi navedeni u nastavku odnose se na članke i Priloge na snazi na kraju osmog parlamentarnog saziva, budući da se novi članci i Prilozi odnose na novu ponovno numeriranu verziju Poslovnika koji stupa na snagu u srpnju 2019.

Stari članci	Novi članci
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	
11	10
11a	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30

Stari članci	Novi članci
30a	31
31	32
32	33
33	34
34	35
35	36
36	37
37	38
38	39
39	40
40	41
41	42
42	43
43	44
44	45
45	46
46	47
47	48
47a	49
48	50
49	51
50	52
51	53
52	54
52a	55
53	56
54	57
55	58
56	
57	
58	

Stari članci	Novi članci
59	59
59a	60
60	
61	
62	
63	61
63a	62
64	63
65	64
66	65
67	66
67a	67
68	
69	68
69a	69
69b	70
69c	71
69d	72
69e	73
69f	74
69g	75
70	76
71	77
72	78
73	
74	
75	
76	
77	
78	79
78a	80

Stari članci	Novi članci
78b	81
78c	82
78d	83
78e	84
79	85
80	86
81	87
82	88
83	89
84	90
85	91
86	92
86a	93
87	
88	94
89	
90	95
91	96
92	97
92a	98
93	99
94	100
94a	101
95	
96	102
97	103
98	104
99	105
100	106
101	107
102	108

Stari članci	Novi članci
103	109
104	110
105	111
106	112
107	113
108	114
109	115
110	116
111	117
112	
113	118
113a	119
114	120
115	121
116	122
116a	123
117	124
118	125
118a	126
119	127
120	128
121	129
122	130
122a	131
123	132
124	133
125	134
126	135
127	
128	136
129	137
130	138
130a	
130b	139
131	140
131a	141

Stari članci	Novi članci
132	142
133	143
134	
135	144
136	
137	145
138	146
139	147
140	148
141	149
142	150
143	151
144	152
145	153
146	154
147	155
148	156
149	157
149a	158
150	159
151	160
152	
153	161
153a	162
154	163
155	164
156	165
157	166
158	167
159	168
160	169
161	170
162	171
163	172
164	173
164a	174

Stari članci	Novi članci
165	175
166	176
167	177
168	178
168a	179
169	180
170	181
171	182
172	
173	
174	183
175	184
176	185
177	186
178	187
179	188
179a	189
180	190
180a	191
181	192
182	
182a	193
183	194
184	
184a	195
185	196
186	
187	197
188	198
189	199
190	200
191	201
192	202
193	203
194	204
195	205

Stari članci	Novi članci
196	206
197	207
198	208
199	209
200	
201	210
201a	211
202	
203	212
204	213
205	214
205a	215
206	216
207	217
208	218
209	219
210	220
210a	221
211	222
212	223
213	
214	224
214a	225
215	226
216	227
216a	228
217	229
218	230
219	231
220	232
221	233
222	234
223	
223a	235
224	
225	

Stari članci	Novi članci
226	236
227	237
228	238
228a	239
229	240
230	
231	241

Stari Prilozi	Novi Prilozi
I	I
IA	II
II	III
III	IV
IV	V
V	VI
VI	VII
VII	VIII